

MİMAR SİNAN

Türkiye Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locasının

Araştırma ve Yayın Organıdır

ISSN 1301-2762

4. Büyük Üstat Mesajı ..... Asım AKİN
8. Message from the Grand Master ..... Asım AKİN
11. Büyük Mahfil Umûmî Hey'et Toplantısı No: 12
11.01.1953 ..... Derleyen: Suha UMUR
25. Masonluk Nedir?..... Tanju KORAY
47. Fas'ta Masonluk ..... Tamer AYAN
59. "Volter'in Tekrisi Merasimi" ..... HİKMET
76. Localardan Haberler ..... Mimar SİNAN
96. Aramızdan Ayrılanlar ..... Mimar SİNAN

YIL : 2007

NO : 142

MİMAR SİNAN

***Gevşemeyin, endişe etmeyin.
İnancınız sağlamsa, mutlaka başaracaksınız.***

Şâni Yüce Kur'an (III:139)

Kapak Kompozisyonu : ŐINASI BARUTŐU
YENİLİK BASIMEVİ
Tel. 243 55 72 - 245 32 48 ☆ İSTANBUL - 2007

MİMAR SİNAN

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locasının
araştırma ve yayın organıdır.

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası adına

İmtiyaz sahibi : **SALİH EVCİLERLİ**

Yazı İşlerini fiilen idare eden : **TAMER AYAN**

DERGİDE ÇIKAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.

ÜÇ AYDA BİR ÇIKARILIR, ÜYELERE MAHSUSTUR.

ISSN 1301-2762

SAYI : 142 Nuruziya Sokağı 9, 80050 – Beyoğlu Tel : 0 212 251 26 50 MART 2007

4. Büyük Üstat Mesajı ..... Asım AKİN
8. Message from the Grand Master ..... Asım AKİN
11. Büyük Mahfil Umûmî Hey'et Toplantısı No: 12
11.01.1953 ..... Derleyen: Saha UMUR
25. Masonluk Nedir?..... Tanju KORAY
47. Fas'ta Masonluk ..... Tamer AYAN
59. "Volter'in Tekrisi Merasimi" ..... HİKMET
76. Localardan Haberler ..... Mimar SİNAN
96. Aramızdan Ayrılanlar ..... Mimar SİNAN

BÜYÜK ÜSTAT MESAJI

Sevgili Kardeşlerim,

***Tolerans* sözcüğü Masonluğun çok önemli erdemleri arasında. İleri sürülen bir fikri, görüşü sükunetle, tepki göstermeden saygıyla karşılayabilmek anlamında iki biçimde kullanılıyor;**

- Karşındakinin görüşüne, kendi görüşüne tümenden aykırı bile olsa saygı göstermek,**
- Çoğunluğun kabul ettiği bir görüşe, örneğin devletin kanunlarına, kurallarına veya dinlere saygı göstermek.**

Tolerans erdemi Avrupa'da hümanizm hareketiyle birlikte ortaya çıktı ve insanlığın düşünsel gelişimine, diyalogun oluşmasına büyük katkı sağladı. Ancak bu sözcükten, fikir özgürlüğünü kısıtlayan görüşlere de saygı göstermek anlamı çıkarılmamalıdır. Çünkü *Tolerans*'ın özünde; "bütün görüş ve düşünceler açıklanabilir ve bu görüşler arasında değersel bir hi-

yerarşi kurulamaz, hiç bir görüş yargılanamaz" düşüncesi yatar.

Sözcüğü "hoşgörü" ile de karıştırmamak gerekiyor. Hoşgörü: toplumda uygun görülmeyen, suç sayılabilecek davranışların affedilmesidir. Avukat, suçlu müvekkili için hakimın hoşgörüsüne sığınır. Çocukların hatalı davranışları, çocuğu ileride zayıflığa yönlendirmeyecek derecede hoşgörülür. Hoşgörüde yanlış davranış var. Toleransın ise yanlışlıkla hiç bir ilgisi yok.

Hoşgörü Masonlukta tartışılan bir konu. Örneğin Masonluk kurallarına aykırı davranmak hoşgörü ile karşılanabilir mi? Kanımca hayır. Hiç birimiz çocuk olmadığımızı göre, ileride örnek gösterilebilecek hatalı davranışlar Masonluğu giderek zayıflığa yönlendirir. Ancak bu tartışmalı konuyu bir kenara bırakarak "tolerans" sözcüğü üzerinde durmak istiyorum.

Tolerans erdemi Masonluğun kuralları arasındadır ve Anderson Anayasasında açık bir şekilde belirtilmiştir. Ancak Masonlukta, Mason olanlar için toleransın bir sınırı var. Tanrının varlığına inanmayan ve akılcı davranmayan Mason toleransla karşılanamaz. Ve Masonluk; kesinlik kazanmamış, içinde en ufak şüphe kırıntıları bulunan tüm dogmaları, ideolojileri, ön görüşleri, düşünce sistemlerini reddeder. Hakikati aydınlıkta ve bilinçlilikte arar.

Sözcüğe tarihsel yönden bakıldığında, hümanizm görüşü gelişirken, Reformu kabul eden kiliselerin sayısı artıkça, Roma'nın tekelinde bulunan İncil'in tek bir biçimdeki tefsiri yanında başka tefsirler de ortaya çıktı ve bu olay aydınlar arasında Hristiyan inancının akılcılıkla birlikte olması gerekliliği gerçeğinin kabul edilmesini sağladı.

Sonunda bütün görüşleri olduğu gibi, kendi halinde kristalleştiren merkez görüş "Tolerans" oldu. Bu sözcüğü ortaya çıkaran ve soyluluğun özü olduğunu ileri süren kişi John Locke'dur. John Locke'un 1689 da yazdığı "Tolerans Üzerine Mektup" adlı ese-

ri toplumda bir referans metni oldu. Avrupa kültürüne tam anlamıyla yerleşmiş olan ve bu tartışmayı bitirenin "Tolerans" sözcüğü olduğu kuşkusuzca söylenebilir.

Locke önce "Tolerans'ın" açıklamasını yaptı: "*Karşınızdakinin iyiliğini istiyorsanız, görüşlerinizi kurtuluşu için ona uygulamak istesenez bile, onu kurtarmaya zorlayamazsınız. Bu işlemi onun kendisine ve onun inancına, anlayışına bırakmalısınız*". Voltaire ve Rousseau, sözcüğü tekrar tekrar ele aldılar ve her defasında bir çok delillerle doğruladılar.

Sözcüğün anlamının kökeni ise Polonya'dan gelmişti. 15. Yüzyılda Töton Şövalyelerinin görüşleri yüzünden hükümet onlarla mücadeleye girişmişti. Çözüm Constance Konsiline bırakıldı. Cracovie Üniversitesi öğretim üyeleri, dinsel inançların özgürlüğü prensipleri konusunda aracılık yaptı. Sonunda Varşova Konfederasyonu insanların dinini seçme hakkı konusunda 1573 tarihli şu kararnameyi yayınladı: "*Ülkemizde Hristiyanlık dinini etkileyen büyük anlayış farklılıkları bulunmaktadır. İstenmeyen olayları önlemek için aşağıdaki kararı biz ve bizden sonra geleceklerin de uyması kaydıyla onurumuz ve bilincimizle yemin ederek oy birliği ile alıyoruz: Çeşitli dinlerden olan bizler aramızdaki barışı daima sürdüreceğiz; İnanç farklılıkları ve Kiliselerin getireceği değişiklikler için kan dökmeyeceğiz; Her hangi bir kararname ile ne mal müsaderesi yapacağız, ne hapis veya sürgün cezası vereceğiz; Hiç bir otorite veya orduyu böyle bir işlem için yardıma çağırmayacağız; Tersine, her hangi biri böyle bir işlem için kan dökmek isterse, bu bazı yargıçların kararı bile olsa, ona karşı geleceğiz.*"

Almanya ve Fransa'da acımak bilmez din savaşları sürerken, Polonya din savaşıyla tanışmamıştır. Üstelik Kral Stanislas August 1551 de Yahudiler için bir ottonomi izni de çıkarmıştır.

Fransa ve İngiltere'deki din tartışmalarından 1,5 yüzyıl önce Polonya'da uygulamaya sokulmuş olan bu tolerans görüşü, gerekli düğümü çözmüş, iki ayrı din-

sel düzene bağlı insanların bir arada, barış içinde yaşamalarını sağlamıştır.

Locke "Felsefe Denemesi" kitabının "İnsan Algılaması" bölümünde şöyle yazıyor: *Bir insanın, bütün insanların görüşlerini incelediği ve bütün bilgi birikimlerini bildiğini kim ileri sürebilir? Derim ki; çok yüzeysel temellere dayanmış olan görüşlerimizi, konuları tam incelemeden inandıklarımızı karşımızdakine dayatmaya çalışmayalım. Kendimizi daha özenli eğitelim ve yaşadığımız topraklarda duygularımıza göre davranmadığımızdan emin olalım.*

"Tolerans" akılcılığı güçlendirmiş ve özgürlük anlayışını bilinçlendirerek Tanrı'yı bir iç kültür durumuna dönüştürmüştür.

Kardeş Sevgilerimle...

Asım AKIN
Büyük Üstat

MESSAGE FROM THE GRAND MASTER

Dear Brethren,

Tolerance is a featuring virtue of our masonic craft. It can be expressed as "meeting an idea or a view in tranquility with respect and without showing any reaction" which consists of two main senses :

- To show respect to one's view although it may be totally contrary to his own,**
- To show respect to all views and ideas accepted by the whole society such as the rules and laws of the country or to all religions.**

The Tolerance virtue first started and became prevalent with the humanism activities in the Western Europe and added a lot to the formation of dialectic. However, Tolerance shows no respect to views and ideas which tend to limit or constrain free thinking. In the core of Tolerance exists the principal of " all views and ideas can be explained, a hierarchy of values between these ideas can not be installed and no view or idea can be judged".

The word Tolerance must not be confounded with the word Indulgence. As a meaning indulgence has a tendency to forgive deeds or behaviours or even guilts which can not be accepted by the society. A lawyer expects the indulgence of the Judge for his guilty client. The wrong deed of a child can be indulged if it will not lead to a weakness or a crime in his future. There is a wrong deed or a behaviour in indulgence. However, tolerance has nothing to do with any mistake.

Indulgence is a long debated issue in Freemasonry. For example, can we indulge or forgive behaviours against our masonic rules, principals or landmarks ? According to my own personal view; No! Since we are not a group of children, any kind of action or behaviour which will become an example after some time will lead Freemasonry to weakness and therefore can not be indulged or forgiven. However, I do not want to go further into indulgence, but would like to emphasize more on "tolerance".

The virtue of tolerance is one of the principles of Freemasonry and is briefly stated in the Constitution of Anderson. However, in Freemasonry tolerance has a limit for Freemasons. A Freemason who does not believe in a Divine Being or who does not behave with reason or intellect can not be tolerated. Furthermore, Freemasonry rejects all kind of unproven dogmas, ideologies, anticipations or any suspicious doctrines. Freemasonry searches the Truth in enlightenment, knowledge, science and in consciousness.

When we look at this word from the historical perspective, while humanism was progressing, the number of churches which accepted the Reformist activities started to increase which led to the formation of some other commentaries of the Bible apart from the Bible monopolized by Rome which led to the increase of intellectuals who believed that the Christian belief must be crowned with rationalism and free thinking.

In the end, similar to all other views, the core idea which centralised by itself became "Tolerance". The person who invented this word and suggested that it was the elementary of nobility was John Locke. In 1689 John Locke published an essay named "A Letter Concerning Toleration" which became a text of reference in the public. The word tolerance then sprouted its roots in the culture of the Western World and put the full stop to all negotiations.

Locke defines "Tolerance" as follows :

"If you want the benevolence of your counter part, although you want him to accept your views for his salvation, you can not force him to save himself. You must leave this activity to his own self, to his belief and to his understanding".

Voltaire and Rousseau contemplated on this word time after time and they authenticated it with many solid evidence.

The ethimology of the word was coming from Poland. In the 15th Century, Teutonic Knights had gone into struggle with the Polish Kingdom and the issue was carried to the arbitration of the Constance Council. The scholars of the Cracovie University arbitrated on the principles of the freedom of religious beliefs. In the end, the Warsaw Confederation declared the following Decree on the right of people to choose their religion in 1573 :

"A lot of differences exist in the understanding of the Christian religion in our country. To avoid undesirable activities we swear and accept by our honour and conscious the following rules and regulations which will be obeyed by us and by our predecessors: Though we believe in various religions we shall keep the peace among ourselves; We shall not shed any blood for any changes brought by the Churches or for other belief systems; We shall not lead to any confiscation nor will give verdict for an imprisonment or an exile with any law or decree; We shall not ask for the assistance of any army or authority for such an accomplishment; On the contrary, if anybody would like to shed blood for such an activity which may even be the verdict of some judges, we shall stand against it."

Although a lot of blood was shed in Germany and France during the relentless religious battles, Poland did not experience any of these struggles. Besides, King Stanislas announced a Decree in 1551 giving permission to the autonomy of the Jews.

About 1,5 century before the debates on religion in France and England, the idea of tolerance solved all problems and people relted to two or more religions achieved to live together in peace and harmony.

Locke , in his major work "On the Conduct of the Understanding" states as follows :

Who can contend that a human being has inspected the ideas of all other human beings and who possesses all their knowledge? I would say that; we should not try to impose our ideas or beliefs without inspecting and researching them throughly neither the things we know based on a shallow ground. We must enlighten ourselves with more diligence and make sure that we are living not on our senses but on our reason.

"Tolerance" has fortified rationalism and has strengthened the concept of freedom and free thinking and has transformed "God" into an internal culture.

Fraternal regards.....

Asım AKIN
Grand Master

BÜYÜK MAHFİL UMÛMÎ HEY'ET TOPLANTISI NO: 12 11.01.1953(*)

Derleyen: **Suha UMUR**

GENERAL ASSEMBLY NO: 12, JANUARY 11, 1953

The minutes of the General Assembly held on January 11, 1953 are being published due to their historical importance. These minutes should be kept as an important document of the history of Turkish Freemasonry.

TERSİMAT :

**Bü.: Mah.'in 11.01.1953 tarihli 12. ci
Toplantısı Tersimatı :**

Yüksek Şûra'ya bağlı Büyük Mahfil, 11.01.1953 tarihli Pazar günü saat 10 da Beyoğlu vâdisinde kâin malûm noktai hendesiyede Bü.: Üs.: Mustafa Hakkı Nalçacı B.: 'in riyasetinde toplandı.

(*) 11.01.1953 tarihindeki onikinci Umûmî Hey'et Toplantısı Tersimatını tarihî önemi ve belge niteliği dolayısıyla aynen yayınlıyoruz. 1982 yılında o dönemin Bü. Sek.'i Pek Muh. Suha UMUR K.'in derlediği şekliyle eldeki mevcut tek nüshadan faydalanılmıştır. Tersimat'ın orijinali şu ana kadar Büyük Loca Arşivinde bulunamamıştır.

MİMAR SİNAN

Bü.: Üs.: Mua.: Dr. Fethi Erden B.: huzuru ile Bü.: 1. ci Nâ.: Celâl Öget, Bü.: 2. ci Nâ.: Dr. İsmail Kenan Sunal, Bü.: Hat.: Dr. Şükrü Hâzım Tiner, Bü.: Kâ.: Tarık Ziyal, Bü.: Muhak.: Ruhi Vamık Girgin'den sonra Galip Hamdi Tekyeli, Bü.: Hz.: Em.: Necip Hancı, Bü.: Hs.: Em.: Armand Mosse Bü.: Teş.: Cevdet Caculi, Bü.: Muha.: Dah.: Hamza Rüstem BB.: yerlerini işgal ettiler.

Hâk.: Bü.: Â.: Mim. Kemâl Öke ve Hâk.: Bü.: Â.: Kaymakamı Ferit Zühtü Örücü Üs.: lar şarkı tezyin ettiler.

Yoklama yapılarak (32) delegenin hazır ve nisabı müzakerenin mevcut olduğu anlaşıldığından, haklarında arzı mâzeret edilmiş olan Hakkı Türegün, Cevdet Hıfzı Oşan, Yakup Çelebi, Reşit Çavdar, Safa Fevzi İksel ve Yusuf Ziya Erdem BB.: 'in kaydı suretiyle ve sütunları tezyin eden ve imzaları defteri mahsusunda mukayyet bulunan ziyaretçi BB.: 'in de iştirâkiyle celse usulü dairesinde açılarak çalışmalara başlandı :

1.— Bir evvelki toplantıya ait tersimat okundu ve hakkında söz verildi; aynen ve ittifakla kabul olundu.

2.— Da.: Hey.: 'in 11. No.lu raporu okundu ve söz verildi; Cemil İpekçi Üs.: söz alarak; remzî Mahfillerde yapılmakta olan vazifedaran seçimlerine iştirâk nisbetlerinin pek az olduğunu müşahade ettiğinden Bü.: Mah.: 'in bu husustaki malûmat ve mutaleatinin raporda zikredilmesinin şayan-ı arzu olduğunu ve bugünkü toplantı, müddeti hitama eren Bü.: Mah.: 'in son toplantısı olduğuna göre Mahafili Muhteremenin mali durumlarının ve borçlu BB.: 'in adetlerinin ve borç miktarlarının da zikri suretiyle umumî malî durum hakkında bir fikir peyda edilebilecek malûmat verilmesini temenni ettiğini bildirdi.

Bü.: Kâ.: söz alarak; bu toplantı filhakika son olmakla beraber bahsedilen şekilde bir raporun, yeni delegelerin hazır bulunacağı gelecek toplantıya arz edilmesi düşünülmüş olduğunu, bu suretle gelecek toplantıda seçilecek Da.: Hey.: erkânına, kendilerine mebdei hareket olabilecek bir rapor verilmiş olacağının mütalea edildiğini, Mah.: 'lerin malî durumlarına gelince; Bü.: Mah.: 'in bugünkü statüsü dahilinde bu husustaki tafsilâtlı bilginin Bü.: Mah.: 'den ziyade Lokal Komisyonunda mevcut bulunduğunu tebarüz ettirdi. Cemil İpekçi B.: malî hususa taalluk eden bilgilerin Müfettiş raporları ile Da.: Hey.: 'e aksettirilmiş olması lâzım geldiğini, bu raporların bir hülâsasının Da.: Hey.: raporunda zikri suretiyle matlubun hâsıl olmuş olacağını söyle-

di. Bâdehu Hâk.: Bü.: Â.: Mim. Kemal Öke Üs.: söz alarak; dinlenen Da.: Hey.: raporunun iki senelik mesaiyi hülâsa etmek bakımından tasvibe şayân olduğunu, ancak bugünkü Bü.: Mah.: erkânının vazifeleri 31.1.1953 de hitam bulacağına ve müteakiben ilk yapılacak toplantıda yalnız intihabat ve is'ad merasimi yapılacağına nazaran, toplantıda bir rapor daha okunmasına imkân bulunmadığını izah etti. Bâdehu Da.: Hey.: raporunda tebarüz ettirilmiş noktalara Yü.: Şû.: 'nın da iştirâk etmekte olduğunu ve KK.: 'in meslek ve vazifelerimize çok daha yakın alâkasının matlup bulunduğunu, gerek Mah.: 'e devam, gerek aidatların tediyesi hususunda her Mas.: 'nun kendi mükellefiyetlerini idrâk etmesi lâzım geldiğini belirtti.

Hâk.: Bü.: Â.: 'in bu beyan ve irşatları üzerine cereyan eden müzakerat neticesinde, remzî mahfillerin son intihabat esnasında 100-120 mevcutlu mahfillerde 40-50 K.: 'in, 80 küsûr mevcut mahfillerde ancak 30 küsûr K.: 'in intihabata iştirâk etmiş oldukları anlaşılacak bu alâkasızlığa çare düşünülmesi temenni olundu. Ankara'da çalışmakta bulunan mahafili muhtermeden iki sene zarfında hemen hiç bir müfettiş raporu alınmamış bulunduğu anlaşıldı. Bütün KK.: 'in fikir, endişe ve mütalealarının Bü.: Mah.: 'de ortaya dökülmesi ve müştereken durum teşrih edilip müştereken çare aranması iktiza ettiği halde bugün bile 51 delegeden müteşekkil bulunmak iktiza eden Bü.: Mah.: toplantısının yalnız 32 delege ile müzakeratta bulunulduğunu, isim tasrihine lüzum olmamakla beraber, bazı Mah.: 'lerimizin delege ve mülâzim seçip bildirmemiş bile buldukları anlaşıldı. Ve bütün bunların sebepleri araştırılarak gerek haricî teklif ve kabulünde, gerek uyandırılma taleplerinin intacında kâfi derece dikkat ve hassasiyet gösterilmemekte olduğu ve toplantıda mevcut bütün delegelerin bu müzakeratı Mah.: 'lerine nakletmek suretile bütün KK.: 'i tenbih ve ikaza davet etmeleri hususunda birleşildi.

Aynı zamanda, Bü.: Mah.: 'in ve Da.: Hey.: 'in de kanunî hak ve selâhiyetlerini kullanarak bütün mahfillerde vahdet ve disiplin esaslarını tesis ve tarsin etmesi lâzım geldiği belirtildi. Bu esnada Muh.: Mah.: 'lerin mesaisinde mümkün mertebe yeknasak bir ahenk tesis edilmek ve aynı zamanda müşterek arzu ve temennileri belirterek Bü.: Mah.: 'e ve Da.: Hey.: 'e arz edebilmek üzere Üs.: 'lar meclisi gibi bir toplantı yapılmasında fayda olup olmayacağı hakkında bir fikir ileri sürülerek, bunun tetkik edilmesi ve münasip şekilde neticelendirilmesi gelecek Da.: Hey.: 'ten reca olunması konuşuldu.

Bu müzakerat neticesinde fikirler anlaşılmış ve durum tenevvür etmiş olduğundan, serdedilmiş olan temenniler zapta intikal ederek ileride muktazası yapılmak üzere Da.: Hey.: raporu re'ye konu ve ittifakla kabul olundu.

3.— Menafii umumiye hakkında söz verildi.

Bü.: Kâ.: B.: söz alarak; 31.1.1953 de verilecek balo biletlerinin Lokalde satılmakta olduğunu arz etti ve bâdehu Türk Yükseltme Cemiyetinin bir toplantısına iştirâk etmekten dolayı tahtı muhakemeye alınmış olan bazı KK.: 'in yapılan muhakemeleri neticesinde; İçtimaatı Umumiye Kanununa muhalefetten dolayı yedişer gün hapse mahkûm edilmiş olduklarını, cezalarının tecil edilmiş bulunduğunu, ancak bu hareketlerinde İçtimaatı Umumiye Kanunu ile alâkalı hiç bir şey olmadığından Temyize başvurmuş olduklarını arz ile işin temyizden tâkip ettirilerek beraetlerinin temini hususuna alâkalanmak icab ettiğini arz ve rica etti. Davayı avukat sıfatıyla takip etmiş bulunan Ali Galip Taş B.: izahat vererek filhakika bu KK.: 'in beraetleri tabii olmak lâzım geldiğini beyan ile işi bizzat takip etmekte olduğunu ve dosya Temyize gidince icabını yapacağını ilâve etti.

Hâk.: Bü.: Â.: Mim. Kemâl Öke Üs.: işin Ankara'dan dahi takibi için Ankara'ya gidilmesi iktiza ettiğini teyid ve iktiza eden masrafın Yü.: Şû.: 'ca temin edilecek olduğunu beyan buyurdular.

İsmail Kenan Sunal B.: Beka âlemine göçmüş olan validesinin ufulü münasebetiyle bütün KK.: 'in kendisine gösterdikleri sevgi ve bağlılık tezahürlerine teşekkür etti.

Başkaca söz alan bulunmadığı ve rûznâmei müzakerat da ikmâl edilmiş olduğu cihetle dul kesesi dolaştırılarak şarka 1300 tuğla getirdiği ilân, kese muhteviyatı Bü.: Em.: Hs.: B.: 'e teslim olundu.

Müzakeratin tarzi ceryani hakkında Bü.: Hat.: B.: 'in mütaleası alınarak, usulü dairesinde toplantı tâlik edildi ve ketûmiyete riayet vadinin teyid eden KK.: 'in sulhü selâmetle ayrıldılar.

Bü.: Üs.:

Mustafa Hakkı NALÇACI

(imza)

Bü.: Hat.:

Şükrü Hazım TİNER

(imza)

Bü.: Kâ.:

Tarık ZİYAL

(imza)

*
* *

**Büyük Mah. 'in 12. ci Toplantısına
Dâ. Hey. 'in 11 No. lu Raporu :**

Sayın Delege Üs.:lar,

Bü.: Mah.: 'imizin ikinci senesinin son toplantısını akdetmekte olduğumuz cihetle, geçirdiğimiz iki senelik mesainin mücmel bir hülâsasını yüksek huzuruza arz ediyoruz :

1.— 1950 senesi nihayetinde İstanbul, İzmir ve Ankara'da 12 remzî Mah.: 'i Muh.: 'de (782) K.: 'imize mukabil 1952 senesi nihayetinde 18 Muh.: Mah.: 'de (1.031) K.: 'imiz çalışmaktadır. Bu yekûnda, iki sene zarfında Ebed.: Maş.: 'a intikal etmiş (23) K.: 'imiz ve Mah.: 'i Muh.: 'lerin usulü dairesinde verilmiş kararlarıyla gayrı muntazam ilân edilmesine mecburiyet hâsıl olmuş (28) K.: 'imiz hesaba dahil edilmiştir. İttihad zincirimizden ayrılmış bulunan müteveffa KK.: 'imizin hatırasını hürmetle yâd eder, maattessüf bizden uzak kalmış bulunan diğerleri için de teessürümüzü ifade ederiz.

Bu münasebetle, zikrettiğimiz rakamların, memleketimizdeki hür Mas.: 'luk fikrinin inkişafına delâletini de tebarüz ettirmek isteriz. Geniş ve emin hatvelerle ilerleyen meslekimizin hedefi, birbirine en sıkı rabitalarla perçinleşmiş KK.: 'in adedinin çokluğu kadar masonik iyman ve selâbetlerinin de derin ve sarsılmaz bulunmasıdır.

2.— İntizamsızlığı ilân edilen veya müstafi sayılmış olan KK.: 'in aramızdan infikâkleri sebebi derin hassasiyetle incelenmiştir. İdealimizi benimsememiş veya yürüdüğümüz yola iştirâk etmekten kaçınmış hiç kimseye tesadüf edilmediğini memnuniyetle belirtirken, bu ayrılmalara başlıca iki sebebin âmil olduğunu görmüş bulunuyoruz. Birincisi; kanunî aidatımızın ödenmesinde vaki tekâsül, ikincisi; toplantılara devamın iktiza ettiği kadar muntazam bulunmadığıdır. Bu münasebetle bütün KK.: 'imizin dikkat nazarını bir defa daha şu noktaya çekmek isteriz ki:

Âlemi haricîden meslekimize iltihaka tâlip olan kimselerin malî durumu kadar mesaimize muntazaman devam edip edemeyecekleri hakkında da çok ince tetkikat yapmadan verilen kararların sonu hüsrarla tecellî etmektedir. Aidat veremeyecek durumda olan KK.: 'in yardımına koşmak ne kadar vazifemiz ise, böyle bir yardıma muhtaç olmayanların da borçlarını edaya şitap etmeleri o kadar bir zarurettir. Bu nok-

tayı Üs.: Muh.: 'lere ve Hâr.: teklif edecek Üs.: 'lara ehemmiyetle işa-
ret ederiz.

3.— İşbu iki sene zarfında Yü.: Şû.: 'mızın malûmat ve muvafakatiyle
Almanya Bü.: Mah.: 'i, Fransa Bü.: Locası, Kolombiya Bü.: Locası ile
münasebet tesis edilmiş ve kefilî muhadenet teati olunmuş, bir taraf-
tan da Kentüki, Paraguay, Sao Paolo, Ekvatör, Yunanistan, New
York, İtalya Bü.: Log.: ları ve Fransa Bü.: Maş.: 'ı ile temas ve muhabe-
re edilerek keza kefilî muhadenet teatisi yoluna girilmiştir. Türk
Mas.: 'luğunun bütün bu memleketlerde karşılaşmış olduğu dostane
hüsnü kabulü milletimiz ve memleketimiz nâmına iftiharla zikrede-
biliriz.

4.— Da.: Hey.: 'inizin önemli vazifelerinden biri, bugün cari bulunan
mevzuat ve nizamatomızı yine Yü.: Şû.: 'mızın irşad ve müsaadesiyle
bu günün ihtiyaçlarına daha yakından cevap verecek bir şekilde tâdil
etmek üzere gözden geçirmek idi. Bu hedefe varılmak için ilk ihtiyaç,
gerek uykuya varmazdan evvel gerek uyanıştan sonra elde bulunmuş
olan ve hattâ ecnebi obediyanlara bile müteallik olsa, kanun, nizam-
name ve mevzuatı bir araya toplayabilmek ve buna mütevaziyen ma-
sonik kanunlara yüksek vukufı bulunan KK.: 'in amelî ve nazarı
bilgi ve fikirlerini bir kül halinde elde edebilmek olmuştur. Bü.:
Mah.: 'in kuruluşunu müteakip karşılaşmış olduğumuz ve çok emek
ve vakit tahsisini iktiza ettirmiş bulunan müstacel taazzuv ve kırtasi-
ye işleri, bu nizamname tadilatının dikkatle intaç edilebilmesine kâfi
vakit bırakmamış ise de, yukarıda saydığımız tetkik ve tettebbü unsur-
larının kâffesini bir dosya halinde toplamak imkânı hâsıl olmuştur.
Önümüzdeki Bü.: Mah.: intihabatından sonra bu dosyayı devir edece-
ğimiz Üs.: ların mesailerine ihzarî bir yardımda bulunabilmiş olmak-
la iktifa ediyoruz.

5.— Ecnebi Mas.: obediyanlarına mensup BB.: 'in mesaimize ne su-
retle iştirak edebilecekleri hakkında müteamel usul ve nizamlarımız,
ahiren Yü.: Şû.: 'mızın pek isabetli bir kararıyla değiştirilmiş ve keyfi-
yet remzî mahafîle tamim olunmuştur. Bu tamim, herhangi obediyan-
sa mensup olursa olsun, bir Ma.: K.: 'in, rit farkı gözetilmeksizin, ve
yalnız kendi obediyanında muntazam bulunduğu tevsik edilmek şar-
tiyle, ziyaretçi olarak Mah.: 'lerimize kabul olunabileceğini belirtmiş-
tir. Filhakika; Mas.: 'luk insanları birbirinden ayırmak değil, birbiri-
ne kaynaştırıp yakınlaştırmak iktiza ettiğine kani bulunduğu göre,

bu sahada kabul edilen yeniliğin umdelerimize çok daha ziyade teva-fuk ettiği şüphesizdir.

6.— Son aylar zarfında remzî Mah.: 'lerimizde fikir sahasında temin edilmiş olan mesai ve başarıları şükranla zikretmek de borcumuzdur. Filhakika; Mas.: 'luk vazifesinin sadece aidat ödemek, hasenat kesesi dolaştırmak, tekris ve terfi celsesi akdetmek ve ritüel tatbikatı yap-maktan ibaret olmayıp KK.: 'e ilim ve fikir sahasında da gıda temin et-mek icap ettiğini Bü.: Mah.: 'iniz her fırsatta tebarüz ettirmiştir. Bu sahada Mas.: KK.: 'in kendi kârgâhlarından aldıkları feyzi, imkân ve kudretleri dahilinde, harici âleme de nasıl intikal ettirebileceklerini düşünmek ve buna çalışmaktığımızı iktiza eder. Bu cümleden olarak birçok remzî Mah.: 'lerimizde verilen müzakere ve munazaralı konfe-ransları zikretmek ve bunların daima tekerrürünü temenni etmek va-zifemizdir.

Sayın delege Üs.: 'lar; Pek yakında akdedilecek olan müteakip celse-miz intihabat celsesi olacaktır. Mas.: 'luk âleminin, Türk Mas.: 'luğu-nun Bü.: Mah.: 'den beklediği mesai geniş ve önemlidir. Bu mesaide muvaffak olabilmek için bütün KK.: 'in şevkle ve iymanla vazifelerine sarılmaları iktiza edecektir. Muvaffakiyetin elde edilmesi, fikirlerin aynı hedef ve istikamete tevcih edilmesiyle mümkündür. İlham ve tavsiyelerinize intizar eder, mukaddes meslekimizin tealisi yolunda cümleye muvaffakiyetler dileriz.

Bü.: Kâ.:

Bü.: Üs.:

* *
*

Murahhaslar

Toplantı Tarihi : 11.1.1953

Adı ve Soyadı

(İmzası)

IDEAL : Sadık Bigat B.:
Reşit Çavdar B.:
Y. Ziya Erdem B.:

- KÜLTÜR** : Cevdet Caculi B.: (imza)
Ruhi Vamık B.: (imza)
Celâl Öget B.: (imza)
Necdet Ekrem B.:
- ÜLKÜ** : Reşat Mimaroglu B.: (imza)
İ. Memduh Altar B.: (imza)
Jak Esseyan B.:
- İZMİR** : Hamza Rüstem B.: (imza)
Hakkı Türegün B.:
- UYANIŞ** : Mecit Duruiz B.: (imza)
Mümtaz Tarhan B.:
Tahsin Hamdi Özyazıcı B.:
- KARDEŞLİK** : Ferit Up B.:
H. Noradonkiyan B.: (imza)
Dr. Abravanel B.:
- HÜRRİYET** : Ali Galip Taş B.: (imza)
İ. Kenan Sunal B.: (imza)
Şükrü Hâzım B.: (imza)
Fahri Arel B.:
- SEVGİ** : Hüsamettin Sunol B.: (imza)
İsmet Somer B.:
Necip Hancı B.: (imza)
- ATLAS** : Cemil İpekçi B.: (imza)
Edouard Lebet B.:
Armand Mosse B.: (imza)
- DOĞUŞ** : Dr. Saip Özer B.:
Mümtaz Somer B.:
Sezai Konukgil B.:

MÜSAVAT : Nazmi Dühani B.:
Tark Ziyal B.: (imza)
G. Hamdi Tekyeli B.: (imza)

YÜKSELİŞ : Munip Kuran B.:
Hilmi Bilgimen B.:

NUR : Hasan Yusuf Başkam B.:
Kemal Atlı B.:
Sedat Abut B.: (imza)

BİLGİ : M. Yöney B.:
Selâmi İşındağ B.:
Cafer Ergin B.:

LİBERTAS : Emin Sayt B.:
Münif Sayt B.:
Hilmi Naili Barlo B.: (imza)

PROMETHEE : —
—
—
M. Hakkı Nalçacı B.: (imza)
Dr. Fethi Erden B.: (imza)

* *
*

Üs.: Muhteremler

Toplantı Tarihi : 11.1.1953

Adı ve Soyadı	(İmzası)
İdeal M.: M.:	Necmeddin Ali Akasya B.:
Kültür M.: M.:	İbrahim Hoyi B.:
Ülkü M.: M.:	Edip Seydi B.: (imza)

- Kardeşlik M.: M.: Cevdet Oşan B.: (imza)
Hürriyet M.: M.: Vedat Başar B.:
Sevgi M.: M.: Kaludi Laskari B.: (imza)
Atlas M.: M.: Marcel Louat B.: (imza)
Müsavat M.: M.: Ferit Ramiz Öker B.:
Libertas M.: M.: Lazaro Franco B.: (imza)
İzmir M.: M.: Dr. Mustafa Sakarya B.:
Nur M.: M.: Muzaffer Uras B.:
Promethee M.: M.: Ernest Feri B.:
Uyanış M.: M.: Rıfat Köknar B.:
Yükseliş M.: M.: Mithat Akdora B.:
Doğuş M.: M.: Ahmet Salih Korur B.:
Bilgi M.: M.: Fikret Çeltikçi B.:
İnanış M.: M.: Dr. Kâmil Sokullu B.:

* *
*

Murahhas Mülazimleri

Toplantı Tarihi : 11.1.1953

-
- İDEAL : F. Fındıkoğlu B.:
Yakup Çelebi B.:
Hüseyin Salor B.:
KÜLTÜR : Sedat Aziz Erim B.:
F. Günergın B.: (imza)
Saffet Rona B.: (imza)
Refet Hakul B.: (imza)
ÜLKÜ : M. Zühtü İnan B.:
Jak Menaye B.: (imza)
Yaşar Ali B.:

- İZMİR : Zühtü Kâmil Ergin B.:
Mithat Güldü B.:
- UYANIŞ : Muammer As B.:
Nüzhet Tüfekçi B.:
Asım Köknar B.: (imza)
- KARDEŞLİK : Tevfik Kâmil B.:
Ali Hikmet Baykal B.:
İ. Hakkı Kırgız B.:
- HÜRRİYET : S. Sırrı Tümer B.: (imza)
H. Bezmi Ötkeren B.:
Reşat Tığrak B.:
Muhsin Nusret Türen B.:
- SEVGİ : E. Sandalcıoğlu B.:
Hüsamettin Reha Çalı B.:
D. Grigoryadis B.: (imza)
- ATLAS : Affan Balzar B.: (imza)
Raul Rozental B.: (imza)
Antoin Chiappe B.:
- DOĞUŞ : Safa Feyzi İksel B.:
Ömer Omay B.:
- MÜSAVAT : S. Güvendiren B.:
Kemâl Salih İren B.:
A. Faik Yüce B.:
- YÜKSELİŞ : Arif Rüştü Görgün B.: (imza)
Servet Alko B.:
- NUR : Suat Arpad B.: (imza)
M. Sadullah Sander B.:
Suat Gürel B.:

BİLGİ : Vasıf Arna B.:
Ali Haydar Kermen B.:
Dr. F. Çeltikçi B.: (imza)

LIBERTAS : Veziryan B.. (imza)
J. Margulies (imza)
İ. Zimbalist (imza)

* *
*

Ziyaretçi Üs.: ve KK.:

Toplantı Tarihi : 11.1.1953

D. Y. Mavromati Kardeşlik 3° (imza)

Müsavat M.: M.: Nazmi Dühani B.: Selahattin Güvendiren B.:
Tarık Ziyah B.: Kemâl Salih İren B.:
Galip Hamdi Tekyeli B.: Abdülhalim Faik Yüce B.:

Yükseliş M.: M.: Muhip Kuran B.: Arif Rüştü Görgün B.:
Hilmi Dilgimen B.: Servet Vasfi Alko B.:

— —

Nur M.: M.: Hasan Yusuf Başkam B.: Mithat Sadullah Sander B.:
Kemâl Atlı B.: Suat Gürel B.:
Sedat Abut B.: Suat Arpad B.:

Bilgi M.: M.: Muslihittin İhsan Yöney B.: Vasıf Arna B.:
Selâmi İşındağ B.: Ali Haydar Kermen B.:
Cafer Ergin B.: Fehmi Çeltikçi B.:

İnamış M.: M.: — —

Promethee M.: M.: — —

Libertas M.: M.: Emin Sayt B.: Veziryan B.:
Münif Sayt B.: J. Margulies B.:
Hilmi Naili Barlo B.: İ. Zimbalist B.:

L Ū G A T Ç E

(KŪÇŪK SŌZLŪK)

arz-ı mâzeret: mazeret belirtme

bâdehu: ondan sonra

BB.: Birâderler, Kardeşler

Bü. Kâ.: Büyük Kâtip, Büyük Sekreter

Bü. Muh. Dah.: Büyük Muhafız-ı Dahili, Büyük Koruyucu

Bü. Muhak.: Büyük Muhakkik

Bü. Teş.: Büyük Teşrifatçı, Büyük Tören Üstadı

Bü. Üs. Mua.: Büyük Üstat Muavini, Büyük Üstat Kaymakamı

Büyük Mah.: Büyük Mahfel, Büyük Loca

Büyük Mahfil: Büyük Loca

Da. Hey.: Daimî Heyet, Büyük Görevliler Kurulu

Defter-i mahsus: özel defter

Hâk. Bü. Â.: Hâkim Büyük Amir

Hatve: adım

Hitam: son; bitme

Hülâsa: özet, sözün özü

İçtimaat-ı Umumiye Kanunu: Genel Toplantılar Kanunu [*Bugünkü Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu*]

ihzarî: hazırlayıcı

iktiza: lazım gelme; gerekme

infikâk: ayrılma; ilişki kesme

inkişafına delâlet: gelişmesine kanıt

intaç: netice, sonuç, sonuç verme, sonuçlandırılma

intihabat: seçimler

irşat: doğru yolu gösterme, uyarma

ittifakla: oy birliğiyle

kâfesi: hepsi, tamamı

kâin: bulunan, var olan

kefil-i muhadenet: dostluk kefilisi

Kentüki: Kentucky eyaleti, ABD

mahafil-i muhtereme: Muhterem Localar

matlub: istenilen

mebde-i hareket: hareket başlangıcı

Menafi-i umumiye: Genel Yararlar

Mukayyet: kayıtlı, kaydolunmuş; deftere geçmiş; bir işe önem veren

Mukteza: iktizâ etmiş, lâzım gelmiş, kanun gereğine göre yazılan yazı, derkenar

Murahhas: ruhsatlı, izinli; Delege

Mütalaat: düşünceler; tetkikler; okumalar

Mücmel: icmal olunmuş, kısa ve az sözle anlatılmış

Mülâzim: stajyer; [burada] yedek delege; [askerlikte] teğmen

müstacel: acele, tez, hemen yapılması gereken

Müşahade: gözlem

Müteamel: öteden beri yapılagelen

Müzakerat: müzakereler, görüşmeler

nisab-ı müzakere: görüşme yeter sayısı

nisbet: oran

nokta-i hendese: geometrik nokta

rabıta: bağlantı

remzî mahfiller: Sembolik Localar

rûznâme-i müzakerat: görüşme gündemi

se. ledilmiş: [düzgün ve yerinde] söylenmiş

şayan-ı arzu: istemeye değer

şıtap: acele, sürat, çabukluk

taazzuv: uzuv peyda etme, uzuvlanma, organ oluşturma, şekillenme, biçimlenme

tâdil: değişiklik; doğrultma, doğrulama

taht-ı muhakeme: yargılama altında

tâlik: asma, askıda bırakma; geciktirme; erteleme

tarsin: sağlamaştırma

tarzi ceryani: oluş biçimi

tasrih: açıkça belirtme

tediye: ödeme

tekâsül: üşenme; ilgisizlik

tekerrür: tekrar etme

tenevvür: parlama, ışıldama, aydınlanma

teşrih etmek: açmak; yaymak

tettebbü: bir şeyi etrafıca tetkik etme, inceleme, bir şey hakkında geniş bilgi edinme

tevacuk: uyma, uygun gelme

tezyin: süsleme

ufulü: vefatı

vahdet: birlik

vazifedaran: görevliler

zıkr: anma, anılma

KAYNAKLAR

Abdullah Yeğın, et.al., *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Büyük Lûgat, Tükdav, 1997*

Ferit Develliöğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, 1998*

Mustafa Nihat Özön, *Osmanlıca Türkçe Sözlük, İnkılâp Kitabevi, 1997*

Şevket Rado et.al., *Hayat Büyük Türk Sözlüğü, 1969-1971*

MASONLUK NEDİR?

Tanju KORAY

WHAT IS FREEMASONRY?

When we look at the Masonic World today, we see that there are around 150 Grand Lodges and about 4,5 million Freemasons. According to a brochure published by the United Grand Lodge of England in 1984, it is expressed that: *Freemasonry is the most ancient secular brotherhood association of the World. It is an association of gentlemen who respect moral and ethical virtues.* The three main tenets of Freemasonry can be stated as Brotherly Love, Charity and the Search for the Divine Truth. Furthermore, Freemasonry asks all its members to respect and obey the laws and rules of the country they live in. Like all esoteric organisations, Freemasonry has its own secrets but is not a secret society. All the rules and regulations of the body is open to public and any member is free to announce that he is a Freemason. Freemasons have promised to work for the benevolence of mankind. They gather and work in autonomous groups called Lodges. They show special care and respect to their traditions, regulations, landmarks as well as their written and unwritten rules while working for their craft. A Freemason gives no importance to the race, nationality, religion or the social or political status of any member. All brethren are equal with a unique condition that every member must express a belief in a Supreme Being. His religion has no importance but all religions gain great respect by all the members. In short, Freemasonry is a brotherhood of men who strive with all their might to make things better in the world.

Bugün dünyada 150 kadar Obediyans, 4,5 milyon⁽¹⁾ kadar da Mason⁽²⁾ var. Dünyadaki her mason kuruluşu kendini, kendi koyduğu kurallarla "muntazam" kabul eder . Kadınları aralarına alan, yemin kürsülerinde beyaz kitap bulunduran, başka bir masonik kuruluştan aldığı icazet ile kurulup, o kuruluşun kontrolü ve hakimiyeti altında çalışanlar bile kendilerini muntazam sayarlar. Bunların üyeleri de (hatta kadınlar bile) kendilerini muntazam mason, dahası mason zannederler.

İş, bu kuruluşun sınırları içinde kalırsa mesele yoktur. Ama iş başka Büyük Localar ile tanışmaya gelince veya başka bir Büyük Locanın obediyansındaki locaları ziyaret etmeye kalkınca değişir. Çünkü kendini muntazam sayan bu kuruluşu hiçbir Büyük Loca muntazam kabul etmez, dahası üyelerini Mason olarak dahi kabul etmez.

Bu incelemede Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Türkiye Büyük Locasının muntazam saymadığı ve dolayısıyla tanımadığı kuruluşların beyannamelerinden de bilgilendirmek amacıyla alıntılar yapılmıştır. Ancak bunların yayınlanması bu kuruluşların tanındığı veya muntazam sayıldığı anlamına gelmemektedir.

Büyük Localar Masonluktan ne anladıklarını, ilke ve amaçlarını, usul ve âdetlerini, kendi anayasalarına, tüzüklerine yazıp ilân etmişlerdir. Zaten bu, hem kuruma müracaat edecekler, hem de kurumun üyeleri için gereklidir. İnsan nereye, nasıl bir yere gireceğini, girdiğinde ne yapacağını, yerini, görev ve sorumluluklarını bilmek durumundadır.

Örneğin, İngiltere Birleşik Büyük Locası (**United Grand Lodge of England**), 1984 yılında bir broşür yayınlarak Masonluktan ne anladığını şöyle açıklamıştır:

Hürmasonluk nedir?

Giriş

Hürmasonluk dünyanın en eski seküler kardeşlik cemiyetlerinden biridir. Bu broşür, İngiltere ve Galler ile daha birçok deniz aşırı yerde

(1) Sayıyı 6-8 milyon arasında verenler de var. Bana göre, onlar Sembolik Masonluğun dışındakileri de kattıkları için sayı katlanıyor. Birçok Büyük Loca matrikül sayısını da tam veremiyor. Son yıllardaki üye kayıplarına bakılırsa gerçek sayı galiba 2,5-3 milyon.

(2) Masonluğa katılan herkes daha ilk günde "Mason" oluveriyor. Ritüel bakımından da, tüzük bakımından da böyle. Aslında "Mason" sanal bir sıfat, gerçekte sadece üye olunuyor. Mason olmak için önce niyet, sonra çaba, gayret ve zaman gerekiyor ve süreç ömür boyu sürüyor. Sonunda da Mason olunup olunmadığı MR veya başka birşeyle tesbit edilip belgelenmiyor

Hürmason Localarını yöneten İngiltere Birleşik Büyük Locasının uygulamakta olduğu Hürmasonluğu açıklamak içindir. Bu açıklama şüphesiz bazı yanlış fikirleri düzeltebilir.

Hürmasonluk ahlâki ve manevi değerlere bağlı erkekler topluluğudur. Üyeleri, kurallarını taş ustalarının gelenek ve görenekleriyle avadlıklarını alegorik kılavuz olarak kullanan bir dizi ritüel oyunuyla öğrenir.

Üyelik için başlıca şart

Kabul edilmek ve üye kalabilmek için başlıca şart bir Yüce Varlığa inançtır. Üyelik bu şarta uyabilen ve iyi şöhretli olan her ırktan veya dinden her erkeğe açıktır.

Hürmasonluk ve Din

Hürmasonluk ne bir dindir, ne de bir dinin ikamesidir. Yüce Varlığa inanç şartı Hürmasonluğu birçok dinden erkeklere açar ve onlardan kendi inançlarını devam ettirmelerini bekler. Toplantılarında dinin tartışılmasına izin vermez.

Üç Büyük İlke

Uzun yıllardan beri Hürmasonlar üç büyük ilkenin peşinden gitmişlerdir:

Kardeşçe Sevgi

Her gerçek Hürmason başkalarının fikirlerine tolerans ve saygı gösterecek ve diğer insanlara sevecenlikle ve anlayışla davranacaktır.

Yardım

Hürmasonlar hayır yapmayı ve yalnız kendileri için değil, aynı zamanda bir bütün olarak toplum için, hem bağış yaparak hem de gönüllü çaba ve çalışmalarla hayır ve hasenatta bulunmayı öğrenirler.

Hakikat

Hürmasonlar, yüksek ahlâk standartlarını şart koşarak ve bunları kendi yaşamlarına uygulamayı amaçlayarak Hakikati ararlar.

Hürmasonlar bu ilkelerin hayatta en yüksek standartlara varmak için bir yol olduğuna inanırlar.

Şefkat

İlk günlerinden beri, Hürmasonluk, yetimlerin, hastaların ve yaşlıların bakımı ile ilgilenmiştir. Bu çalışma bugün de devam etmektedir.

İlave olarak, ulusal ve mahalli hayır kurumlarına büyük meblağlar verilmektedir.

Hürmasonluk ve Toplum

Hürmasonluk üyelerinden çalıştıkları ve yaşadıkları ülkenin yasalarına saygı göstermelerini ister. İlkeleri üyelerinin vatandaş olarak ödevleri ile hiçbir surette çatışmaz, bilâkis özel ve toplumsal sorumluklarını yerine getirmek için güç verir. Bir Hürmasonun kendisinin veya bir başkasının işi, mesleği veya şahsî çıkarları için üyelik sıfatını kullanması Hürmasonluğa girmek istemiş olduğu şartlara aykırı olduğu için suçtur. Vatandaşlık ödevi başka Hürmasonlara karşı yükümlüğünün daima önünde olmalıdır; şerefsizce ve yasaya karşı hareket etmiş bir Hürmasonu korumaya yönelik herhangi bir teşebbüs bu temel ödeve aykırıdır.

Sır

Hürmasonluğun sırları geleneksel tanışma biçimleri ile ilgilidir. Gizli bir cemiyet değildir, üyeleri mensubiyetlerini açıklamakta özgürdürler ve saygın nedenlere dayanan soruşturmalarda da böyle yapacaklardır. Yasa ve kuralları halka açıktır. Amaçları ve ilkeleriyle ilgili hiçbir sır yoktur. Diğer birçok cemiyette olduğu gibi, bazı iç işlerini üyelerini ilgilendiren özel konular sayar.

Hürmasonluk ve Politika

Hürmasonluk apolitiktir ve masonik toplantılarda politika tartışmaları yasaktır.

Başka Masonluk Kurumları

Hürmasonluk, İngiltere Birleşik Büyük Locası tarafından konulmuş olanlara benzer standartlarla birçok bağımsız "Büyük Loca" tarafından uygulanmaktadır. Fakat bu standartlara uymayan bazı Büyük Localar ve başka görünüşte masonik kuruluşlar vardır, yani bir Yüce Varlığa inanç şartını aramazlar veya üyelerinin politik meselelere hür mason sıfatıyla karışmalarına izin verirler veya teşvik ederler. Bu Büyük Localar ve kuruluşlar, İngiltere Birleşik Büyük Locası tarafından Masonluk çerçevesinde muntazam sayılmazlar, onlarla masonik temas da yasaktır.

Sonuç

Bir Hürmason, kendi inanç ve ibâdet biçimiyle, önce Tanrı'ya (hangi adla biliniyorsa), sonra ailesine ve kendisine bağlı olanlara zarar ver-

meden, şefkat ve hizmet yoluyla, komşusuna karşı ödevlerini yerine getirmeye teşvik edilir. Bu fikirlerin hiçbiri münhasıran Masonluğa ait değildir, fakat hepsi evrensel olarak kabul edilebilir. Hürmasonlardan bunlara uymaları beklenir.

İngiltere'de şimdi **İngiltere Muntazam Büyük Locası** (Regular Grand Lodge of England)⁽³⁾ adıyla yeni bir Büyük Loca daha var. Onlar da Hürmasonluk ve Prensipleri olarak şunları ilân ediyorlar:

Hürmasonluk, Kardeşlik üzerine kurulu geleneksel ve inisiyatif bir topluluktur.

Hürmasonluk, kökeni ve milliyeti ne olursa olsun hür, iyi tanınan erkeklerin birliğidir.

Hürmasonluğun amacı insanoğlunun daha iyi olmasını sağlamaktır.

Bunun için, Hürmasonlar insanlık durumunun, entelektüel ve manevî bakımdan, aynı zamanda da maddî refahının sürekli gelişmesi için çalışırlar.

Hürmasonlar birbirlerini Kardeş olarak tanırlar ve birbirlerine, hayatları pahasına da olsa, yardım ve destek borçludurlar. Aynı şekilde, tehlikede olan her insana yardım etmek yükümlülüğü ile bağlıdırlar.

Hürmasonlar Hakikatin ve adaletin sürekli aranmasında hiçbir engel ve sınır tanımazlar.

Hürmasonlar başkalarının fikirlerine ve bunların serbestçe açıklanmasına saygı duyarlar.

Hürmasonlar karşıtlıkları uzlaştırmayı isterler ve kişinin şahsiyetine saygılı olan evrensel bir ahlâk sisteminin uygulanmasında insanları bir araya getirmeyi arzu ederler.

Hürmasonlar çalışmayı bir ödev ve bir hak olarak görürler.

Hürmasonlardan yaşadıkları ve özgürce toplandıkları ülkenin kanunlarına ve meşru yönetimine saygılı olmaları istenir.

Hürmasonlar aydınlanmış ve disiplinli vatandaşlardır ve hayatlarını vicdanlarının emirlerine göre düzenlerler.

---

(3) İngiltere Büyük Locasının yönetiminden ve demografik yapısından ve Masonluğun bir kulübe dönüşmesinden rahatsız olan bir kısım Mason "Masonic High Council for England & Wales" adı altında biraraya gelerek 2004 yılında yeni bir Büyük Loca kurmuşlardır.

Sanatın uygulanmasında, Hürmasonlar Masonluğun geleneksel kural, usûl ve âdetlerine saygıya özen ve dikkat gösterirler.

Aynı idealin ortaklaşa takibinde, Hürmasonlar, birbirlerini Tekris Törenleri sırasında Locada geleneksel olarak nakledilen kelimeler, işaretler ve dokunuşlarla tanırlar.

Bu kelimeler, işaretler ve dokunuşlar ve de tören usûlleri ve semboller açıklanamaz sırdır ve bunları bilme niteliğinde olmayan insanlara nakledilemez.

Her Hürmason, kurum üyeliğini saklamak veya açıklamakta serbesttir, fakat bir kardeşininkini açıklayamaz.

Hürmasonlar, Masonluk geleneğine uygun olarak, Loca adını verdikleri özerk gruplar teşkil ederek toplanırlar.

Her Loca, konusu belli toplantılarda Üstat Masonlarının çoğunluğunun almış olduğu kararlara uygun olarak kendi kendini yönetir, fakat ne Hürmasonluğun genel prensiplerinden ne de ait olduğu Masonluk Kurumunun yasalarından sapamaz.

Localar, millî ve bağımsız otoriteler olan, Geleneğin koruyucuları, Sembolik Hürmasonluğun Çıracak, Kalfa ve Üstat Mason olan üç derecesi üzerinde tek ve paylaşılmaz juridiksiyona sahip "Büyük Localarda" bir araya gelirler.

Büyük Loca, Masonluğun geleneksel prensiplerine, kendi anayasaları ve yasalarına uygun olarak kendi kendini yönetir.

Büyük Loca başka masonik otoritelerin hâkimiyet ve bağımsızlığına saygılıdır ve onların iç işlerine karışmaktan sakınır.

Büyük Loca, kendi dışındakilerle Masonluğun kaynaşması için gerekli olan normal ilişkileri muhafaza eder.

Büyük Localar, aralarında anlaşmalar yaparlar, kardeşlik ittifakları kurarlar, fakat kendilerinden daha üstün bir millî veya uluslararası bir masonik otorite tanımazlar.

Büyük Loca kendi kurallarını bağımsızca tespit eder ve kendi idaresi, hukuku ve iç disiplninde yalnız kendisi yetkilidir.

Bunlar bütün ve tek tek millî Masonluk Kurumlarının şahsiyetine saygıyı, bütün ve tek tek Locaların özerkliğini, bütün ve tek tek Kardeşlerin bireysel hürriyetini korumak için Masonluğun özelliğidir ki, Sevgi, Âhenk ve Uyum Hürmasonlar arasında hüküm sürsün.

Fransa'daki Grand Loge National de France kendi Masonluk Anlayışını "12 Nokta"da toplamıştır:

1. *Hürmasonluk, geleneksel temeli Tanrı, Evrenin Ulu Mimarına, iman olan inisiyasyon esasına dayalı bir Kardeşlik Cemiyetidir.*
2. *Hürmasonluk, özellikle, kurumun kendine özgü geleneklerine mutlak saygı hususunda, jüridiksiyonun düzenliliği için esas olan Kardeşlik Cemiyetinin "Eski Yükümlülükleri"yle "Landmarklar"ını dik-kate alır.*
3. *Hürmasonluk, bir barış, sevgi ve kardeşlik idealini uygulamayı kendilerine görev bilen özgür ve saygın insanların katılabileceği bir kurumdur.*
4. *Hürmasonluk, böylece, üyelerinin ahlâkî tekâmülü yoluyla insanlığın tümünün ahlâkî tekâmülünü amaçlar.*
5. *Hürmasonluk, bütün üyelerine, kendine özgü ahlâki ve inisiyatik yollarla bilgiye varma vasıtaları olan ritüellerin ve sembollerin titizlikle uygulanmasını şart koşar.*
6. *Hürmasonluk, bütün üyelerine, başkalarının fikirlerine ve inançlarına saygıyı şart koşar. Üyelerine, bünyesinde her türlü siyasi ve dinî tartışmayı yasaklar. Hürmasonluk, böylece daimi bir kardeşlik birliği merkezidir ki, burada onsuz birbirlerine yabancı kalacak insanların aralarında toleranslı bir anlayış ve verimli bir uyum hüküm sürer.*
7. *Hürmasonlar, yeminlerini sürekli kılmak için gerekli olan görkem ve kutsiyeti vermek üzere yeminlerini bir Kutsal Kanun Kitabı üzerine yaparlar.*
8. *Hürmasonlar, Kurumun üç Büyük Nurunun -Kutsal Kanun Kitabı, Gönye ve Pergel- daima açık bulunduğu, haricî dünyanın dışında, Localarda toplanırlar ve buralarda Obediyansın yasa ve tüzüklerinde gösterilen ilke ve kurallar çerçevesinde, rite uygun olarak, dikkat ve gayretle çalışırlar.*
9. *Hürmasonlar, Localarına, yalnız ergin yaştaki, itibarı tam, namuslu ve şerefli, dürüst, ketûm, her anlamda kardeşleri olmalarından şeref duyacakları ve insanın kendi sınırları ile Ebedi Varlığın sonsuz gücünü anlayabilecek erkekleri alırlar.*
10. *Hürmasonlar, Localarında, vatan sevgisini, yasalara itaati, yasal düzene saygıyı geliştirirler. Hürmasonlar, çalışmayı insan varlığının asıl ödevi olarak telâkki edip, her türlü şekliyle, onurlandırır.*
11. *Hürmasonlar, akıl ve hikmetli, güvenli ve şerefli tutum ve davranışlarıyla etkin bir örnek olmak suretiyle, masonik ketûmiyete saygı içinde Kurumun ışıyıp parıldamasına katkıda bulunurlar.*

12. *Hürmasonlar, hayatları pahasına da olsa, saygınlık içinde, birbirlerine kardeşçe yardım ve himaye borçludurlar. Hürmasonlar, kendilerine tam olarak hâkim olabilmek için gerekli olan sükûnet ve dengeyi muhafaza etme sanatını, her şart altında, uygularlar.*

Büyük Locamızın tanımayıp gayrimuntazam diye nitelediği Fransa'daki bir başka Obediyans **Grand Loge de France**'a göre Evrensel Hürmasonluk ve İlkeleri şöyledir:

Hürmasonluk Kardeşlik üzerine kurulmuş geleneksel ve evrensel bir inisiyasyon kurumudur.

Hürmasonluk, her kökten, her ulustan ve her inançtan hür ve iyi ahlâklı insanlardan meydana gelir.

Amacı İnsanlığın gelişmesidir.

Bunun için, Hürmasonlar insanlık durumunun, manevî ve entelektüel olduğu kadar maddi varlık plânında da düzeltilmesi için çalışırlar.

Hürmasonlar birbirlerini Kardeş olarak tanırlar ve hayatları pahasına da olsa birbirlerine olduğu gibi, tehlikede olan herkese de yardım etmekle yükümlüdürler.

Hakikatin ve adaletin araştırılmasında, Hürmasonlar hiçbir engel ve sınır tanımazlar.

Hürmasonlar başkalarının düşüncesine ve bunu özgürce ifade etmesine saygı gösterirler.

Zıtların uzlaşmasını sağlamaya çalışırlar ve insanları evrensel bir ahlâk uygulamasıyla ve her insanın şahsiyetine saygı duyularak insanları birleştirmek isterler.

Hürmasonlar yaşadıkları ve özgürce toplandıkları ülkenin yasalarına ve hukuki otoritesine uymak zorundadırlar.

Hürmasonlar aydınlanmış ve disiplinli vatandaşlar olup, vicdanlarının buyruklarına uyarlar.

Sanatın uygulanmasında, Kurumun geleneksel kurallarına, örf ve âdetlerine saygılı olmaya özen gösterirler.

Hürmasonlar, birlikte aynı ideali sürdürürlerken, geleneksel olarak Locadaki törenlerinde birbirlerini kelimeler, işaretler ve dokunuşlarla tanırlar.

Bu kelimeler, işaretler ve dokunuşlar ile hareketler ve semboller sırdır ve bunları bilme durumunda olmayan hiç kimseye açıklanamaz.

Her Hürmason, kendi Masonluk kimliğini açıklayıp açıklamamakta özgürdür, ama bir Kardeşininkini asla açıklayamaz.

Hürmasonlar, Masonluk geleneğine uygun olarak, Localar adını alan özerk topluluklar kurmak için bir araya gelirler.

Her Loca, Üstat-Masonların çoğunluğunun kararına uygun olarak yönetilir, ancak loca Hürmasonluğun genel ilkelerinin ve bağlı bulunduğu obediyanın yasalarının dışına çıkamaz.

Localar, Hürmasonluğun üç sembolik mertebesindeki, Çıracak, Kalfa ve Üstat Mason derecesindeki kardeşler üzerinde tek ve paylaşılmaz otorite, geleneğin muhafızı, ulusal ve bağımsız güç olan Büyük Localarda bir araya gelirler.

Büyük Localar, kendilerini Evrensel Nizamın geleneksel ilkelerine, kendi anayasa ve yasalarına göre yönetirler.

Büyük Localar diğer Masonluk Kurumlarının egemenlik ve bağımsızlığına saygı gösterirler ve onların işlerine karışılmasını menederler. Onlarla Evrensel Nizamın korunması için temaslarını sürdürürler.

Büyük Localar, aralarında, özgürce kardeşlik anlaşmaları ve birlikler tesis ederler, ama kendilerinden üstün ulusal veya uluslararası başka bir masonik otoritenin varlığını kabul etmezler.

Büyük Localar, kendi kurallarını tespitinde egemendirler, yönetimlerini, yargı ve iç disiplin işlerini kendi başlarına yürütürler.

Masonluk Nizamının evrensel karakteri, her ulusal Masonluk Kurumunun kimliğine saygıyla, her Locanın özerkliğiyle ve tüm Masonlar arasında sevginin, uyumun ve barışın var olabilmesi için her Kardeşin bireysel özgürlüğüyle sağlanır.

*Gene Büyük Locamızın gayrimuntazam kabul ettiği, Fransa'daki, Kıta Avrupa'sının en büyük Obediyanı **Grand Orient de France** Hürmasonluk ve ilkeleri'nden şunları anlıyor:*

Esas olarak insancıl, felsefi ve gelişimci kurum olan Hürmasonluğun amacı Hakikatin araştırılması, ahlâkın incelenmesi ve dayanışmanın uygulanmasıdır. İnsanlığın maddeten ve ahlâken iyileştirilmesine, entelektüel ve sosyal tekâmülüne çalışır.

Hürmasonluk evrensel bir kardeşlik topluluğudur. İlkeleri tolerans, başkalarına ve kendine saygı, mutlak vicdan özgürlüğüdür.

Hürmasonluk ahlâkını bütün din veya metafizik anlayıştan bağımsız telâkki eder; Hakikatin özgürce araştırılmasına hiçbir sınır koymaz. Milliyetleri, kökleri, inançları ne olursa olsun tüm insanlara açıktır. Metafizik anlayışları münhasıran üyelerinin kişisel kabulleri saydığından, her türlü dogmatik beyandan kaçınır.

Temel özdeyişi: Özgürlük, Eşitlik, Kardeşliktir.

Hak ve eşitlikten yana olmanın bilinciyle, Hürmasonluk, her türlü dinî inancın, felsefi okulun ve siyasi partinin üzerindedir.

Çalışmanın insanın temel ödevi olduğunu beyan eder. Elle çalışmayı da zihinsel çalışmayı da aynı derecede onurlandırır. Mâbetleri karşılıklı eğitim ve öğretim okullarıdır.

Yöntemleri ile, üyelerini her türlü önyargıdan kurtarmaya, onlara Hakikatin, iyinin ve doğrunun sevgisini aşımaya ve düşünmeyi, muhakeme etmeyi, karar vermeyi öğretmeye gayret eder.

Hürmasonluk üyelerini birbirlerine yakınlaştıracak her şeyi teşvik ve tavsiye eder, onları bölebilecek her şeyi reddeder; dünyadaki tüm Hürmasonlar arasındaki en güçlü bağ olan muhabbet ve kardeşlik duygularını geliştirmeye çalışır.

Gücü, yalnızca, üyelerinin ahlâki ve entelektüel değerinde ve kendilerine uygulamayı bilecekleri gönüllü disiplindedir.

İsviçre'deki Alpina Büyük Locası'nın Masonluk ilkeleri ise şöyle:

1. Masonluk, kökeni Ortaçağ loncalarına ve masonik kardeşlik örgütlerine dayanan hür erkekler topluluğudur. Eğitim aracı ve temel çizgi olarak, bugün dahi, bu loncalarda o zamanlar yürürlükte olan ve çeşitli belgelerde, özellikle "1723 tarihli Hür Masonların Eski Yükümlülükleri"nde ve bize intikal etmiş ritüellerde muhafaza edilen öğüt ve kuralları uygular.

2. Hürmasonlar birbirlerini kardeş olarak tanırlar ve cemiyetlerini bir kardeşler cemiyeti olarak görürler. Aynı zamanda, tüm insanların, yetenekleri veya toplumdaki yerleri ne kadar farklı olursa olsun, aynı yükümlülüklerle doğmuş olduklarını bilirler. Bu gerçeğin hayatta genellikle değerinin bilinmediğini unutmuyarak, kardeşlik ve eşitlik duygularının, önce kendi aralarında, sonra diğer insanlar arasında sağlanması ve güçlendirilmesini yükümlülükleri sayarlar.

3. Masonluğun amacı üyelerinin ahlâken gelişmesi ve insanlık ilkelelerinin uygulanmasıdır. Eylem araçları şunlardır: Mimarlık sanatından alınan sembolizmanın kullanılması; insanlığın yüksek yararları üzerine bilgi alış veriş; dostluğun nimetleriyle eğitim; şahsen iyi örnek olarak ve iyilik yaparak toplumsal ödevlerde yarışma. Bunlardan başka, Masonluk, temel ilkelerini dışarıda uygulamak ve yaymak, öğretim ve eğitimi ilerletmek, kamu yararına kuruluşları desteklemek,

hatta gerektiğinde kurmak, tolerans ve gelişme yolunda yorulmadan savaşmak için çaba gösterir.

4. *Masonluk, Evrenin Ulu Mimarının Yüce Şânına çalışır. Vicdan, inanç ve düşünce özgürlüğünü kabul eder ve bu özgürlüklere her türlü engelle karşı çıkar. Bütün samimi kanaatlere saygı duyar ve düşünce özgürlüğüne karşı her türlü engeli reddeder. Eski usüllere uygun olarak, Masonluğun Üç Büyük Nuru, Kutsal Kanun Kitabı, Gönye ve Pergel, bütün ritüelikle çalışmalar sırasında kürsü üzerinde sembol olarak bulunur.*

5. *İsviçreli Hür-Mason sadakatle ve tamamıyla vatanına bağlıdır. Ülkesinin özgürlüklerini ve bağımsızlığını savunmayı, aynı zamanda iç barışın korunmasına katkıda bulunmayı kutsal bir ödev bilir. Kurumun geleneklerine sadık olarak, insan haklarına saygı gösterilmesi için çaba gösterir. Her Masonun, vatandaş olarak, kendi Masonluk ilkelerini göstermek için kamu işleriyle ilgilenmesi ahlâki zorunluluğudur. Kendi kanaatlerine göre, vatanının iyiliği için hareket eder.*

6. *Loca, insan tutkularının girmemesi gereken dingin ve tarafsız bir ortamdır. Loca politika ve inanç konularıyla ilgili hiçbir tartışma ve ihtilâfa bulaşmaz. Öğretim maksadıyla, bu konular üzerinde görüş alış verişine izin verilir. Bu tartışmalar asla herhangi bir oylama konusu olamaz, üyelerin bağımsızlığını engelleyecek kararlarla sonuçlanamaz.*

7. *Masonluk, olgunlaşmaları için çalışmak üzere kardeşçe birleşmiş özgür ve iyi ahlâklı erkekleri bünyesine alır. Bunu, inanç, ırk, milliyet, siyasi parti veya sosyal mevki ayrımı olmaksızın yapar. Masonluk, üye toplamada her türlü yüzeysel girişimi antimasonik bularak reddeder. Bununla beraber, Locaların üyelerinin, Masonluğa girmeye lâyık gördükleri kimselere, ketümiyet sınırları içinde, bilgi vermelerine izin verilir.*

8. *Masonlar, onurunu ve yararlarını ellerinden geldiğince korumakla yükümlü oldukları Büyük Locanın ve locanın yasalarına sadakatle uymak zorundadırlar. Kanaatleri veya durumları gerektirdiğinde Masonluktan ayrılabilirler.*

Büyük Locamızın tanımadığı gayrimuntazam kadın erkek karması **Le Droit Humain**, Masonluğu, "kendini insanlığın gelişmesi hizmetine vakfetmiş inisiyatik, felsefi ve insansever bir müessesese" olarak tanımlıyor ve "toplumun daha iyi olması için üyelerinin ahlâki ve entelektüel olgunlaşmaları için çalışmakta" olduğunu söylüyor. Onlara göre, "üyeleri, adogmatiktir, çalışmalarını her türlü dinin, felsefi

okulun, siyasi partinin dışında tutarlar. Hareketleri herkese tam bir karşılıklı tolerans anlayışı içinde mutlak bir vicdan ve düşünce özgürlüğü temin eden lâik ahlâka dayanır, böylece insancıl anlayışın yayılmasına imkân verir".

Büyük Locamızın tanımadığı ve 111'ler diye adlandırıp, gayrimuntazam nitelediğimiz **Özgür Masonlar Büyük Locası** ise ilkelerini 1993 tarihli Birinci Derece Ritüelinde şöyle sıralamıştır:

A. Özgür Masonlar Büyük Locasının temel benimseyişine göre, Masonluk tüm insanların barış, gönenc ve mutluluğunu, insanın ve insanlığın sürekli evrimini sağlayacak yolları ve temel koşulları arayarak bulmaya çalışır. Bunun için Özgür Masonlar Büyük Locası, masonların "özgür düşünce" ile gerçekleri aramalarını öngörür.

B. Masonluk, din ve politika ile uğraşmaz. İnsanlar arasında ırk, soy, renk, din, mezhep, dil, cinsiyet, ulus, sosyal sınıf, ekonomik düzey ayrılıkları gözetmez. Bireylerin ve toplumların her türlü içten inanışlarını saygıyla karşılar. İlerlemeyi, yükselmeyi, güzelleşmeyi amaç edinir. Bilgisizliğin, bağınazlığın, boş saplantıların, geriliğin ve tembelliğin giderilmesine çalışır.

Özgür Masonlar Büyük Locası, bütün insanların özgür ve eşit olduklarını, kardeş sayılmaları gerektiğini temel ilkeleri olarak benimser. Bunun için de Özgürlük-Eşitlik-Kardeşlik üçlemesini, temel özdeyişi olarak almıştır.

C. Masonlukta, değişik siyasal eğilimlere, dinsel inançlara ve uygarlık tarihi boyunca ortaya konmuş olan çeşitli filozofik görüşlere bağlı olabilen Masonların, bir arada ve düzen içinde çalışabilmeleri için, bu konularda, taraf tutarak özendirici ve yüceltici ya da aşağılayarak küçük düşürücü incelemeler ve tartışmalar yapılamaz. Özgür Masonlar Büyük Locasında, bu konuların değerlendirilmesi bakımından, her Mason kendi özgür düşüncesi ve vicdanı ile baş başa bırakılır. Localarda, inançlar ve filozofik ya da toplumsal konulardaki öğretiler, yalnızca bilimsel yöntemle dayalı çalışmalarla incelenebilir.

Özgür Masonlar Büyük Locası, Localarda yapılabilecek bu tür inceleme ve çalışmaların sonucunda, kendine özgü bir benimseyiş oluşturmaz ve herhangi bir öğretiyi yayma işlevini üstlenmeyerek tarafsızlığını korur.

Özgür Masonlar Büyük Locası, Evrenin Ulu Mimarı kavramını bir simge olarak benimser. Bu konuda herhangi bir açıklama yapmaz. Her Mason, bu simgeyi kendi bireysel düşünüyü ve yargılarıyla değerlendirmede özgür bırakılır.

E. Özgür Masonlar Büyük Locası, bütün Mason Kuruluşlarının, ayırım yapmadan, birbirleri ile masonca ilişkiler içinde olmaları gerektiğini bir masonik ilke olarak benimser ve savunur.

F. Mason olmak isteyenlerin, Masonluğun amaçlarını, temel ilkelerini ve yöntemlerini anlayıp, kendi özgür buyrultularıyla benimseyecek ve başkalarına da anlatabilecek düzeyde kültürlü, çevrelerinde iyi tanınmış, iyi huylu ve dürüst kimseler olmaları gereklidir.

G. Özgür Masonlar Büyük Locasının benimseyişine göre Masonluğun temelleri şunlardır:

- Sevecenlikle başlayıp umutla süren tolerans,
- Bireyin kendi benliğini tanıması ve ona güvenmesi,
- Bireyin kendisine gösterilmesini istediği sevgi ve saygıyı başkalarına göstermesi.

Özgür Masonlar Büyük Locası, bu temellerin, ancak **Özgürlük-Eşitlik-Kardeşlik** koşulları altında oluşabileceğini, bireyler arasındaki dayanışma ve karşılıklı yardımlaşma ile güçlendirilebileceğini benimser.

H. Özgür Masonlar Büyük Locası, her Masonun, şu görevlerle yükümlü olduğunu savunur:

- Tüzeye sınıksız bağlı olmak,
- Kendini kötü tutkuların, üstünlük duygusundan, boş düşünme ve inançlardan uzak tutmak,
- Doğruluğun ve gerçeğin üstünlüğü için esirgemez olmak,
- Masonluğun amaçlarına ulaşabilmesi için elinden geleni yapmak,
- İnsanları ilgilendiren önemli kişisel ve toplumsal sorunların, barış yoluyla çözümlenmesine çalışmak ve bu uğurda tüm bilgi ve deneyimlerini her zaman her yerde uygulamak.

Biz de, **Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası** olarak temel ilkelerimizi kamuoyuna şöyle açıklamıştık⁽⁴⁾:

(4) 90. Yıl Sergisi vesilesiyle bastırılan broşürdeki temel ilkeleri Büyük Locamızın kabul ettiği yazılıdır. Nedense BLT'nin baş kısmındaki "Hür Masonluğun Temel Prensipleri"nin bizim prensiplerimiz olduğu hiçbir zaman yazılmamıştır. Bu böylece sanki evrensel Masonluk beyannamesi gibi durmaktadır. Oysa böyle bir şey yoktur, olamaz da. Üstelik, BLT metnindeki muhtemelen Alpina'dan aktarılmış "üçüncü derece menkibesinin [tören]lerdeki yeri" birdenbire kimseye farkettilmeden birileri tarafından [töre]ye dönüştürülmüştür. Anglosaksonlardan aldığımız "Yüce Varlık" da son olarak web sayfamızda "Allah" oluvermiştir. Ruhun ölmezliği ise çok daha başka bir konudur, kökeni Grand Orient'in ilk anayasasına dayanmaktadır.

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası aşağıdaki hususları temel ilkeleri kabul eder:

1. Masonluk, Yüce Varlık'a inanan bir Kardeşlik Kurumudur. Masonluk çalışmalarını Hakikatin araştırılması yolunda yoğunlaştırır.

2. Bütün insanlar arasında, sevgi, hoşgörü ve Kardeşliğin kurulmasını hedefleyen Masonluk, tüm insanların özgürlük, barış, adalet ve huzur içinde gelişmesini amaçlar.

3. Masonluk, tüm insanlar için ortak bir insanlık ülküsünün gerekliliğini kabul eder. Bu ülkünün gerçekleştirilmesi için şu noktaları önemli sayar:

- insanlar arasında sevgi, saygı ve hoşgörü
- insanın temel hak ve özgürlüklerine saygı
- insanın ahlâki sorumluluğu
- insanlar arasında hak ve vazife eşitliği
- insanlar arasında evrensel kardeşlik
- bilimsel gelişme

4. Masonluk, vicdan, inanç ve düşünce özgürlüğünü temel hak olarak kabul eder.

5. Masonlar, birer vatandaş olarak ülkelerinin yasalarına uymak ve vatanlarına sadakat ve şerefle hizmet etmek zorundadır. Masonlar için ülkelerinin bağımsızlığı kutsaldır.

6. Masonlar için çalışmak, bir hak ve bir görevdir. Masonlar, insanlığa yararlı eserler meydana getiren beden ve fikir işçiliğini aynı derecede onurlu sayarlar.

7. Masonlar, Loca adı verilen birimler halinde çalışırlar. Loca, insan hırslarının giremeyeceği tarafsız ve huzurlu bir ortamdır. Localarda din ve politika tartışmaları yapılamaz.

8. Masonluk, üyeleri arasında din, mezhep, ırk, dil, inanç, unvan ve makam ayrımı yapmaz. Üyelerini inançlı, özgür, iyi ahlâklı, namuslu, şerefli, haysiyetli ve aydın erkekler arasından seçer. Hiçbir inancı ve ülküsü olmayanları arasına kabul etmez.

9. Masonun amacı her bakımdan gelişmiş bir insan olmaktır. Her Mason bu amaca, aklın rehberliğinde ve sevgi, hoşgörü, güzellik ve kardeşlik duygularını arındırarak ulaşmaya çalışır.

10. Masonluk, hiç kimseyi Mason olması için hiçbir zaman ve hiçbir şekilde zorlamaz. Mason sıfatını kazananlar, gerek duymaları durumunda üyelikten ayrılmakta serbesttir.

11. Masonluğun amacı her Masonun kendini geliştirebileceği ideal bir ortam yaratmaktır. Bu çerçevede Masonluk, toplumsal değil, bireysel bir öğretilerdir. Üyelerini toplu ya da tek tek, bir kanaat veya fikri kabul etmeye ve açıklamaya asla zorlamaz. Her Mason, bu temel ilkeler ışığında izleyeceği yolu, kendi akli ve vicdanıyla saptar.

12. Masonluk, bu ilkeleri benimseyip kabul eden ve bu amaçlara kendini adanmak isteyen insanların çabalarını bir araya getirir.

Büyük Localar kendilerini böyle anlatıyorlar, dünyada Masonluk hakkında yüz binden fazla kitap olduğu söyleniyor. Ayrıca Masonlukla ilgili her türlü bilgiyi fazlasıyla internet sayfalarında bulmak mümkün. Gene de büyük bir çoğunluğun Masonluk hakkında doğru bilgi sahibi olduğu söylenemez. Tabii maalesef uzun yıllar Masonluk kendini anlatmaktan hep kaçınmıştır. Masonların kendilerini anlatmadıkları ya da son yıllarda anlatma adı altında yaptıkları yanlışlar da göz ardı edilemez. Bunlar önemlidir ama daha da önemlisi Masonluk hakkında doğru bilgi sahibi olmadan Masonluk uyduran Masonların sayısının yüksek oluşudur. Doğru bilinmeyen doğru uygulanamaz, doğru da anlatılamaz.

Masonluğu birçok insan bir nevi din veya tarikat gibi görmektedir. Kimilerine göre de dinsizliktir. Doğrusu, Masonluk; ne bir din, ne bir tarikat, ne de benzeri bir topluluktur. Bir kere hemen hemen bütün dinlerde bir âhret, bir kurtuluş, bir cennet veya cehennem inancı bahis konusudur. Masonluk ise başka dünya ile değil, doğrudan doğruya ve de yalnız bu dünya ile uğraşmaktadır. Hiç kimsenin özel inancına karışmaz. Ama bazı Obediyanslar bir Yüce Varlığa inanma şartını yeterli görmeyerek inancın biçimini de verirler. Onlar üyelerine, inandıkları dinin kitabını rehber edinmelerini, düşünce ve davranışlarını bu kitaba göre uyarlamalarını kuvvetle tavsiye ve teşvik ederler. Bir başka Masonlukta ise sadece inançlı olmak esastır. Dinsel inancı ve uygulaması kişinin kendisine bırakılarak Masonluk olarak kendisine herhangi bir tavsiyede bulunulmaz. Dinî inanç ya da sadece inanç ilkelelerine sahip Masonluk Kurumlarının dışında bir de inançtan hiç söz etmeyen, kimsenin inancını sorgulamayan Masonluklar vardır. Tabii bunların üyeleri de mutlaka dinsiz, imansız, inançsız değildirler. İlkeleri ve uygulamaları içinde hiçbir zaman "Tanrı yoktur" ya da "Tan-

ri'yı tanımlıyoruz" diye bir ifade yoktur. Bunlar sadece herkesi kendi vicdani kanaati ile baş başa bırakıp üyelerinden inançlarını beyan etmelerini şart koşmazlar. Aralarında inançlılar olduğu gibi agnostikler, ateistler de vardır. Öyle ya da böyle, Masonluk hiçbir zaman dinsizlik değildir. Dinsizlik iddiaları, genellikle, dini kendi anladıkları biçimde baskı yoluyla uygulamaya çalışanlar tarafından ortaya atılmıştır; bu bugün de sürmektedir.

Masonluk Hıristiyan toplumunun bir ürünüdür. O toplum Ortaçağı yaşamış, din ve mezhep kavgaları ile birbirini öldürmüştür. Bu yetmemiştir; din, iktidar savaşlarına neden olmuştur. Bütün bunlardan sonra, Masonluk, birbirlerine düşman olmuş, çeşitli din ve inançlara sahip, değişik siyasi eğilimli insanları bir araya getirmek için ortaya çıkmıştır. Amacı, dağıtmak, ayırmak, bölmek değil; aksine birleştirmek, ortaklıklar kurmak ve bir yumağa sarmaktır. Onun için de herhangi bir dinin ya da inancın lehinde ya da aleyhinde olabilecek nitelikteki her türlü konuşma ve tartışmayı kendi bünyesinde yasaklamıştır. Masonlukta din konuşulur, ancak bilgi vermek, tarihsel ve bilimsel doğruları açıklamak gayesiyle konuşulur, ama kimsenin şu veya bu biçimde etkileneceği konuşmalar yapılmaz.

Ayrıca, iddia edildiği gibi, Masonluk enternasyonal bir kuruluş değildir. Enternasyonal olabilmesi için bir dünya merkezinin bulunması ve her türlü karar ve uygulamanın da bu merkezden çıkması gerekir. Masonluğun bir dünya merkezi yoktur. Masonluğu her ülkede bağımsız, egemen kurumlar yönetir. Bunlar, devletler arasında olduğu gibi, birbirleriyle görüşürler, tanışırlar, birbirlerini ziyaret ederler, ya da birbirleriyle tanışmazlar ve de ilişki kurmazlar. Ancak, hiçbir Obediyans diğerinden daha üstün ya da daha aşağı değildir. Her biri kendi temsil ettiği, yönettiği Masonluk çevresinin tek ve en yüksek otoritesidir. Kararlarını kendi alır, kendi uygular, bunun için bir başka mason kurumundan yetki ya da izin almaz. Masonluk enternasyonal değildir, ama temel ilkeleri dolayısıyla evrenseldir. Dünyada birbirinden çok farklı kültürler de olsa Masonluk ilkeleri hem ulusal değerlere ters düşmez, hem de dünyanın her yerinde ortak bir duygu ve anlayışa cevap verir.

Bir başka iddia da, Masonluğun kökünün dışarıda olduğudur. Evet, Masonluğun kökü dışarıdadır. Tabii bir ülkede kökü dışarıda olmayan ne kadar şey vardır ki? Din bile, bir yerde başlamış, oradan da başka yerlere geçip yerleşmiştir. Önemli olan kökünün nerede olduğu değil, alınıp benimsenmesi ve yoğunlaşmasıdır.

Masonluk, sınıf ayırımı yaparak belirli çevreden, belirli kafa yapısında olan insanları bünyesine alır, tam anlamıyla ortak çıkarları için birleşmiş insanlardan meydana gelir, diye de suçlanır. Bu gibi iddiaları doğrulayan birtakım olaylar olmuştur. Ancak, bu tür ilişkiler masonik suç sayıldığından, farkına varıldığında bu insanlar kurumlardan ihraç edilmişlerdir. Masonluk, ortak ülküde birleşmiş, âhenk ve dayanışmayı sağlamış, güzel dostluklar kurabilmiş, kardeşlik sevgisiyle birbirlerine bağlanmış insanların topluluğudur.

Masonluk çıkarıcı değil, seçici bir Kurumdur. Üye olmak isteyenlerin belirli bir kültür düzeyinde, felsefi, toplumsal konuları kavrayabilecek, hazmettikten sonra kazandıklarını toplumun yararına sunabilecek yeterlilikte olmalarını yeğler. Gelir düzeyinin, mevkiinin yüksek olması gibi tercihi yoktur. Ahlâklı, onurlu, Masonluğu temsil edebilecek ciddiyette, özümseyebilecek kabiliyette olmak lâzımdır. Önemli olan bunlardır.

Masonluğa getirilen bir başka eleştiri de Yahudilik ve Siyonizme hizmet eden bir topluluk olduğu şeklindedir. Bu iddiaların ana kaynağı ritüellerdeki İbrani kelimeler ve Süleyman Mâbediyle ilişkili sembolizmadır. Ancak şunu bilmek lâzımdır ki, Masonluğun var olduğu ve bugünkü şekliyle kurulduğu zaman Yahudiler gettolar halinde yaşıyorlardı ve Avrupa henüz onlara vatandaşlık hakkı bile tanımamıştı. Öyle ki, Almanya'da Yahudiler localara alınıyor diye İngiltere bu Büyük Loca ile ilişkisini bile kesmişti. Siyonizm hareketi ise Masonluğun başlangıcından en az yüz elli yıl sonra ortaya çıkmıştır. Bu da sadece ve sadece bir dinin insanların siyasi düşünce ve aktivitesinden başka bir şey değildir; kendilerinden başkalarını, hele Masonluğu hiç ilgilendirmez. Üstelik Masonluk, din kavgaları yüzünden birbirine girmiş insanları kaynaştırmak için zaten her türlü dinî eğilimi kendi dışına çıkartmıştır. Eğer iddialar doğru olsaydı, birçok Hıristiyan, hele Müslüman din adamı Masonluğa katılır mıydı? Başka bir dinin unsurları bu insanları rahatsız etmez miydi? Bu iddialar da boştur.

Masonlar hem sosyal, hem de siyasal güç olarak toplumda ayrı bir sınıf oluşturmakla da suçlanır. Hiçbir Mason bulunduğu toplumun dışında bir insan değildir, olamaz da. Kişi ve Kurum olarak siyasi bir niyet, amaç ve uygulama da Masonluğa uymaz. Kişi siyasetle uğraşabilir, ama bu faaliyetinde Kurumu veya mason kimliğini asla kullanamaz. Ama bir Mason olarak sahip olması gereken nitelikleri, erdemleri si-

yasette, ya da başka bir sahada kullanması görevidir. Yani ahlâklı, erdemli, doğru sözlü, hak ve hukuk tanır olmalıdır. Bu kötü müdür? So-kağın entrikasının, karanlığının yerini Masonluğun doğruluk, ahlâk, sevgi, saygı, onur ilkeleri alsa daha iyi olmaz mı? Masonluk içinde siyaset, partizanlık yasaktır. Herkes kendi siyasal düşüncesini korur, ama dinsel inancıyla ilgili olduğu gibi bunu da kendisine saklar. Başkalarını şu veya bu şekilde etkileyebilecek veya rencide edebilecek her türlü konuşma, fikir yürütme kati olarak yasaktır.

Gene deniyor ki Masonluk günümüzde moda olmuş birbirine benzeyen sosyal kulüp veya sivil toplum örgütlerinden biridir. İnsanların yapacak işleri, gidecek yerleri yoktur; onun için bir araya gelirler, hoşça ama boşa vakit geçirirler. Kendilerine birtakım sıfatlar da uydurmuşlardır, bunlarla eğlenirler. Buldukları toplumda ayrı bir yere konulmak isteyen insanlar da bu Kuruma girerek sınıf atlamaya çalışırlar. Masonlukta böyle insanlar vardır, o bakımdan bütün bunlar doğru olabilir. Kimin ne niyetle Masonluğa girmiş olduğunu, ne niyetle üye kaldığını bilmek mümkün değildir. Masonluk kimseyi zorla üye yapmadığı gibi, isteyen de istediği zaman ayrılmakta serbesttir. Mason olmaya hiç niyet etmemiş, hiç gayret göstermemiş bazı insanlara bakarak Masonluğu suçlamak haksızlıktır. Kurumun da kusuru vardır ama asıl kusur kişinin kendisindedir. Masonlukta, üye olup üye kalmak başka, "Mason" olmaya çalışmak daha başka şeydir.

Masonluk bugünkü şekliyle Londra'da doğmuş, buradan da dünyaya yayılmıştır. Kuruluşu ve faaliyeti yalnız insanların özgür yaşadıkları toplumlarda olmuştur. Rusya'da Masonluk kurulmuş, faaliyet göstermiş, Bolşevik ihtilâli olunca faaliyetine son vermiştir. İspanya'da Franco döneminde susmuştur. Çünkü Masonluk özgürlükçü, demokratik bir kurumdur.

Peki ama Londra'da başlamış olan bu kurum İngiliz halkının özelliklerini, düşüncelerini taşıyor mu? Onların etkileri yok mudur? Hem evet, hem de hayır. İngiltere'de bu örgütlenme başladığı zaman bir gün kendilerinin dışındaki toplumların da Masonluğu benimseyebilecekleri, hattâ onlardan daha öteye götürebilecekleri düşünülmemiştir⁽⁵⁾. 18. yüzyılın ilk çeyreğinde İngiltere'de çıkan her şey Fransa'da

---

(5) Öyle ki kuruluşta adı "İngiltere" değil "Londra" Büyük Locası'dır ve ancak 1725'de İngiltere Büyük Locası olacaktır.

moda olduğu için oradan Fransa'ya atlamıştır. Buradan, bu defa yorum zenginlikleri ile, aynı yüzyılın ikinci yarısında geldiği yere dönerek İngiltere'yi etkilemiştir. Birbirleriyle sürekli yarışta olan bu iki toplum böylece Masonluğun gelişmesini sağlamışlardır. Biçimi belki Britanya özelliği taşımaktadır, ama özünde, içeriğinde, bu toplumun özelliklerinin baskısı yoktur. Masonluk, birbirlerine uzak, birbirlerinden çok farklı kültürlere sahip insanların kendi benliklerinden, değerlerinden ödün vermeden kabul edebilecekleri ilkeler dolayısıyla kolay kabul görüp yayılmıştır. Aksi olsaydı, zaten çıktığı yerde kalırdı, belki bugün orada bile yaşamazdı.

Bugünden yarına

Artık son yıllarda Masonluk eskisi kadar ilgi çekmemektedir. İngilizce konuşan ülkelerde üye sayısında büyük düşüş vardır⁽⁶⁾. Bunda Masonluk aleyhindeki kampanyaların bir miktar etkisi olmuştur. Örneğin, Amerika'da Masonların Baptist kilisesinde görev almalarının yasaklanması için büyük bir kampanya başlatılmıştı. Tutmadı ama birçok Mason ilişkisini askıya aldı. Bugün %50 civarında bir kayıptan bahsedilmektedir. İngiltere'de, Büyük Loca'dan, yargıç, polis, hattâ gardiyan gibi kamu görevlisi üyelerini ilgili makamlara bildirmesi istenmişti. Büyük Loca, kamuoyuna açıklamayacaklarına dair söz aldık diyerek listeyi vermişti. Bu da kayıpta etkili oldu. Masonluk bir zamanlar İngiltere'de kraliyet, asalet ve kilisenin zirveyi oluşturduğu, altında da yüksek burjuva tabakasının bulunduğu bir piramit iken bugün artık ne üst tabakanın, ne de güçlü bir orta sınıfın bulunduğu bir kurum değildir. Çoğunluğu teşkil edenler sıradan insanlardır. Bunların arasında bilim ve sanat adamı, öğretim görevlisi, politikacı yoktur, küçük memurlar, itfaiyeciler, orta sınıf çoğunluktadır. Öyle olunca da Masonluğun çekiciliği kalmamıştır. Zaten bir kent soylu sınıfı olarak görülen Masonluğa katılıp sınıf atlama anlayışı da günümüzde önemini yitirmiştir. Bir zamanlar kalburüstü insanlara mahsus bu "centilmen kulüp" artık eskisi kadar gözde değildir.

Tüm dünyada insanların ilgi konuları ve yaşam biçimleri büyük ölçüde değişmiş, bir yere aidiyetten kazanımlar daha başka sosyal güvencelerle karşılanır olmuştur. Şimdi sebat, gayret ve sabır yerine çabuk

---

(6) *Fransa'da ve Türkiye'de üye artışı yıllık ortalama %4'le devam ediyor. Bir de dünyada karma localarda ve İngiltere'deki Kadın Masonlar Büyük Locasında artış var.*

ve anlık bir yaşam tercih edilmektedir. İletişim ve globalizasyon önemli ve süratli değişimlere yol açmaktadır. Masonluk içindeki insanlar da Masonluğu kendi anlayışlarına, zevklerine, eğilimlerine göre uyarlamaya doğru gitmektedirler.

Dünyada mason derneklerine ilgi azalmaktadır, ama Masonluk ve gizeme merak bazı çevrelerce canlı tutulmaktadır. Her yerde Masonluk-Yahudilik-Tampliye-Rozkrua bağlantılı senaryolar dolaşmaktadır. Bir de şifreler modası başlamıştır. İşin en garip yanı bunlara gene Masonların ilgi duymasıdır ki, bunlar o sayede best seller olmaktadır.

Masonlukta eğitim ihmal edilmektedir. Hem eğitim verecek insanlar yoktur, hem de eğitime talep yoktur. Bugün pop kültürü Masonluk Kültürünün önüne geçmiştir, gelenek ve Etiket⁽⁷⁾ gittikçe yok olmaktadır. Çünkü Localar temel işlevlerinin ne olduğunu unutmuşlar, Büyük Localarına yön verecek yerde, Büyük Locanın ve görevlilerinin istekleri doğrultusunda iş yapar hale gelmişlerdir. Oysa Masonluğun temeli de tepesi de Locadır. Tabii Loca kendini, kendi değerini ve önemini unutursa, Büyük Loca başıboş kalır.

Locaların yön verdiği, biçimlendirdiği Büyük Loca olmayınca, gelişmeleri ve değişimleri takip ve değerlendirmede maalesef ağır ve yetersiz kalınmaktadır. Masonluğun özünü bozmadan çağa uyumunu sağlayacak çalışmalar yerine, daha ziyade üye kayıplarının nasıl telâfi edileceği düşünülmektedir. Batıda birçok Büyük Loca gazete ve dergilere boy boy ilan vererek "ucuz giriş, çabuk terfi" promosyonları yapmışlardır⁽⁸⁾. Locaların ihmal ettikleri Mason yetiştirme işine dön-

---

(7) *Etiketten bir kurumda yerleşmiş kuralların bütünü anlaşılır. Bu kuralların içinde, örfler, âdetler, geleneksel davranış ve uygulama biçimleri vardır. Kıyafet de bir etikettir. Kelimenin ilk ve harici anlamı Fr. à la carte yani karta göre demektir. Bir zamanlar Fransa'da mahkemelerde ve resmî davetlerde her davetliye bir kart vermek âdetmiş. Kartta adı, sanı, rütbesi ve protokol sırası yazılmış. Masonluk da buradan almış ama bu işin sadece protokol yani resmî törenle karşılaniştaki sırayla ilgili değil, oturup kalkmadan, konuşma ve davranıştan, sofrâ âdabına, insani ilişkilere kadar yerleşmiş bir kültür ve kimlik bütünlüğüdür. Etiket konusunda dünyada yazılmış en iyi kitap, bana göre, Murat Özgen Ayfer'in kitabıdır: Masonlukta Etiket (Kurallar, Gelenekler, Yöntemler), Tıglat Matbaacılık, İstanbul, 1993.*

(8) *Yeni milenyumun arifesinde Masonluğun çağa uyumu konuşulurken daha ziyade Masonluğu pazarlama stratejileri üzerinde durulmuştu. İrlanda Büyük Locasının Büyük Sekreteri Masonluk bir üründür (product) ve upgrade edilmelidir, diyordu. Buna bir Büyük Üstat (galiba Alpina'nın) Masonlukta kemiyet değil, keyfiyet önemlidir diyerek karşı çıkıyordu.*

meleri düşünülmezken Masonluğun geleceğe dönük vizyonu, stratejileri konuşulmaktadır. Örneğin, İngiltere Birleşik Büyük Locası, uzun yıllardır süren şikâyetlere kulak verip çözüm arayacağı yerde, yeni kurulan Büyük Locanın gayri muntazamlığıyla uğraşmaktadır.

Hazineyi sağlam tutmak için adam toplamaya kalkmadan önce Masonluğun yeniden yapılandırılması gerektiği üzerinde duranlar, az da olsa, var. Yapılması gerekenleri şöyle sıralıyorlar:

- Tabu, kutsal gibi görülen makam ve sıfatlar yerine saygınlık, liyakat ve hakkaniyete dayalı makam ve yönetim düzeni kurulmalı.
- Yönetim kişiler oligarşisinden kurtarılıp kurumlaşmaya gidilmeli.
- Yönetenlerle yönetilenler arasındaki baskın kılınmış ayırım kaldırılmalı, uyumlu bir bütünleşme sağlanmalı.
- Ütopya, soyut fikirler, daha realist, sonucu daha çabuk alınır, gözle görülür fiillere dönüştürülmeli.
- İnsanlar seyirci olmaktan çıkarılıp aktif rolleri olan oyuncu hâline getirilmeli.
- Başka yerlerde yapılanları kopya ederek Kurum ve kişi olarak vitrine çıkmak, gösterişli törenler yapmak yerine, ezoterik, inisiyatik loca çabuşmalarına önem verilmeli.
- Dışarıya karşı şeffaflıkla aleniyet arasında dengeli, yumuşak ve güven verici bir tanıtma politikası izlenmeli.

Bunları düşünenler üye sayısını artırmak için aday seçimi ve tahkikatında asla ihmalkâr davranılmaması üzerinde de duruyorlar. Aday sıradan insan olmamalı, bilâkis, entelektüel, duyarlı, kendini sorgulamayı bilen, eksiklerini kabul edip kendini yetiştirmeye hazır, öğrenmeyi, araştırmayı seven, komplekslerden arınmış olmalı, diyorlar.

Ama o zaman da böylesine nitelikli insanların gereksinimlerini Masonluk nasıl karşılayacak sorusunu sorup çözüm yolları aranmalıdır. Alan alır, hiçbir şey bulamadığını söyleyen hiç arıyordur gibi mazeretlerin arkasına saklanmak artık mümkün değil. Zaten bu da çoğunlukla sistemin içindeki bazı insanların kendi eksikliklerini kapatmak için kullandıkları formüldür.

Her şeyden önce Masonluğun sıradan bir topluluk olmadığına farkında olmak gerekir. Bu bilinç olursa Masonluk değerlerine sahip çıkılır, bu değerler benimsenir ve uygulanır. Mason olmak o zaman ayrıcalık olur. Yoksa sokak içeri girer. **Gün gelir, Masonluğun ne olduğunu bilen Mason kalmaz, kalanlar da yaptıklarını Masonluk zannederler. İşte o zaman, kurumun kapısındaki tabelâda hâlâ "Mason Büyük Locası" yazar ama dışarıda "önlüksüz mason"lar, içeride "masonsuz önlük"ler olur.**

KAYNAKLAR

İngiltere Birleşik Büyük Locası

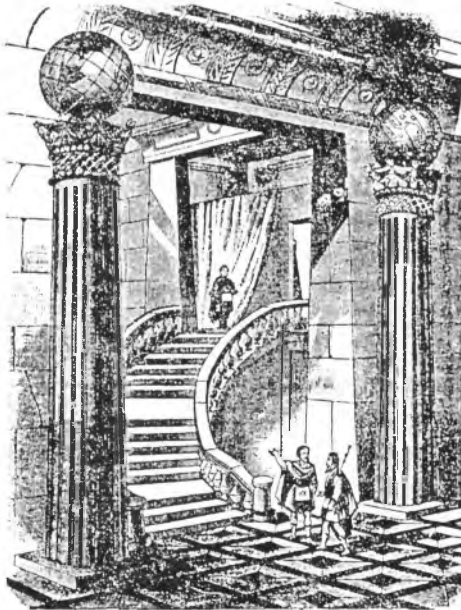
İngiltere Muntazam Büyük Locası

Özgür Masonlar Büyük Locası

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası

Alpina Büyük Locası

Le Droit Humain

FAS'TA MASONLUK

Tamer AYAN

FREEMASONRY OF THE MOORS

The origins of Freemasonry - as would be expected of such a "venerable secret society" - are shrouded in myth, legend and almost impenetrable obscurity. Since at least the late 18th century Masonic writers have sought to establish a link between the Knights Templar and the Freemasons. Freemasonic lore and symbols have been traced to ancient Egypt and Phoenicia. Yet, despite all the books and articles exploring Freemasonry published over the last hundred years, there is one area that has not received attention. It concerns Freemasonry's debt to Islamic mysticism and a shadowy tradition connecting the Masons with the Moors of North Africa. The Moors provided the vital link between ancient and modern civilization. The light of knowledge which illuminated the Moorish lands of Spain and Sicily was instrumental in dispelling the gloom of ignorance that enveloped mediaeval Europe.

GİRİŞ

Bir Kuzeybatı Afrika ülkesi olan Fas, kuzeyden Akdeniz, doğudan Cezayir, güneyden Moritanya ve batıdan Atlas Okyanusu ile

çevrilidir. İspanya, dolayısıyla Avrupa kıtası ile arasında Cebel-i Tark Boğazı yer alır. Fas isminin, İmparatorluğun son dönemlerinde Osmanlı'ların başlarına taktıkları Fes'ten geldiği ri-

veya kısaca "El Mağrip" de denmiştir. Fas'ın Arap, Berberi ve Arap - Berberi topluluklarından meydana gelen müslüman halkına Mağribi'ler denir. Diğer taraftan Fas'a İngilizce'de "Kingdom of Morocco" veya "Morocco"; Fas kültürüne "Moorish"; müslüman halkına da "Moor", denir.

vayet olunur. Kezâ günümüzde dahi Amerika Birleşik Devletleri'nde Shriner'ler törenlerinde başlarına Fas takmaktadırlar. Fas'a geçmişte "Uzak Batı" anlamına gelen "El Magrib-ül Aksa" veya en batıdaki ülke anlamına gelen "El memleket-ül mağrip"

Bu çalışmada "Moor"lar ismi kullanılacaktır. Moor halkı, müslüman olduklarından Avrupa topraklarında Arap veya Afrika kökenli olarak çağrılırlar. Moor (*Siyahî*) kelimesi eski Moritanya'da antik çağda yaşamış Muare kabilesine verilen ve Arap anlamında bir isimdir.

TARİHİ

İslam Orduları Kuzeybatı Afrika'ya ve Fas topraklarına ilk olarak 686 yılında Ukbe bin Nafi komutasında gelmiş ve bir kısmını fethetmişlerdir. Magrib'in kalan kısmı 688 de bölgeye gelen Hassan bin Nu'man ve daha sonra da Musa bin Nusayr zamanında fethedilmiştir. Musa bin Nusayr'ın kumandanlarından Tarık bin Ziyad, emrindeki İslâm orduları ile, daha sonraları kendi adıyla anılacak Cebel-i Tarık (*Tarık Dağı*) boğazını geçmiş, İspanya

dolayısıyla Avrupa Kıtası topraklarına ayak basmıştı. Bunun üzerine Vizigot kralı Roderic yüz bin kişilik bir ordu ile Tarık bin Ziyad'ın üstüne yürümüştü. Musa bin Nusayr, Tarık bin Ziyad'ın yardım talebine ancak 5 000 kişilik bir kuvvetle cevap verebildi. İki ordu 13 Temmuz 711 (*Hicri 92*) tarihinde karşı karşıya geldi. Tarihe Guadelete Savaşı ismiyle geçen mücadele Tarık bin Ziyad'ın zaferiyle sonuçlanmış ve bu zafer İspanya'da Endülüs (*Andalusia*) devletinin kurulmasına imkân yaratmıştır. Bu savaştan önce Tarık bin Ziyad gemilerini yaktırmış ve ordusuna "Ey mücahitler! Arkanızda düşman gibi bir deniz, önünüzde deniz gibi bir düşman..." sözleriyle başlayan ünlü konuşmasını yapmış ve askerlerine "zafer veya ölüm" emrini vermiştir. Bu olay bugün bile dahice bir strateji ve motivasyon örneği olarak anılmaktadır.

Emeviler döneminde Endülüs devletinde, İspanyol, Portekizli ve diğer Avrupa Hıristiyan devletlerinin birlik halinde oluşturdukları Haçlı Ordusu ile Reconquista (*Endülüs'ü Müslümanlardan kurtarma*) hareketiyle karşılaşmıştır. Yüzyıllarca süren bu savaşı, sonunda haçlılar kazanmış ve elde kalan en son Endülüs toprağı olan Granada (Gırnata) da son Granada Emiri Ebu Abdullah'ın, Aragon kralı Ferdinand ve Kastilya kraliçesi

İsabella'ya 2 Ocak 1492 günü şatafatlı bir törenle şehrin anahtarlarını teslim etmesiyle kaybedilmiştir.

Endülüs Emevi Devleti'nden geriye Latinceye çevrilen tıp, matematik, felsefe, doğa bilimleri konularındaki kitaplarıyla ün salmış bilginler İbn Tufeyl (Abentofol) 1106-1186; İbn Becca (Averpace) 1160 -1138; İbn Rüşd (Averroes) 1126 -1198 ve günümüzün en büyük sufilerinden Muhyiddin İbn Arabi kalmıştır. Gırnata'nın tesliminden sonra, müslüman nüfus baskılarla hıristiyanlaştırılmış; sürgün, engizisyon, katliam ve işkence gibi ağır cezalar 1609 yılına kadar sürmüştür.

Hürmasonluğun kökenine baktığımızda, mitler ve efsanelerle karşılaşırız. 18. Yüzyıldan bu yana Mason oldukları bilinen birçok yazar, Tampliye Şövalyeleri ile Masonlar arasında bir bağ-

lantı kurmaya çalışmışlar ve bu konuda bir çok kitap yazmışlardır. Masonik semboller Mısır'a ve hatta Sümerlere kadar uzanmaktadır. Hürmasonlukla ilgili son yüzyıl boyunca yazılmış bunca kitap ve makaleye rağmen Masonlarla Kuzey Afrika'da yaşayan Moorlar arasındaki ilişki gölgeler arasında kalmıştır.

MOOR'LARIN AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETİ İLE İLİŞKİLERİ

Amerika Birleşik Devleti'nin kuruluşunda Masonların oynadığı rol çok iyi belgelenmiştir. Birçoklarına göre bir mason projesi olan "Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi" 4 Temmuz 1776 tarihinde imzalanmıştı. İmzalayanlar arasında George Washington, Amerikan Bağımsızlık Savaşında yer almış Benjamin Franklin ve Thomas Jefferson gibi ünlü Masonlar vardı. Masonluk Amerikan toplumunun dokusunda çok önemli bir yere sahiptir. Amerika Birleşik Devletleri'nin kurucuları olan Hürmasonlar, Batı uygarlığının doğusunda Moor'ların oynadığı önemli rolün farkındaydılar.

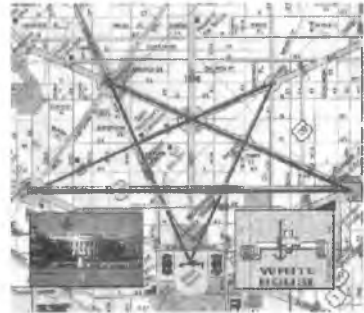
Fas krallığı, 1777 yılında Amerika Birleşik Devletleri'ni tanıyan ilk ve tek dünya devletidir. Bu nedenle George Washington Moor'lara bir bayrak hediye etmiştir. Günümüzde de kullanılan bu bayrak, kırmızı zemin

üzerine konulan beş köşeli yeşil bir yıldızdan oluşmaktadır. Yeşil rengi ile İslami vurgulayan ve Moorlar tarafından Süleyman'ın Mührü olarak adlandırılan bu yıldız (*ya da pentagram*) aynı zamanda masonik mimaride ve sanatta da önemli bir sembol olarak yer almaktadır. Washington kent merkezinin 1791 yılında pentagram şeklindeki ana planını yapan Pierre Charles L'Enfante da bir Masondur.

Babası Kral II .Hasan'ın vefatı üzerine Kral VI. Muhammed (d. 1963) olarak bilinen Sidi Muhammed bin Abdullah yönetimiindeki 30 milyon nüfusuyla Fas Krallığı, Amerika Birleşik

Fas Bayrağı

Washington kent merkezinin pentagram şeklindeki ana planı

Devletlerini 1777'de bağımsız bir devlet olarak tanıyan yeryüzündeki **ilk** devlettir. Bu tarihsel gerçek, Kuzey Afrikalı Müslüman krallığı olan Fas'la, Amerikalı Masonlar arasındaki ilişkiyi doğrulamaktadır. Bu ilişkiyi detaylandırmadan önce, Araplar'dan Avrupa'ya aktarılan bilgilerde Faslıların oynadığı rolü anlamak gerekir.

Moor'lar, Kuzey Afrikalı Müslümanlara Avrupalıların verdiği klasik bir isimdir. Müslümanların yüzyıllarca yönettiği İspanya'da Araplar hala Moor'lar olarak çağırılmaktadır. Moor'lar birçok bağlamda Müslümanlık ile özdeşleşmiştir. Örnek olarak, Filipinlerdeki Müslümanlar hala "Moos'lar" olarak adlandırılmaktadır. Köklerini antik Mısır'dan alan Faslıların bilimsel yöntemleri **Moorish Bilimi** olarak bilinmektedir. Moor'lar modern ve antik uygarlıkların ortasında çok önemli bir köprü görevi görmüşlerdir. Orta Çağ Avrupa'sının içine gömüldüğü karanlığı yarmasında İspanya'daki ve Sicilya'daki Moorların çok önemli rolleri olmuştur. Orta Çağ aydınlanmasının Moorların eliyle gerçekleştiği söylenebilir.

The Making of Humanity adlı kitabın Fransız yazarı Robert Briffault (1848 -1948), dönemin

İspanya'sının Arap ve Moorish kültürünün etkisi altında kaldığını söyleyerek;

"Gerçek Rönesans'ın 15. yüzyılda İtalya'da değil, Moorishlerin etkisi altında olan İspanya'da başladığını ve İspanya'nın yeniden doğan Avrupa'nın uygarlık beşiği olduğunu..." belirtir.

O dönem Avrupa'sı, barbarlığın karanlığında en dip noktaya ulaşmışken, Bağdat, Kahire, Kurtuba ve Toledo gibi kentler uygarlığın ve felsefenin merkezi olarak yükseliyordu. Moor kültürü kendini tüm Avrupa çapında ortaya koyup ağırlığını hissettirdiğinde artık Ortaçağ Avrupa'sının da yaşamı değişmeye başlıyordu.

Studies in a Mosque ve Story of the Moors in Spain adlı kitabında oryantalist İngiliz yazarı Stanley Lane-Poole⁽¹⁾ (1854 - 1931), Moorish uygarlığının Avrupa üzerindeki büyük etkisini kabul ederek bir yazısında şöyle demektedir.

Neredeyse 800 yıl süren Müslüman yönetimi altındaki İspanya, Avrupa'da uygar ve aydınlanmış bir devletin parlayan bir örneği olarak var oldu. Sanat, edebiyat ve bilim alanlarında Avrupa'nın hiçbir yerinde gelişmediği kadar İspanya'da gelişti. Moorların yaşadığı kentlere bilgi fiskiyelerinden akan sudan içmek

(1) Stanley Lane-Poole'nin "Lord Startford Canning'in Türkiye Anıları" adlı kitabı kitabevlerinde satılmaktadır.

için Fransa'dan, Almanya'dan ve İngiltere'den bir çok öğrenci akın etti. Endülüs'ün doktorları ve cerrahları o dönem bilimin öncüleriydi. Kadınlar çalışmalarda yer almaları için cesaretlendirildiler.

19. Yüzyılda, ezoterik bilimlerin yazıları yazan ve "Papus" adı ile bilinen Fransız-İspanyol asıllı yazar Gerard Encausse⁽²⁾ (1865 - 1916), gnostik tarikatların, Arap, Simyacı, Tampliyelerin, antik bilgileri Avrupa'ya ileten bir zincirin halkaları olduğunu not etmektedir. Bu yargı Hürmasonların ritüelleri arasında kalmış olan "Biz Doğu'dan gelip, Batı'ya gidiyoruz" deyişini açıklamaktadır. Mason bir yazar olan Bernard H. Springett, Secret Sects of Syria ve the Lebanon kitabında konuyla ilgili şunları söylemektedir:

Samimi gerçek şudur ki, Hürmasonlar olarak uyguladığımız şeyler onbinlerce yıldır Orta Doğu dinlerinin bir parçası ya da benzeri olarak uygulanmaktadır. Maaselef bu gerçek, Mason araştırmacılar tarafından reddedilmekte veya küçümsenmektedir.

Bu bulguların gösterdiği kadarıyla Avrupa, Moor'lardan birçok şey öğrenmekle birlikte Avrupalı Masonların da "gizli öğretilerini" Müslüman Ortadoğu'dan almış oldukları düşünülebilir.

İspanya'daki Moorish yönetiminin sona ermesiyle birlikte, Avrupalılar, Afrika'yı, Asya'yı ve Amerika'yı kolonileştirmeye başladılar. Avrupalı Hıristiyanlar, yani Haçlı Ordusu, Moorların Batı uygarlığına yaptıkları katkıları unutarak Müslüman topraklarını işgal ettiler. 18. yüzyıla kadar Avrupalı Hıristiyanlar kendilerine kutsal bir misyon biçerek, kendilerini öteki dünyanın coğrafyasının uygarlaştırıcısı olarak görüp; Moorların Orta Çağ barbar Avrupasına götürdükleri akılcı ve aydınlık Moorish uygarlığını inkâr ettiler.

Hürmasonlar, Faslıların topraklarında seyahat ederken İslami mistisizmi taşıyan Sufizmle tanıştılar ve çok kısa bir zaman içinde bağlantılarda birçok ortak nokta buldular. İngiliz araştırmacı ve yazar ünlü Sir

Sir Richard Francis Burton

Richard Francis Burton (1821 - 1890), Sufizm'e Hürmasonluğun "Doğulu ebeveyni" demektedir. 1800'lerin ortasında Hürmason olan ve Tür-

(2) Gerard Encausse, Reenkarnasyon, Fiziksel, Astral ve Ruhsal Evrim, Ruh ve Madde Yayınları

kiye'de 50 yıl görev yapan Amerikalı diplomat ve mason John Porter Brown (1814 -1872; İstanbul), sufiliğe büyük bir sempati duymuş ve *The Dervishes, or Oriental Spiritualism*, 1863 adlı kitapta konuyla ilgili olarak "ilginç bir şekilde Bektaşî Dervişlerinin düzeni Hürmasonlukla aynıdır" demektedir. Döneminin ünlü Fransız okültisti ve gnostığı olan "Papus" Gerard Encausse, bulunduğu mevkiin gerçeklerini inkâr edercesine Mason Localarına karşı durmuş ve onların İngiliz emperyalizminin emrinde olduğunu ileri sürmüştür. Papus, daha da ileri giderek Hürmasonluğu, antik hermetik geleneğin şeytanî bir sapkınlığı diye nitelendirmiş ve özünde ateist bir kurum olduğunu belirtmiştir.

Ukraynalı Helena Petrova "Madam" Blavatsky (1831 -1891) antik bilgeliğin sırlarını araştırmak üzere yola koyulduğunda, yolu ister istemez Moorların da

yaygın olduğu Mısır topraklarına düşmüştür. Madam Blavatsky'nin Hindistan'a giderek, Akluhikmet Üstadı (Master of Wis-

"Madam"
Blavatsky

dom) Morya Üstat ve Yükselmiş Akluhikmet Üstadı Koot Hoomi (Kuthumi) Üstatların müridesi olduğu söylenir. İngiliz yazar Paul Bede Johnson (d. 1928)'a göre Madam Blavatsky'nin Üstatlar hakkındaki öyküleri, okült maharetlerle gerçek insanların birlikteliğine dayanır. Bunlardan en belli başlısı, Sufi araştırmacı, yılmak bilmeyen bir politikacı ve İslam dünyasındaki radikal hareketlerin öncüsü olan Cemaleddin Afgani'nin maceraları, Madam Blavatsky'nin otuz yılı aşkın bir sürede yapmış olduğu çalışmalarla önemli ölçüde örtüşmektedir. Batı'da Budizm'in ve Hinduizm'in yaygınlaşmasında önemli katkılar sağlayan ve **Teosofi Derneği** (The Theosophical Society)⁽³⁾'nin yeniden kurulmasında öncülük eden Blavatsky, yazılarında "semazen dervişlerle, Lübnan dağlarındaki Dürzîlerle, Bedevi Araplarla, Şam'lı Murabıtlarla birlikte yaşamak oldukça keyifliydi" der ve onlardan övgüyle söz eder. Madam Blavatsky'nin 1875 yılında New York'ta **Teosofi Derneği**'ni kurmasından bir kaç yıl sonra Cemaleddin Afgani⁽⁴⁾ (1838 -1897), 1882 yılında birden Amerika'da ortaya çıkar. Afrika kökenli bu iki Amerikalı ele ele

(3) *The Theosophical Society: Kuruluş 1875; kurucuları Henry Steel Olcott-Helena Petrovna Blavatsky.*

(4) *Tamer Ayan-Uğur Özcan, Cemaleddin Afgani, Mimar Sinan 127, 2003.*

vererek Afgani'nin önderliğinde yaptıkları çalışmalar ile **Moorish Bilimi**'nin ebeveynliğini üstlenirler ve Amerika Birleşik Devletleri'nde yaygınlaşmasını sağlarlar.

Helena Blavatsky'nin sözünü ettiği Üstatlar, Sufi geleneğinde yer alan ve Farsça **Üstatlar** anlamını taşıyan Hâcegân (*Khwa-jagan*) kavramı ile büyük benzerlikler gösterir. Avustralyaya göç etmiş İngiliz yazarı Sir Ernest Scott⁽⁵⁾ (1867 -1939) **People of the Secret** adlı eserinde "Hâcegân (*Khwa-jagan*) bilgele-ri, 10. Yüzyıldan bu yana Hindikuş dağları eteklerinde Buhara ve Belh kentlerinde yaşayan gerçek insanlardır. Hindikuş dağları, Himalayaların Batı uzantısı olarak Afganistan'da yer alır" diye söz eder ve verdiği bir örnekle Hatm-i Hâcegân⁽⁶⁾'ları şöyle açıklar:

Hâcegân sınıfı zaman zaman insanî işlere karışırlar. Bunu yaparken de insanlığın önderleri veya bilgeleri olarak değil, büyük bir alçak gönüllülükle ve belirli fikirleri ileri sürerek, belirli teknikleri kullanarak yaparlar. Zaman zaman, insanlık tarihinin önceden yazılmış kaderi dışına çıktığı durumlarda, onların bu müdahaleleri işte bu sapsuların tekrar doğru yoluna girme-

sini sağlar. İnsanlığın uçurumun kenarına geldiği yerlerde ve zamanlarda Hâcegânlar faaliyetlerini artırarak duruma müdahale ederler ve insanlığı tekrar düzliğe çıkarırlar. Buna da "İçteki Halka" derler.

İşte bu nedenle Madam Blavatsky'nin öğretmeni olan Cemaleddin Afgani, Afganistan'da yetişmiş ve Mahir Üstat (*Master Adept*) makamına tıpatıp uyan bir kişidir. Ömrü Hindistan'dan Amerika'ya kadar uzanan bir çok ülkede yaşanmış destansı bir yolculuk öyküsüdür. Kimi zaman devletlerin en ileri gelenleri ile İstanbul ve Kahire'de bir araya gelmiş, kimi zaman da yeraltına inerek radikal gruplara öncülük etmiş, Avrupa ve Ortadoğu başkentlerinde yüksek seviyeli temaslarda bulunmuştur.

Sufizmin merkezinde ruhanî bir lider gibi yaşamak veya Üstatlık yapmak yer alır. İngiliz vatandaşı olan 40 yıl Irak, Ürdün ve Mısır'da hizmet eden Sir John Glubb (1897 -1986) Paşa, Sufizmi şöyle tanımlar: "Sufizm kelimelerle ifade edilemez, insan aklı ile de anlaşılabilir. Sadece basiret ile kavuşulabilir ya da Sufi bir üstadın önderliğinde içinize sindirilebilir". Sufi üstat daha yüksek bir bilinç katında olduğu için müritleri tarafından

(5) Sir Ernest Scott: İngiliz ve Avustralyalı yazar ve tarihçi.

(6) Hatm-i Hâcegân: Ayin-i tarikat; evliya ayini. Şeyh veya halifesi tarafından yönetilen, mürit ve dervişlerin katılımıyla yapılan tarikat ayinleri. Nakşibendiler, Hatm-i Hâcegân derler.

büyük bir saygı ile karşılanır. Onun dünyadaki görevi daha yüksek seviyelerden ona bildirilmiştir. Tanınmış Sufi üstatların hayatlarını incelediğimizde onların genelde köy köy, kasaba kasaba dolaşan erkek ya da kadın, gezgin dervişler olduklarını görürüz. Onların davranış ve söylemleri de geniş halk kitleleri tarafından genelde yanlış anlaşılmış veya hiç anlaşılamamıştır. Bazı "Büyük Üstatların" kendilerine özgü ve bir trans halini yansıtan dansları, bir takım büyüleri ve mucizevî şifacılıkları vardır. Sufi Üstatların müritleri ile rüyada haberleşebildikleri söylenir. Sufi üstadın, müridinin rüyasına girerek telepatik bir yolla onlara yapmaları gerekenleri söylediği gibi hususlar yer alır.

Kuzey Carolina'da köle olan Fashî bir babanın, Kızılderili (Cherokee kabilesi) bir annenin çocuğu olan sahte peygamber (?) Noble Drew Ali'nin (1886 -1929: *asıl adı Ti-*

**Sir John
Glubb Paşa**

**Noble Drew
Ali**

mothy Drew) tüccar bir denizci olarak yolu 20. Yüzyılın başlarında Mısır'a düşer. Noble Drew Ali, siyahımsı Müslüman'dır. Bir söylentiye göre Kuzey Afrika'ya doğru uzun bir yolculuğa çıkar ve Moorish üstatlarının eğitimine girer. Dönemin Fas kralı kendisine Amerika'da yaşayan Afrika kökenli insanları İslama davet etmesi görevini verir. Noble Drew Ali Kuran'ı kendi görüşüne göre kısımlara ayırmış ve The Circle Seven Koran (Yedi Halkalı Kuran) diye bir kitap oluşturmuştur. Müritleri Five Divine Holy Principles (Beş İlâhî Kutsal Esaslar) adı altında: Sevgi, Hakikat, Barış, Hürriyet ve Adalet olarak beş bölüme ayırmış; altıncı bölüm olarak da Güzelliği koymuşlardır. Noble Drew Ali'nin yapmış olduğu bu çalışmalar ve faaliyetler Fas Devleti ile Amerika Birleşik Devletleri arasındaki yakın ilişkinin kurulup gelişmesinde büyük rol oynamıştır.

1920'li yıllarda Moor Bilim Mabedi (Moorish Science Temple)'ne üyelikler giderek artmaya başlamış ve Noble Drew Ali önderliğindeki tarikatın faaliyetleri kısa zamanda FBI soruşturmasına yol açmıştır. 1925'de Illinois eyaleti, Holy Temple of Science (*Moorish Kutsal Bilim Mabedi*) hakkında yasal kuruluş olduğu kararını almış, daha sonra 16 eyalet bu kararı doğrulamış; ondan sonra da adı, Amerika Moorish Ulusu (*Moorish*

Nation of Amerika)'ya dönüşmüştür. 1929 yılında Noble Drew Ali ve bazı tarikat ileri gelenleri Şikago polisi tarafından sorgulamaya alınmıştır. Noble Drew Ali tutuklanmamış, ancak bu gözetim sırasında hastalanmış ve bir daha iyileşememiştir. Drew Ali'nin bu beklenmedik ölümü Moor Bilim Mabedi'nin daha da güçlenmesine yol açmış ve Afrikalı-Amerikalılar arasındaki İslamlaşma faaliyetlerinin güçlenmesine neden olmuştur.

Moor Bilim Mabedi'nin Noble Drew Ali'den itibaren sözcüleri olan İslam Ulusu (*Nation of İslam*)'ndan Wallace Fard Muhammed, Elijah Muhammed ve suikast sonucu öldürülen Malcolm X = Malik el-Şahbaz (1925 - 1965)'dir. Kuzey Amerika'daki Moor Bilimi'nin bilinen tarihi oldukça karmaşık ve gizemlidir. 1950'lerde bazı Amerikalı şairler ve caz ustaları Moor Bilimi ile tanışma fırsatı bulmuşlardır. Amerikan karşı kültürünün öncüleri için Kuzey Afrika'nın Tânger (Tanja) ve Marakeş gibi şehirleri gizemli bir cazibe merkezi olmuş, Amerikalı araştırmacı William Seward Burroughs (1914 -1991) gibi bazı yazarlar Moor topraklarında uzun süre yaşamışlardır.

Baltimore'da, 1950 yılında Beyaz Amerikalılar tarafından Moorish Orthodox Church of America (Amerika Moorish Ortodoks Kilisesi) kurulmuştur. İslamiyet'in ana din olarak alındığı

ve Kuran'ın ana kitap kabul edildiği merkezde Budizm, Hıristiyanlık, Hürmasonluk, Gnostizm ve Taoculuk aynı şekilde geçerlidir. Merkezin üyelerinin başına Fes takması zorunludur; merkezin üyeleri "..... Bey" olarak çağrılır, Siyah Fes giyen kişi "Müftü"; merkezdeki birliğin başına da "Şeyh" denir. Törende Kuran'dan üç Sure okunur: Bakara 2-19; Tâhâ: 20-44; Meryem 19 (ve Tâhâ 20)... Merkezin cemaatine Amerikan icadı Moor Bilim Pasaportları verilmiş ve bu kişiler Antik Katolik ve Doğu Ortodoks Kiliseleri ve Gezgin Piskoposlar ile yakın ilişkiler kurmuşlardır.

Kuantum bilinci ve zamanda yolculuk gibi konularda araştırma yapan Amerikalı yazar ve teorisyen Joseph Matheny (d. 1961) araştırmaları sırasında Moor Bilimi ile karşılaşmış ve Ong'un Şapkası & The Mysterious Incunabula Text kitabında Moor Ortodoks Kilisesi hakkında "*insanlık tarafından bilinen en gizemli ve ketûm dinî örgütlerden biri*" olarak tanımlamıştır. Matheny kitabında şöyle der :

Ortodoks İslamın güçlerini dengelemek amacı ile sürdürülen devrimci ve Ortodoks İslama göre kâfir olarak nitelendirilebilecek bir tarikat ve onun geleneksel uygulamaları. Moor Ortodoks Kilisesinin tartışılabilir ve gizemli doğasına rağmen, sürdürdükleri gelenek, zorbalara karşı hürriyeti savunanların umut ışığı olarak hizmet etmiş ve Dünya'mızın patriatrik güçlerine karşı

durabilenlerin meşalesi olmuştur. Gezegeneğimizin bilinci aydınlanma çağına doğru ilerledikçe özgürlüklerimizde de sınırları genişlemekte ve bunun hayatımıza yansması bütün güzellik ve ihtişamı ile birlikte yer almaktadır.

ABD'nin "Terörizmle Mücadele"yi başlatmasından ve Afganistan ve Irak harekâtlarından yıllar önce Joseph Matheny, Moor Ortodoks Kilisesinin tertipledeği bir söyleşiye katılmıştı. Bu söyleşide Doğu'da uzun yıllar geçirmiş bir Moor Şeyhi, Hürmasonluğun Moor Bilim ve Bilgeliğinin temeli üzerine oturtulduğunu iddia etmişti. Batı uygarlığının temelleri de ezoterik İslam öğretisinin İlahî Bilgeliği üzerinde yer almaktaydı. Avrupalı emperyalistler, Moorların bu bilgilerini çalmışlar ve son derecede çirkin bir çarpıtma ile kurdukları kontrol sistemi ile insanları asıl kimliklerinden uzaklaştırmışlardı. Hürmasonlar da bu bağlamda, Mutlak Hakikat'in bilinmesi yolundaki en büyük engeli teşkil etmekte ve bu bilincin engellenmesi yolundaki doktrinlerin yerleşmesi konusunda fikir babalığı görevini üstlenmekteydi. Moor Şeyhi kutsal coğrafya bilgileri ve bir numeroloji ile yakın zamanda Anglo-Amerikalılarla Asyalılar arasında bir savaş çıkacağının kehanetini ortaya koymuştur.

Acaba okült kardeşliklerin arasında insanlığın kaderini etkileyecek bir çatışma mı süregelmektedir? Şu an dünyamızda olagelen dramatik hadiseler, Filistin, Irak ve Afganistan' daki sonu gelmez çatışma ve ölümler Atlantikçi güçlerle (İngiltere ve ABD) Avrasya (Rusya ve Çin) güçleri arasındaki rekabetin ve dolayısıyla aslında daha derinlerdeki bir çatışmanın su yüzüne vuran yansımaları mıdır? Gerçekten de Moor Bilgeliği ve Moor Ortodoks Kilisesi'nin bu gizemli destanı 20. Yüzyılın önde gelen mistiklerinden birinin şu gözlemini doğrular nitelikte :

..Tarih dediğimiz bilimin arkasında öyle bir tarih vardır ki, tasavvur bile edemezsiniz. Tarihin temelleri bildiğinizden çok daha derindir. Tarih olarak bildiğimiz bazı gerçekler aslında gerçeğin tamamı değildir. Bizim bildiğimiz tarihin arkasında süregelen başka bir tarih daha vardır ve onun hakkında hiçbirimiz hiçbir şey bilmiyoruz. (7)

GÜNÜMÜZDE FAS'TA MASONLUK

Fas eski kralı V. Muhammed'in Madagaskar'daki sürgün yıllarında (1953 - 55) tekris olduğu bilinmektedir. Fas, masonik büyümede başarılı gelişim göstermiştir. Günümüzde bu masonik kuruluşa bağlı birçok obediyan yer alır:

(7) *Bhagwan Shree Rajneesh, I AM THE GATE: The Meaning of Initiation and Discipleship*

- 1971'de Büyük Atlas Locası'ndan (1966) doğan Fas Büyük Locası (yaklaşık 80 üyeye sahiptir) ve 2006 yılında en büyüğü "La Chérifienne" (Arab Prensi) adını taşıyan 5 ayrı locayı bünyesine almıştır.
- Uluslararası Fas Büyük Locası, Fransa Büyük Locası tarafından tanınmıştır.
- Uluslararası Karma Masonik Kuruluşu "Le Droit Humain" 2005 yılından itibaren faaliyettedir.
- Fas Düzenli Kraliyet Büyük Locası (*Grand Loge du Royaume du Maroc*), Fransız Ulusal Büyük Locası tarafından 1999 yılında kurulmuştur. Fransız Ulusal Büyük Locası Büyük Üstadı Claude Charboniaud, İslâmî bir cemile olmak üzere Türkiye Büyük Locası Büyük Üstadı En Muh. Sahir Talat Akev K.i yapılacak törene şeref vermek üzere davet etmiştir. Fakat zaman tanımayan hasta-

lık dolayısı ile Büyük Üstat gitmeyi çok istediği Fas seyahatine katılamamış ve nitekim 14 Temmuz 2000'de Ebedî Maşrık'a yolcu edilmiştir. Fas seyahati, bu zorunlu durum nedeniyle Türkiye Büyük Locası tarafından yollanan bir temsilci vasıtasıyla yapılmıştır.

- Daha evvelce, 23 Mart 1973'de Kasablanka Hâkimler Kurulu uzun süren tartışmalardan sonra İslamiyet ile Hürmasonluğun uyuştüğunun kabul edildiği kararını vermiştir. (8)
- Fas Düzenli Kraliyet Büyük Locası 2006 yılında yaklaşık on loca ile çalışmaktadır. Sead Lahrichl Büyük Üstat seçilmiş ve 17 Temmuz 2006 tarihinde Büyük Locamız tarafından tanınmıştır.

(8) Celil Layikteş, *Freemasonry in the Islamic World*, Pietro-Stones Review of Freemasonry

KAYNAKLAR

- Bernard Lewis, "Race and Slavery in Islam"
 Bernard Lewis, "The Middle East"
 Bernard Lewis, "The Muslim Discovery of Europe"
 David Brion Davis, "Slavery: Black, White, Muslim, Christian"
 Frank Snowdon, "Before Color Prejudice"
 Frank Snowdon, "Blacks in Antiquity"
 Herodotus, "The Histories"
 Ivan Van Sertima, "The Golden Age of the Moor"
 J. A. Rogers, "Nature Knows no Color Line"
 Jan Carew, "Rape of Paradise"
 Ronald Segal, "Islam's Black Slaves"
 Shomark O.Y. Keita, "Genetic Haplotypes in North Africa"
 Stanley Lane-Poole, "The Barbary Corsairs (1890)"
 Stanley Lane-Poole, "The History of the Moors in Spain"
 Stanley Lane-Poole, "Turkey (1888)"

"VOLTER'İN TEKRİSİ MERASİMİ"

Hikmet (Vefa)

Çevrimyazı: *Aziz AZMET - Ergin KOPARAN*

(Notlar: *Aziz AZMET - Ergin KOPARAN - Celil LAYİKTEZ*)

"THE INITIATION CEREMONY OF VOLTAIRE"

With this article, we carry on publishing the old documents in the Grand Lodge Library.

The subject of our current article is a pamphlet published in 1925 in Istanbul with a title of "The Initiation Ceremony of Voltaire". The text is actually a conference by a member of WL Vefa. The author, Bro. Hikmet, explains in the foreword that he has found a biography of the French philosopher Voltaire in a friend's library. While studying the book, he found the minutes of the initiation ceremony of Voltaire. He translated this chapter and gave a conference on this subject. The pamphlet contains this conference.

In this article we first give the transliteration of the pamphlet which is in Arabic script. Then because of the dramatic changes in the Turkish language in the last century we also give the text, which contains a lot of Arabic and Persian words and idioms in today's Turkish.

The author, Bro. Hikmet has autographed this issue to a new EA Bro. Muhittin Celal. At the back cover of the pamphlet, new EA Bro. Muhittin Celal wrote down his impressions on his own initiation. Bro. Muhittin Celal will later become the Grand Secretary of the Grand Lodge in mid 30's. So this issue has another unique

important document for the history of the Grand Lodge. The transliteration and today's Turkish version of this text is also given.

The reader will also find some biographical notes in the article on the persons mentioned.

Bu sayımızda, Büyük Loca kütüphanesinde bulunan ve 1925 tarihinde basılmış olan "Volterin Tekrisi Merasimi" adlı kitabın çevrimyazısını sunuyoruz.

Vefa Locasının o dönemki I. Nazırı Hikmet Ömer'in 15 Şubat 1920 tarihinde "Voltaire'in Tekris Töreni" üzerine yaptığı konuşma daha sonra bir kitapçık olarak bastırılarak yayınlanmıştır. Basıldığı yer olarak üzerinde sadece "İstanbul" ibaresi bulunan, basım tarihi belirtilmemiş olan 20,5x 12,5 cm ebadındaki kitap, 6 sayfa ve mavi karton kapaklı. Her ne kadar kitap üzerinde bir baskı tarihi yoksa da, konuşmanın 15 Şubat'ta yapıldığı kitapta belirtildiğine, yazarı tarafından imzalanmış nüshada da 13 Mart tarihi bulunduğu göre kitap 1925 yılının Şubat-Mart aylarında basılmış olmalı.

Çeşitli kütüphanelerde ve sahaflarda da rastlanan bu kitabın Büyük Loca Kütüphanesi'nde bulunan bir nüshası, üzerinde bulunan "ithaf" ve notlar nedeniyle özellikle önem kazanıyor.

Bu nüsha, Vefa locasında 13 Mart 1925 [Cuma] günü tekris edilen Muhiddin Celâl'e 10 Nisan 1925 [Cuma] günü kitabın yazarı Hikmet tarafından imzalanarak verilmiş. Kitabı alan Muhiddin Celâl kitabın arka iç kapağına tekris izlenimlerini yazmış.

Söz konusu kitabın, çevrimyazısını, ardından da bugünkü dile aktarılmış, sadeleştirilmiş biçimini sunuyoruz. Muhittin Celâl'in tekris izlenimlerini de bu sayımızda bulacaksınız.

Kitapta geçen özel adlar eski yazı Türkçe'de o günlerdeki uygulamaya paralel olarak telâffuz edildikleri gibi yazılmış. Bazı isimler, ayrıca Lâtin harfleriyle de verilmiş ancak bunların bir kısmı Fransızca imlâ açısından yanlış. Çevrimyazıda orijinal metini bozmamak için Türkçe veya Fransızca imlâ hatalarını ve anlatım bozukluklarını düzeltmeden olduğu gibi vermeyi uygun gördük. Çevrimyazının ardından metnin bugünkü Türkçeyle verildiği bölümde gerek ifade bozuklukları düzeltilmiş, gerekse özel isimler doğru imlâlarıyla verilmiştir. Çevrim yazıdaki notlar aksi belirtilmedikçe orijinal metindeki notlardır. Bugünkü dile aktarılmış metinde yer alan tarafımızdan konulmuş notları ise orijinal notlarla karışmamaları için "editörün notu" anlamında "(e.n.)" şeklinde belirterek veriyoruz.

KAPAK:

TRANSKRİPSİYON:

"(Voltaire) Volterin Tekrisi Merasimi

Muhterem [Vefa] Locasına ithaf edilmiştir.

Hikmet B.
İstanbul

[kapaktaki ithaf]

Tekris hatırası olmak üzere Muhterem Muhiddin Celâl Biraderime
10 Nisan 1925

(Hikmet B.:)

[arka kapakta]

Kütüphanede bulunan nüshanın arka kapağında el yazısıyla eski Türkçe "Üstadı Muhterem"; karşısında Lâtin harfleriyle "de Lalande" yazılı.

SAYFA 1-2:

٧٧٨
 (Neuf-Sœurs) (طائوز همشیره [١] لوجه سنك (٧٧٨١) نسان
 كارنخده عتد ایلدگی ایلهك شرطنامه تخلصه سیز

* فرانسه مشرق اعظمه • تابع (Neuf-Sœurs) عقلم عترمك
 ٧٧٨ • حقیق سال ضیائینك دردخمی آینك بدخمی
 كرلكی ضطنامه خلاصه سیز

* Abbé Cordier de St Firmin • برادر موسویو (دو
 وولتری) میندی ماسون اولوق لوجه به تقدیم اینك شرقیه بیاهی
 اولدینتی بیلدیردی. و: پودرجه ماسونیتك، وادی پرعلنك، فرانسه نك
 آت یویوك آدی طرفندن اعلی ایلدیان یوآرزوسندن دولاین صوك
 درجه مقنن اولاجندن و یو دیول انساننده غلتمبول قهرته مانك
 نوزادك ایلرله منن یاشیه صحتك تحافتی نظر اعتباره آلاچندن امین
 بولدیقی سولدی .

استاد عترم (دولاند (De La lande) مشرق اعظم خطیب
 اعظمی بك عترم (Baconde la chevalerie) برادرک و یوتون
 عمل عترم برادرلرینك . آبی استیراج ایلدی .
 اولزده عین رأیده بولوغدیلر .

یویك آوزورته استاد عترم نلمزدی قبول و اعصار اینك آوزره
 بك عترم .

(Comte de Strogonof) (Caillhava) (Président Mes-

[١] فرانسر شاعرینك اکثریا منظومه لره استعمال ایلدگاری بر تعبیر .
 حین زمانده ایران قیوم اعظمیرنه ویریلن اسم .

[Sayfa 2]

عز ٧٧٨ اس ٧٧٨ ع ٧٧٨ ب ٧٧٨ لم

حضور فاضلانلر بکرم بوگون عالم انسانیته بوزلره اثر عهده ایدهرک
 ایلدگاریک قنالیسنه خدمت ایچن و حیانتك سوک دورده لرهده ما ٧٧٨ ن
 سالیانیندن تور شیا آتی ایچون عالم ما ٧٧٨ نیبه داخل اولان مرحوم
 (دولتر) ب ٧٧٨ رگ (طائوز همشیره) Neuf-Sœurs لوجه سنده کی
 تکرسی مراسیمی عرض ایده کیم .

بک عزیز و عترم بر دوستمك کنده حسن تصانیف ایلهک ما دور
 ایلدگیم زینن بو خادم بشرینك بوتون آثارینی بر آزده کوردم .
 تقدیقانی برآزدها ایلری به کونوره رگ زده واسیون کارینك مهم
 شخصیتارین (Condorcet) (قوندورسه) ب ٧٧٨ طرفندن قلده
 آنان و دلتر ب ٧٧٨ رگ زجه حاله تصادف ایلدم . بو آزده و دایر
 ب ٧٧٨ رگ عالم برچوق و قانی تارنیه موجوددر . یومبارنده (Neuf-
 Sœurs) لوجه سنده تکرسیه عالم ضطنامه لر خلاصه سی بولدم. بوی
 ننی العجه فرانسه زجه روحنه ایلینده ک شرط، کله بکله زجه اینک
 چایلشدم .

[Sayfa 1]

TRANSKRİPSİYON:

[sayfa 1]

Az.: Üs Muh.: Bira.:lerim

Huzur-u fazılânelerinize bugün âlem-i insaniyete yüzlerce eser hediye ederek efkârın tealisine hizmet etmiş ve hayatının son devrelerinde M.:n maâliyatından nur-ı ziya almak için âlem-i Ma.:niyeye dahil olmuş merhum (Volter) B.:rin (dokuz hemşire) Neuf-Sœurs locasındaki tekrisi merasimini arz edeceğim.

Pek aziz ve muhterem bir dostumun kütüphanesini tasnif eylemeye memur edildiğim zaman bu hadim-i beşeriyetin bütün âsarını bir arada gördüm. Tetkikatımı biraz daha ileriye götürerek revölüsyon tarihinin mühim şahsiyetlerinden (Condorcet) (Kondorse) B.: tarafından kaleme alınan Volter B.:rin tercümei haline tesadüf ettim. Bu eserde Volter B.:re ait bir çok vesai-i tarihiye mevcuttur. Bu meyanda (Ne-

uf-Sœurs) locasında tekrisine ait zabıtnameler hülâsasını buldum. Bunu âlelacele fransızca ruhuna ilişmemek şartıyla kelime be kelime tercüme etmeye çalıştım.

[sayfa 2]

(Neuf-Sœurs) (dokuz hemşire)⁽¹⁾ locasının (1781 ⁽²⁾) 7 nisan tarihinde akd eylediği içtimain zabıtname hülâsasıdır.

"Fransa Meşrik-i Âzamına" tâbi (Neuf-Sœurs) Mahfil-i Muhtereminin 5778 hakiki sal-i ziyaiyesinin dördüncü ayının yedinci günkü zabıtnâme hülâsasıdır.

"Abbé Cordier de St Firmin" Birader Mösyö (dö Volteri) mübtedî mason olarak locaya takdim etmek şerefiyle mübâhi olduğunu bildirdi. Ve: bu derece masonik ve edebî bir meclisin, Fransanın en büyük adamı tarafından izhar edilen bu arzusundan dolayı son derece müftehir olacağından ve bu kabul esnasında alemşumûl şöhrete malik nevzadın ilerlemiş yaşıyla sıhhatinin nahâfetini nazar-ı itibare alacağından emin bulunduğunu söyledi.

Üstad-ı Muhterem (dö Laland De La lande) Meşrik-i Âzam Hatib-i Âzamı pek muhterem (Baconde la chevalerie) Biraderin ve bütün mahfil-i muhterem biraderlerinin reyini istimzaç etti.

Onlar da ayn-ı reyde bulundular.

Bunun üzerine Üstad-ı Muhterem namzedi kabul ve ihzar etmek üzere pek muhterem (Comte de Strogonof) (Cailhava) (Président Mes-

[sayfa 3]

lay) (Mercier) (Marquis de Lort) (Brinon) (Abée Remy) (Brinon) (Abée Remy)⁽³⁾ (Fabrony) et (Dufresne) Biraderleri intihab etti.

Mösyö dö Volter mahfil teşrifatçısı (Chevalier de Villars) tarafından locaya ithal edildi. Taahhüt vaki olduktan sonra hemen büyük orkestra (Guenin) nin üçüncü senfonisinin (symphonie) birinci parçasını terennüme başladı.

(1) Fransız şairlerinin ekseriya manzumelerinde istimal ettikleri bir tabir; aynı zamanda yunan kadim-i esâtirine verilen isim.

(2) Doğru tarih 1778 olmalı bir dizgi yanlışı olarak böyle çıkmış. (e.n.)

(3) Bu iki isim ikişer kez yazılmıştır. (e.n.)

Volter B.: önlüğü almadan evvel onu öptü.

Eldivenleri alırken Marquis de Villette B.:re hitaben: "madem ki bunlar, afif, müşfik ve yerine masruf bir muhabbetin nişanesidir, o halde onları refikanıza vermenizi rica eylerim.

[sayfa 4]

(5) **Üstad-ı Muhterem (dö la land) B.:rin meşhur nutku: _**

Bunu müteakib Üstad-ı Muhterem söz alarak: pek aziz Biraderim.

"Bu mahfil için bundan sonra en fahr-ı avar günü sizi sinesine kabul ettiği gün olacaktır."

"Dokuz Hemşire (Neuf-Sœurs) locasına bir Apollon (Apollon) lazım idi. Ma.:nluluğu tezyin için şahsında şan ve şerefın her nev'ini cemmeden bir muhib-i insaniyette bu Apollonu buldu. Tarikatımızın en büyük hamisi sıfatıyla tanınmış olup eski bir dostunuz bulunan bir kral⁽⁶⁾ buraya girmeniz arzusunu vermiş olacaktır. Fakat siz, sırlarımızı size tevdi etmek şeref ve memnuniyetini vatanınıza tahsis etmek istediniz."

"Onun heyecanını⁽⁷⁾ ve mestîsini gördükten sonra edebiyat ve fazileti tebcil eden mâbedde o taçdan daha az parlak fakat fikir ve kalb için onun kadar fahr âver bir taç aldınız!

"Mahfilimize yeni bir şaşaa ve yeni bir faaliyet bahş etmek suretiyle sizin buradaki mevcudiyetinizin tevliid edeceği gıpta bu locanın alâmını tahfif ettiği fikirlerin teşcii ettiği mesâinin ve her zaman yapmaktan fariğ

[sayfa 5]

olmadığı hasenatın lehde olacaktır. Hangi vatandaş vatana sizin kadar hizmet etmiştir?

(5) *Meşhur heyetşinas. "Heyet" hakkında mühim eserleri vardır. 1722 tevellüd ve 1857 vefat etmiştir.*

(6) *Burada kraldan maksat, Büyük Frederikdir. Büyük Frederik ile Volterin dostlukları var idi.*

(7) *Bu sözlerle "Volter" ile Büyük Frederik arasında zuhur eden sui tefehhümleri anlatmak istiyor.*

• اولادینی حسناک ایهه اولاجنیر. هانکی وئدایش وطنه سزک قدر
• خدمت آئیندیر .

• قالمقیه سز وطنکری ، وطنه لری . حقیق منمنتری عقیده
• نئور ایندیگر ؟

• اولره تمسب مننور وخرافاتی کونج قیلدیگر ؟
• ذوق سلیبی حقیق نواعدینه اویلاج ایندیگر ؟
• کاربخی ، حقیق نایهسته دوعری سونی ایندیگر ؟
• فوایی ایلك ساقینترنه سونی ایندیگر ؟

• بز ، ب . ن . لره امدادلرینه بیئیشکی وعد ایهه وزه . خالبوکه سز ،
• سزه عایینان وهران لظفلیکری بیجیل ایدن بوتون بر خاق میدانه
• کتیردیگر ؟ [۸]

• سز صانع اعظم کائنات بر معرب انشا ایندیگر ؛ فقط بوندن دما
• فضهستی یلیدیگر ؟ بومبیدک یاننده هر طرفدن طرد ایدبان بیچارلره
• برملجا پایدیگر ؟

• بو صورته سز ما . ن اولادن اول ما . ن ایدیگر ؟ بزم
• نردمنز ما . ن . نلق و ضاغنی بایق خصوصنده نههداته بولغاغوزدن
• مقدم بو دغانی ایبا ایندیگر ؛ اضافارک ، طوضارک رضوی اولاروق
• ضاریمینز (پرکری) ، مساسی حیاتی مفید فعالیت تخیل ایدن
• (اولکسکی) ، افاضارک صافیت معصومئتی اقدمایدن بیاض ائدونه لر ،
• ب . ن . ل سزک قوامئتی اولرتیمکه بارابان (مالا) ، بوتون بونلر انسانینه
• محبت بیهلمک اولدکا قاهدل اولقه علاقه داردر .
• بناغله ، بونلر سزک متصف اولدیغیزک سزایاتک ترجاییدر .

[۱] (وولترک) سوویزه ایله فرانسه حدودنه بولنان شاتروسی بر چوق
بیچارکانه ملجا اولمشدر .

[Sayfa 5]

• بز ، سزی آرامزده قبول ایدرکن بونلره حسیات منتداریانه
• وئدیگرکاراندن باشقه برشی علاوه ایدمه بیجک .

• بونک اوزرینه (Trouvelles) (Echard)
(De la Dixmerie) ب . ن . ل سوز آلدیلر . ووبراده ذکری اوزون
اوزون سورمه لک اولان بر طاقم منظومه لر اولوقدیلر .

• وولتر ب . ن . ل سزک نظفی

• بکی قبول ایدیلن وولتر ب . ن . ل عنت نفس حیسانی الهام ایدمه دک
• بونک قدر علوی بره جانی شمدی ب قدر حس ایندیگیکی وهیج بروقت
• بوندر منتداری قلا دیغنی سوبلیدی .

(Court de gébelier) ب . ن . ل طرفندن ع . ن . ل مه
• بکی یازمیش اولدیغی (Monde primitif) نامندمک آرتیمی تقدیم ایددی .
• بوشانده فرا لک رسالی (Monnet) ب . ن . ل وولتر ب . ن . ل وک بر
• رسنی یایدی . بوسم بوانه قدر نقش ایدبان اولان رسالرک همیشه
• قانی ایدی .

• بوتون لوجه لونی کمال عجزلرینه تمناشا ایددی . دیکر بعض
• لوجه لرک قرائتندن سوکره حیانات حالونته کیکیدی . بوشانده بوقارده
• بحث ایدبان موسیقی پارچه لریک مایه سی جالیبوردی .

• ایلك نمی فخرلرین سوکره معنی بوتون مرادسک نه بایقته قدر
• بولونمه مساعده اولدادیندن وولتر ب . ن . ل کینتک ایچون مساعده
• ایددی . بونک اوزرینه برچوق ب . ن . ل سوکره برچوق خارچیلر
• طرفندن هر واقعه جیددجه کندیسنه بایلان آلفیئتلرله تشیع ایدلیدی .

۱۰ شباط ۱۸۲۵

[Sayfa 6]

Filhakika siz vatannızı, vazifeleri hakiki menfaatleri hakkında ten-
vir ettiniz!

"onlara taassub-ı menfur ve hurafatı gülünç kıldınız!

"zevk-i selimi hakiki kavaidine irca ettiniz!

"tarihi, hakiki gayesine doğru sevk ettiniz!

"kavanini ilk safiyetlerine sevk ettiniz!

"Biz B. lere imdadlarına yetişmeyi vaad ederiz. Halbuki siz, size tapın-
nan ve her an lutuflarınızı tebcil eden bütün bir halkı meydana getir-
diniz! (8)

(8) "Volterin" İsviçre ile Fransa hududunda bulunan şatosu bir çok biçâregâna melce
olmuştur.

"Siz Sani-i A'zam-ı Kâinata bir mabet inşa ettiniz! Fakat bundan daha fazlasını yaptınız! Bu mabedin yanında her taraftan tard edilen bıçarelere bir melce yaptınız!

"Bu suretle siz Ma'n olmadan evvel Ma'n idiniz! Bizim nezdimizde Ma'luk vezaifini yapmak hususunda taahhüdatda bulunmazdan mukaddem bu vezaifi ifa ettiniz! Ef'âlimizin, doğruluğun remzi olarak tanıdığımız (pergeri), mesai hayatını ve müfid faaliyeti temsil eden (önlüğü), ef'âlimizin safiyet-i masumiyetini ifade eden beyaz eldivenler, B..lerimizin nevâkısını örtmeye yarayan (mala), bütün bunlar insaniyete muhabbet beslemek ve ona faideli olmakla alakadardır. Binaenaleyh bunlar sizin muttasıf olduğunuz mezâyânın tercümanıdır.

[sayfa 6]

"Biz, sizi aramızda kabul ederken bunlara hissiyat-ı minnetdarâne ve takdirkârânededen başka bir şey ilave edemeyeceğiz."

Bunun üzerine (Carmier) (Crouvelle) (Echard) (De la Dixmerie) B..ler söz aldılar ve burada zikri uzun uzun sürecek olan bir takım manzumeler okudular.

Volter B..in nutku

Yeni kabul edilen Volter B.. "izzet-i nefsi hissiyatını ilham edecek bunun kadar ulvi bir heyecanı şimdiye kadar hissetmediğini ve hiçbir vakit bu kadar minnetdâr kalmadığını söyledi."

(Court de gébelier) B.. tarafından Mah.: Muh.:me yeni yazmış olduğu (Monde primitif) namındaki eserini takdim etti.

Bu esnada Kralın ressamı (Monnet) B.. Volter B..rin bir resmini yaptı. Bu resim bu âna kadar nakş edilmiş olan resimlerin hepsine faik idi.

Bütün loca onu kemal-i mahzûziyyetle temaşa etti. Diğer bazı locaların kavaitinden sonra ziyafet salonuna geçildi. Ve bu esnada yukarıda bahs edilen musiki parçalarının mabadi çalınıyordu.

İlk temenni kadehlerinden sonra sıhhati bütün merasimin nihayetine kadar bulunmağa müsait olmadığından Volter B.. gitmek için müsaa-de istedi. Bunun üzerine bir çok B..ler ve sonra birçok hariciler tarafından her sokağa çıkdıkça kendisine yapılan alkışlarla teşyi edildi.

15 şubat 1925

Genç kardeşlerimizin daha rahat anlayabilmeleri için bütün dökümanı günümüzde kullandığımız kelimelerle şu şekilde ifade etmek mümkündür.

Üstadı Muhterem ve Sevgili Kardeşlerim,

Fazilet sahibi huzurlarınıza bugün insanlık âlemine yüzlerce eser armağan ederek fikirlerin gelişmesine hizmet etmiş ve hayatının son devrelerinde masonik düşüncelerden nuru ziya almak için Masonluk âlemine katılmış merhum Voltaire Kardeşin Neuf-Sœurs locasındaki tekris törenini sunacağım.

Pek aziz ve muhterem bir dostumun kütüphanesini düzenleme görevini üstlendiğimde bu insanlık hizmetkârının bütün eserlerini bir arada gördüm. İncelemelerimi biraz daha ileriye götürerek devrim⁽⁹⁾ tarihinin önemli şahsiyetlerinden Condorcet Kardeş tarafından kaleme alınan Voltaire Kardeşin biyografisine rastladım. Bu eserde Voltaire Kardeşe ait bir çok tarihi belge vardı. Bu arada Neuf-Sœurs locasındaki tekrisine ait tersimatların özetini buldum. Bunu fransızca ruhuna ilişmemek şartıyla alalacele kelime kelime tercüme etmeye çalıştım.

Neuf-Sœurs (Dokuz Kızkardeş) Locasının 1778 yılının 7 nisan tarihindeki toplantısının tersimat özetidir.

"Fransa Büyük Doğu'suna" bağlı Neuf-Sœurs Locasının 5778 gerçek ışık yılının dördüncü ayının yedinci günkü tersimatının özetidir:

"Abbé Cordier de St Firmin" Kardeş Mösyö de Voltaire'i çırak mason olarak locaya takdim etmekten şeref duyduğunu bildirdi. Ve bu derece masonik ve edebî bir meclisin, Fransa'nın en büyük adamı tarafından izhar edilen bu arzusundan dolayı son derece iftihar edeceğinden ve bu kabul esnasında dünya çapında şöhrete sahip yeni doğanın ilerlemiş yaşıyla sağlığının zayıflığının dikkate alınacağından emin bulunduğunu söyledi.

Üstad-ı Muhterem De Lalande Büyük Doğu Büyük Hatibi Pek Muhterem Bacon de la Chevalerie Kardeşin ve bütün Muhterem Loca Kardeşlerinin oyunu istedi.

Onlar da oy verdiler.

---

(9) *Fransız Devrimi (e.n.)*

Bunun üzerine Üstadı Muhterem adayı kabul ve davet etmek üzere pek muhterem Comte de Strogonoff, Cailhava de l'Estandou, Président Meslay, Mercier, Marquis de L'Ort, Brinon, Abbé Remy, Abbé Bignon, Fabrony ve Dufresne Kardeşleri seçti.

Mösyö de Voltaire Loca Tören Üstadı Chevalier de Villars tarafından Locaya alındı. Yeminden sonra hemen [kemancı Capron] Guénin'nin büyük orkestra için üçüncü senfonisinin birinci muvmanını çalmaya başladı.

Bunun ardından Caravaglio⁽¹⁰⁾, Sallentin, Olivet, Turschmidt, Palza Kardeşler herkesçe ve bilhassa Dokuz Hemşire Locasınca bilinen sanatkârane iktidarlarıyla, herkesin neşesine tercüman oldular.

İşaretler, rumuzlar ve kutsal kelimeyi aldıktan sonra Voltaire Kardeş Doğuya getirilerek Üstadı Muhteremin yanına oturtulmuştur.

Melpomène sütunundan bir Kardeş tarafından Voltaire Kardeşin başına defneden bir taç konuldu.

Üstadı muhterem, meşhur filozof merhum Helvétius⁽¹¹⁾ Kardeşe ait olup bu meşhur filozofun dul eşi tarafından Dokuz Hemşire Locasına Masonik bijularla birlikte verilen önlüğü taktı.

Voltaire Kardeş önlüğü almadan evvel onu öptü.

Üstadı Muhterem Lalande'in kendisine verdiği eldivenleri alırken Marquis de Villette Kardeşe hitaben: "bunlar, temiz, şefkatli ve yerine harcanmış bir muhabbetin nişanesi olduğuna göre, o halde bunları eşinize vermenizi rica ederim." dedi.

(12) Üstadı Muhterem de Lalande Kardeşin ünlü konuşması: _

Bunun ardından Üstadı Muhterem söz alarak, pek aziz Biraderim, "Bu Loca için bundan sonra en övünülecek gün sizi sinesine kabul ettiği gün olacaktır."

"Neuf-Sœurs locasına bir Apollon lâzım idi. Loca, Masonluğu süslemek için şahsında şan ve şerefın her nevini toplayan bir hümanistte bu

(10) Orijinalde atlanmış bir isim. (e.n.)

(11) Helvétius ünlü Fransız filosofudur. 1715-1771 Hayatı boyunca her bilgine nasip olamayacak bir surette ün sahibi olmuştur. (De l'Esprit) Ruh adındaki yapıtı kamuoyunda fırtına etkisi yapmıştır.

(12) Meşhur astronom. "Astronomi" hakkında önemli eserleri vardır. 1722'de Paris'te doğmuş ve 1857'de Paris'te ölmüştür.

Apollon'u buldu. Ritimizin en büyük hamisi sıfatıyla tanınan ve eski bir dostunuz bulunan bir kral ⁽¹³⁾ buraya girmeniz arzusunu vermiş olacaktır. Fakat siz, sırlarımızı size tevdi etmek şeref ve memnuniyetini vatanınıza tahsis etmek istediniz."

"Onun heyecanını ⁽¹⁴⁾ ve sarhoşluğunu gördükten sonra edebiyat ve fazileti ululayan mâbette o taçtan daha az parlak fakat fikir ve kalp için onun kadar onurlu bir taç aldınız!

"Mahfilimize yeni bir şaşaa ve yeni bir faaliyet bahşetmek suretiyle sizin buradaki varlığınızın doğuracağı gıpta bu locanın dünyasını, kolaylaştırdığı düşüncelerin, gayrete getirdiği çalışmanın ve her zaman yapmaktan geri durmadığı hasenatın lehinde olacaktır. Hangi vatan-daş vatana sizin kadar hizmet etmiştir?

Filhakika siz vatanınızı, vazifeleri, hakiki menfaatleri hakkında aydınlattınız!

"onlara menfur taassubun ve hurafelerin gülünç olduğunu gösterdiniz!

"iyi zevkleri gerçek hakiki usullerine döndürdünüz!

"tarihi, gerçek amacına doğru sevk ettiniz!

"kanunları ilk saflıklarına yönelttiniz!

"Biz, kardeşlerimizin yardımına koşmayı vaat ederiz. Halbuki siz, size tapınan ve her an lütuflarınızı ululayan bütün bir halkı meydana getirdiniz! ⁽¹⁵⁾

"Siz Sanii Âzamı Kâinata bir mâbet inşa ettiniz! Fakat bundan daha fazlasını yaptınız! Bu mâbedin yanında her taraftan kovulan çaresizlere bir yuva yaptınız!

"Bu suretle siz Mason olmadan evvel Mason idiniz! Bizim nezdimizde Masonluk görevlerini yapmak hususunda taahhütlerde bulunmadan önce bu görevi yerine getirdiniz! İşlerimizin, doğruluğun sembolü olarak tanıdığımız pergel, çalışma hayatını ve yararlı faaliyeti temsil eden önlük, çalışmamızın saflığını ve masumiyetini ifade eden beyaz

---

(13) Burada söz edilen kral, Büyük Frederik'dir. Büyük Frederik ile Voltaire dosttu-lar.

(14) Bu sözlerle "Voltaire" ile Büyük Frederik arasında ortaya çıkan yanlış anlama-lara işaret ediliyor.

(15) "Voltairein" İsviçre ile Fransa hududunda bulunan şatosu bir çok yoksula yuva olmuştur.

eldivenler, Kardeşlerimizin eksikliklerini örtmeye yarayan mala; bütün bunlar insanlığa karşı sevgi beslemek ve ona yararlı olmakla ilgilidir. Binaenaleyh bunlar sizin nitelediğiniz meziyetlerin tercümanıdır.

"Biz, sizi aramıza kabul ederken bunlara minnettarlık ve takdir duygularından başka bir şey ilâve edemeyeceğiz."

Bunun üzerine Garnier, Grouvelle, Eschard ve De La Dixmerie Kardeşler söz aldılar ve burada söylenmesi uzun sürecek olan bir takım manzumeler okudular.

Voltaire Kardeşin nutku

Yeni kabul edilen Voltaire Kardeş "duyduğu onuru ilham edecek bunun kadar ulvî bir heyecanı şimdiye kadar hissetmediğini ve hiçbir vakit bu kadar minnettar kalmadığını söyledi."

Court de Gébelin Kardeş, Muhterem Locaya yeni yazmış olduğu "Monde Primitif" adındaki eserini takdim etti.

Bu esnada Kralın ressamı Monnet Kardeş Voltaire Kardeşin bir resmini yaptı. Bu resim o âna kadar yapılmış olan resimlerin hepsinden üstündü.

Bütün Loca onu beğenerek seyretti. Diğer bazı Locaların levhalarından sonra ziyafet salonuna geçildi. Ve bu esnada yukarıda söz edilen müzik parçalarının devamı çalınıyordu.

İlk temenni kadehlerinden sonra sıhhati bütün merasimin sonuna kadar bulunmağa müsait olmadığından Voltaire B. gitmek için izin istedi. Bunun üzerine bir çok Kardeş ve sonra çıktığı sokakta birçok harici tarafından alkışlarla uğurlandı."

---

*Son not: İstanbul'da 1925 yılında basılmış olan ve yukarıda çeviriyazısı ile günümüz Türkçesiyle anılamı verilen kitapçığı, Masonluk tarihimizden bir belge olarak, sadece o günkü masonik çalışmalar hakkında bir fikir vermesi; döneminin ülkemizdeki genel fikir ve felsefe düzeyini ve Türkçenin o günkü kullanımını göstermesi açısından yayımlıyoruz. Yer yer, çeviri bozukluğu veya yanlış anlamadan kaynaklanabilecek hatalar taşıyan söz konusu metnin "Volter'in Tekrisi" konusunda bir kaynak olarak kabul edilmesinin uygun olmadığını eklemek isteriz. "Volter'in Tekrisi" konusu, **Tesviye Dergisi**, sayı: 61 (Ekim -Kasım 2004) sayfa: 34-37'de yer alan Celil Layiktez imzalı "Voltaire" yazısında birinci elden kaynaklardan hazırlanarak yayımlanmıştır.*

TEKRİS İZLENİMLERİ

Muhiddin Celâl DURU

Çevrimyazı ve notlar: Orhan GÜRELİ-Aziz AZMET-Ergin KOPARAN

Vefa'dan "Hikmet'in" yazdığı, 1925 yılında basılan "Volter'in Tekrisi Merasimi" kitabının arka kapağı içinde, yazarı tarafından imzalanarak hediye edildiği Muhiddin Celâl tarafından, mürekkepli kalemle yazılmış, tekris izlenimleri olduğu anlaşılan bir sayfa yazı bulunuyor.

1933-1935 yılları arasında Türkiye Büyük Meşriki'nin Büyük Kâtipliğini yapacak olan Muhiddin Celâl Duru'nun tekris izlenimlerinin transkripsiyonunu orijinaline sadık kalarak aşağıda veriyoruz.

*Daha önceki birçok eski yazı metinde olduğu gibi bu metnin okunması sırasında da, karşılaştığımız güçlükleri çözmemizde yardımcı olan, okunamayan bölümleri okuyan, bütün çevrimyazı çalışmalarımızda bize daima rehber olmuş olan, yakın zamanda ebediyete uğurladığımız Rahmetli **Orhan Güreli Üstadımızı** şükranla, sevgiyle, saygıyla ve rahmetle anıyoruz.*

Çevrimyazı:

"Tekrisim hatırası olarak pek muhterem Hikmet B.: tarafından hediye olunan şu kıymetli vesikanın boş sahifelerine hatıramı tevdi etmek istiyorum. Ta ki Volter B.: gibi en yüksek bir uzv ile bana benzeyen naçizlerin bile Ma.:nluk âleminde, saadet ve fazilet yapısında kendilerine göre birer mahalleri olabileceğini tesbit etmiş olayım.

Öteden beri Ma.:nluğun nur-u ziyasına müştak idim. Toplayabildiğim emareler bu tarikatın pek yüksek felsefe ve şiarı bulunduğuna beni mutmain etmişti. Lâkin nura nasıl kavuşacağımı bittabi bilemezdim. Çünkü bana kimse rehberlik teklif etmemişti. İlk teklif İstanbul Sıhhiye Müdürü muhterem Sadreddin B.: tarafından, ikinci teklif Mahfel-i Muhteremimizin Kâ.:i muhterem Nikolaki B.: tarafından vuku buldu. Derhal icabet ettim. Talepname verdim. Nezdime tahkikat için gelenler Nikolaki, bu risaleyi lütfeden Hikmet, Timoleon B.:ler idi.

Kabul ve tekrisim gecikti, yine bir muhterem doktor B.: tarafından nazar-ı dikkat celbolunan Niğde davasının tahkik-i mahiyeti bu tehire sebebiyet vermiş. O zatın kim olduğunu öğrenmek istemiyorum, çünkü pek ulvî bir hiss-i biraderâne ile bu noktayı hatırlatmış ve beni tenzih ve tebriye etmiş oldu. Yoksa ben hatalarımı, noksanlarımı mu'te-

rifim ve tezkiye-i nefis ederek herkesin sahib-i fazilet olmasına hizmet için Mason oldum.

Nihayet 13 Mart 341 Cuma günü tekrisim icra edildi. Ü.: M.: Tahsin Hamdi, Na.: E.: Hikmet, Na.: S.: Selâhaddin, Ha.: _____ (*), Kâ.: Nikolaki, E.: H.: Hayrullah, E.: Has.: Nail Halid B.:ler idi. Mh.: M.:de kırka yakın birader vardı. Şarkta ahz-ı mevki edenler arasında Doktor Fikret ve Marko B.:ler de bulunuyordu. Benimle birlikte tekrisi icra olanlar Hâkim İhsan, Muallim Şemseddin Reşad B.:ler idi. İmtihanım pek basit geçti, lâkin heyecanım pek şiddetli idi. Bize karşı ilk hitabe-i B.:ânede bulunan da Tevfik B.: oldu."

Bugünkü dilde söylenişi:

"Anılarımı, Tekris intibai olarak pek değerli Hikmet K.: tarafından armağan olunan şu değerli belgenin boş sayfalarına emanet etmek istiyorum. Volter K.: gibi en yüksek bir birey aracılığıyla bana benzeyen önemsiz kişilerin bile Masonluk dünyasında, saadet ve fazilet yapısında kendilerine göre birer yerler bulabileceklerini saptamış bulunuyorum.

Öteden beri Masonluğun nuru ziyasını özlemekteydim. Toplayabildiğim işaretler [edindiğim izlenimler] bu mesleğin pek yüksek felsefe ve şiarı bulunduğundan bende şüphe bırakmamıştı. Lakin nura nasıl kavuşacağımı tabii bilemezdim. Çünkü bana kimse rehberlik teklif etmemişti. İlk teklif İstanbul Sağlık Müdürü değerli (***) Sadreddin Kardeş tarafından, ikinci teklif Locamızın Sekreteri değerli Nikolaki Kardeş tarafından yapıldı. Derhal çağrıya uydum. Talepnâme verdim. Bana tahkikat için gelenler Nikolaki, bu kitapçığı lütfeden Hikmet ve Timoleon Kardeşler idi.

Kabul ve tekrisim gecikti. Yine bir değerli doktor Kardeş tarafından dikkat çekilen Niğde davasının niteliğinin tahkiki bu gecikmeye neden olmuş. O zatın kim olduğunu öğrenmek istemiyorum, çünkü pek ulvî bir kardeşlik duygusuyla bu noktayı hatırlatmış ve beni temize çıkartmış oldu. Yoksa ben hatalarımı, eksikliklerimi gizlemeyerek söylerim ve kusurlardan arınarak herkesin fazilet sahibi olmasına hizmet için Mason oldum.

(*) *Hatırlayamadığı için boş bıraktığı ad Nail Reşit. (e. n.)*

(**) *Orijinal metinde geçen "muhterem" o dönemde tüzüksel bir sıfat olmayıp, devrin İstanbul Türkçesinde bir nezaket hitabı olarak kullanılmaktadır. (e. n.)*

Nihayet 13 Mart 341 Cuma günü tekrisim yapıldı. Üstadı Muhterem Tahsin Hamdi, Birinci Nazır Hikmet, İkinci Nazır Selâhattin, Hatip _____ (*), Sekreter Nikolaki, Hazine Emini Hayrullah, Hasenat Emi- ni Nail Halit Kardeşlerdi. Muhterem Locada kırka yakın Kardeş var- dı. Doğuda yer alanlar arasında Doktor Fikret ve Marko Kardeşler de bulunuyordu. Benimle birlikte tekris töreni yapılanlar Hâkim İhsan, Öğretmen Şemsettin ve Reşat Kardeşlerdi. İmtihanım (***) pek basit geçti, lâkin heyecanım pek şiddetli idi. Bize karşı ilk Kardeşlik konu- şmasını yapan Tevfik Kardeş oldu."

Bu tekris intibası vesilesiyle Vefa Locasının tarihçesine de kısaca de- ğinmekte yarar görüyoruz:

1908 yılında, Mısır'da bulunan **Nail Reşit**, İngiltere Birleşik Büyük Locası'ndan patentli Mısır Millî Büyük Locası Üstad-ı Âzamı İdris Ra- gıp ile İstanbul'da Osmanlı Masonlarının devam edeceği, Türkçe çalı- şan bir Loca kurulması konusunu görüşmüş; oradan temin edilen çe- kiç, önlük ve avadanlıklar ile Mısır'da tercüme ettirdiği ilk üç dereceye ait ritüeller İstanbul'a getirilmiş ve Resne Locası kurulmuştu. Res- ne'nin I. Nazır'ı Nail Reşit idi.

Resne üyelerinden bir bölümü, Nail Reşit öncülüğünde **3** numaralı **Vefa Locasını, 28 Haziran 1909'da** kurmuşlardır.

Vefa'nın ilk Üstadı Muhteremi Maarif memurlarından Mehmet Nail Reşit'tir. Vefa Locasının daha sonraki Üstadı Muhteremleri, Fuat Hu- lusi Demirelli, Ahmet Hakkı, Memduh, Tahsin Hamdi, Sabri Mehmet, Mehmetali Haşmet, Doktor Tahir, Muhittin Celâl (1933), Ali Şevket (1934) ve Mehmet Ali Haşmet Kırca (1935)'dir.

İngiltere Birleşik Büyük Locası'nın 1970'de Büyük Loca'yı tanıma ya- zışmalarında Nail Reşid'in Mısır'da tercüme ettirdiği ritüellere atıfta bulunulduğundan tanıma sürecinde Vefa Locasının yeri de önem taşı- maktadır.

Söz edilen tarihte Loca görevlileri şu şekildeydi:

Üstadı Muhterem Tahsin Hamdi

I. Nazır (Nazır-ı Evvel) Hikmet Ömer

II. Nazır (Nazır-ı Sani) Salâhattin

(*) *Hatırlayamadığı için boş bıraktığı ad Nail Reşit. (e. n.)*

(**) *Kendisine sorulan sorulardan bahsediyor. (e. n.)*

Hatip Nail Reşit

Sekreter (Kâtip) Nikolaki

Hazine Emîni Hayrullah Yesari

Hasenat Emîni Nail Halit

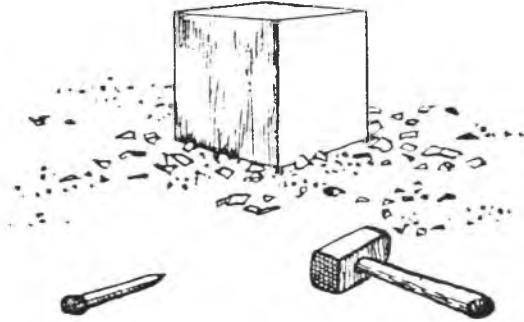
Muhakkik Sabri

Tören Üstadı (Teşrifatçı) Ahmet Rami

Koruyucu (Harici Muhafız) Sarkis Nihat.

1925 yılı içinde Muhittin Celâl'in yanısıra Mehmetali Haşmet, Nevzat Mazhar, İbrahim Sadi, Ahmet İhsan, Şemsettin Reşat, Hasan Âli, Fethi Fazıl, Vasıf, Servet Vasfi, Mehmet Kâzım, Mustafa Nuri, Kleanti, Nuri Süleyman, Hüseyin Saip de Vefa Locası'nda tekeris edilmişlerdir.

Tekeris intibalarını okuduğumuz Muhittin Celâl'e, ertesı yıl Kâtip Muavini (Sekreter Yardımcısı) görevi verilmiş; daha sonra 1930'da II. Nazır, 1933'de Üstadı Muhterem seçilmiştir. 1933-1935 yılları arasında Büyük Maşrık'ta Kâtip-i Âzam yani Büyük Sekreter görevinde bulunacak olan Muhittin Celâl Duru, Türkiye Büyük Maşrıkı 1935 Eylülünde faaliyetlerini tatil ederken bu görevdeydi. Kendisiyle aynı yıl içinde tekeris olan Mehmet Ali Haşmet ise Üstadı Âzam Muavini (Büyük Üstat Kaymakamı) görevindeydi.

LOCALARDAN HABERLER

Localarda Yapılan Konuşmalar

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
<u>İSTANBUL</u>			
İDEAL	İzi Gormezano, Yusuf Öztürkkan, Kaan Ökten	Türkiye'de Çağdaşlaşma ve Masonluk	12.02.2007
KÜLTÜR	İsmet Kurtuluş	Mezopotamya Tarihi, Mu ve Masonluğun İzleri	12.01.2007
	Mehmet Faikoğlu	Huzursuz Yerküre: Sıgınlıklarda Ufak bir Gezinti	09.02.2007
	Alaattin Sakınmaz	Özgürlükler ve Çağdaş İnsan İçin Anlamı	23.02.2007
ÜLKÜ	Ahmet Erman	Dante'nin İlahi Komedyasının Ezoterik Yorumu	11.01.2007
	Namık Kemal Aras	Bilimin Gelişmesinde Masonik Düşüncenin Yeri	25.01.2007
	Doğan Ziya Başak	Ezoterizm ve Şakul	08.02.2007
	Suha Aksoy	Masonluk Üzerine Sohbet	22.02.2007
KARDEŞLİK	Aykut Kesintürk	Farabi ve Etkileri	18.01.2007

LOCASI	KONUŐMAMI	KONU	TARİH
HÜRRİYET	Necmi Karakullukçu	Büyük Loca Kavramı ve M.'luktaki Yeri	30.01.2007
	Remzi Çetindağ	İnsanları Yönlendirmedeki Başarıımız	27.02.2007
SEVGİ	Ahmet Turan	Neden Gözlerimiz Bağlandı	08.01.2007
	R. Aras, S. Çalıőkan, H. Özcan	1933 Reformu	22.01.2007
ATLAS	Mehmet Celal Şahin	Türkiye Bilgisayar Piyasasının Bugünü ve Beklenen Gelişmeler	17.01.2007
	Selçuk Tiftik	Kayıp Kıta Mu	31.01.2007
MÜSAVAT	Hakan Topalismailoğlu	Pisagor ve Ezoterizm	16.02.2007
LİBERTAS	Murat Ahmet Yavuz	Gnosis	24.01.2007
	Ali Kızılay	Locamız Tarihine Bir Bakıő, Bölüm 2	21.02.2007
HAKİKAT	Andon Parizyanos	Yeni Yılda Örf ve Adetlerin Anlamı	10.01.2007
	Celil Layiktez	Dünya Masonluğunun Sorunları	24.01.2007
	Yorgo Petridis	Masonluktan Beklediklerimiz	21.02.2007
AHENK	Necmi Karakullukçu	Büyük Loca Kavramı ve M.'luktaki Önemi	07.02.2007
FAZİLET	Doğan Ziya Başak	Ezoterizm ve Şakul	09.01.2007
	Arif Akgün	Dürzilik	23.01.2007
ERENLER	Fadil Altop	M.'lukta Disiplin	05.01.2007
	Aykut Arıkan	Taşı Taşla Yontarlar	19.01.2007
DELTA	Can Kapyalı	Dışarıda Masonuz, İçeride Değil	08.01.2007
	Ömer Köker	Bir Değerler Yıkımı Anatomisi	
		Haçlı Seferlerinin Perde Arkası	22.01.2007
	Bernard Moreau	Fransa Masonluğunda Örneklerle Ritler ve Ritüeller	05.02.2007
	Tamer Gediz	Mukabil Bakıő Açıőı ile Landmarklar	19.02.2007
SADIK DOSTLAR	Haluk Sel	Her Keşif Bir Doğumdur	18.01.2007
	Bülent Özüer	Marmara Depreminin Toplum Üzerindeki Psikolojik, Sosyolojik ve Ekonomik Etkileri	15.02.2007
ÜLKE	Kerem Doksat	İnanç Sistemleri ve Masonluk	16.01.2007
	Ersin Alok	Kara Karadeniz	30.01.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
ŞEFKAT	Yavuz Tezcan	Temel Hak ve Özgürlükler ve Avrupa Birliği	26.02.2007
HUMANİTAS	Hüseyin Alantar	İkonalar	09.01.2007
	Meir Gaon	Ölü Deniz Yazıtları ve Eseniler	06.02.2007
	Haluk Sanver	Burada Her Şey Semboldür	20.02.2007
HULUS	Lefter Karakaő	Yeni Yıla Baőlarken	17.01.2007
	Lefter Karakaő	Senelik Kelime	31.01.2007
	Lefter Karakaő	Masonluk Nedir? II. Kısım	14.02.2007
	Lefter Karakaő	Masonluk Nedir? III. Kısım	28.02.2007
FREEDOM	E. Tınay, O. Okay, M. Çetinkol, C. Or, S. Ozan, O. Marinov, U. Gürtuna	Masonluğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	25.01.2007
DEVİRİM	Ural Aydınır	Konuşma, Yazıőma Adabı ve Davranıőı	17.01.2007
	Seran Őimőir, Osman Nizamoğlu, Tahir Yılmaz, Murat Çakar	Bektaőilik ve Pir Sultan Abdal	31.01.2007
	Bingür Sönmez	1914 Sarıkamıő Dramında Yeni Boyutlar	14.02.2007
	Yavuz Soral	Ham Taşı Seçmek	28.02.2007
	Seyfi Uslubaő	Kalbimizin Risk Faktörleri	13.02.2007
PINAR	Bülent Denli	Floransa, Rönesans ve Aydınlanma	12.01.2007
	Bülent Arkman	Çırac M. Nasıl Davranmalıdır?	09.02.2007
	İbrahim Ender, Serdar Maraőlı, Ergun Tarmur, Güney Seyhan	Landmarklar	23.02.2007
HİSAR	Şadan Ersoy	Gerçek Hakikat ve Sır Kavramları	09.01.2007
	Mehmet Erüreten	1909'dan Günümüze Masonik Satır Baőları	23.01.2007
ÜÇGEN	Ergun Zoga	Bir M. İçin Düşünmenin Stratejik Gerçek Boyutu Ne Olmalıdır?	19.01.2007
	Remzi Sanver	Geleneksel M.'lukta İnanç	02.02.2007
	Bozkurt Güvenç	Nasıl Bir Eğitim?	16.02.2007
ÜÇİŐİK	Savaş Aydar	Vicdani Kanaat	08.01.2007
	Bilge Hergüner	İçtenlik	22.01.2007
	Teoman Sukuti	Rehberlik	05.02.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
GÜN	Nezih Saka	Anderson Nizamnamesi, M.'luğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	25.01.2007
	Alp Ulusoy, Alp Altınır, Kutsi Nircan	Cumhuriyet Müzik Tarihinin Sanatkar Çifti Ferhunde ERKİN- Ulvi Cemal ERKİN	08.02.2007
ÖZLEM	Hasan Tabakoğlu	Hakikat	15.01.2007
	İlhami Kulen	Mason Olacakları Nasıl Seçmeliyiz	29.01.2007
	Mesut İlgım	1933 Üniversite Reformu ve Yabancı Bilim Adamları	26.02.2007
BAŞAK	T. Gültekin, Ü. Gürtuna	Biz Doğudakiler	08.02.2007
İREM	Ahmet Erman	İlahi Komedyanın Ezoterik Yorumu	12.01.2007
	Yaşar Asal	Hümanizm ve Masonluk	26.01.2007
	B. Faka, O. Mutlu, T. Yağmurdereli, S. Bilisel	Özgürlük Anıtı	09.02.2007
EVREN	Sümer Saldıray	Ebedi Maşrıka Yahut Alem-i Berzaha Dair	18.01.2007
	Okan Dal	Geçmişten Günümüze Antakya Anılarım	01.02.2007
	E. Tınay, O. Okay, M. Çetinkol, C. Or, S. Ozan, O. Marinov, Ü. Gürtuna	Masonluğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	15.02.2007
PİRAMİT	İ. Can Aytıs	Taş	12.01.2007
	Sait Başaran	Teodosyus Limanı (Yeni Kapı) ve Bizans Gemileri	09.02.2007
	Fatih Sakaoğlu, M. Ziyaeddin Gökmen	Amerika'da M.'luk ve Resimlerle New York B. L.'sı	23.02.2007
NİLÜFER	Cihat Ekimeri	Masonluk Tarihimizden : Uyku Dönemi	27.02.2007
BURÇ	Can Kapyalı	Masonluğun Kökenleri, Varlığının Sosyal ve Evrensel Nedenleri	22.01.2007
	Turhan Bağdat	Masonluğun Yazılı Olmayan Kuralları	05.02.2007
SEMBOL	E. Tınay, O. Okay, M. Çetinkol, C. Or, S. Ozan, O. Marinov, Ü. Gürtuna	Masonluğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	15.01.2007
	Remzi Sanver	21. Asır'da Ezoterizm	12.02.2007

LOCASI	KONUŐMAMI	KONU	TARİH
GÜVEN	Can Kapyalı	M.'luğun Kökenleri, Varlığının Sosyal ve Evrensel Nedenleri	08.02.2007
	E. Tınay, O. Okay, M. Çetinkol, C. Or, S. Ozan, O. Marinov, Ü. Gürtuna	Masonluğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	22.02.2007
MEŐALE	Ahmet Örs	Kardeş Olmak Kolay mıdır?	10.01.2007
	Celil Layiktez	Dünya Masonluğunun Sorunları	24.01.2007
	Cevad Gürer	M.'ik Ritüeller	07.02.2007
ANADOLU	Alp Öyken	Bir Sanat ve Çalışmak	13.02.2007
SEZGI	Hayati Sevgen	Masonluk Bize İstediklerimizi Ne Zaman Verir?	06.02.2007
AKIL VE HİKMET	Güvensel Ayan	Çağımızın Düşünürleri - ANTONİ NEGRI	01.02.2007
BOĞAZIÇI	Őenol Meci, M. A. Güneysu, Semih Ölçer, Erdoğan őenol, İbrahim Turgut Mehmet Beyazyürek	Dünya'da ve Türkiye'de M.'luk Tarihi	10.01.2007
	Osman Kolat	Gnostik Düşünce ve Masonluktaki İzleri	24.01.2007
		Bilginin 7 Temeli, Müzik ve Astronomi	07.02.2007
YEDİTEPE	Ali Rıza Yolcu	M.'lukta Matrikül Hareketleri	08.02.2007
	Hasan Ataşoğlu	Da Vinci Şifresi	22.02.2007
GÖNYE	Ahmet Dinççağ	Cansuyu	05.02.2007
	Erdoğan Erentöz	Adem'in Çocukları ve Masonlar	19.02.2007
GÜZEL İSTANBUL	Saim Ayvalioğlu	Sonsuzluğa Uzanan Kal.'lık Zinciri	05.01.2007
	Saim Ayvalioğlu	Sembolizm	05.01.2007
	Orhan Çevikbaş	Adalet	19.01.2007
	Orhan Çevikbaş	Kalfa Derecesinin Felsefesi	19.01.2007
	Batuhan Erdem, Emre Tütüncü	Antik Yunan Mitolojik Sırları	02.02.2007
	Oktay Gök	Düşünce Özgürlüğu	16.02.2007
GÜNIŐİĐI	Aydın Akın	Erdemi Düşünmek	26.02.2007
TANYERİ	Aziz Azmet	Masonik Magazin 33. Gün	12.01.2007
	Hürkal Özer	Bir Çırak Mason Nasıl Çalışmalıdır?	09.02.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
SADAKAT	Tuğrul Sızmazoğlu	Mimar Sinan	16.01.2007
	Cevdet Attila	Sevgi Nedir?	30.01.2007
	Celal Gönül	Hiç Bitmeyen Eğitim - Egolarımıza Karşı Savaşımız	13.02.2007
	Cumhur Mumcu	Bilim Üzerine Notlar	27.02.2007
MARMARA	Celil Layiktez	İngiltere'de Aydınlanma-Royal Society	08.01.2007
	Ekrem Ülkü	Harici Alemde Bir Masona Yakışır Şekilde Davranmak	05.02.2007
	Celil Layiktez	Fransa'da Aydınlanma	19.02.2007
SABAH GÜNEŞİ	Erkut Saraç	Operatif Masonluk ve Eski Zanaat Birlikleri	08.01.2007
	Dursun Özbey	M. Açıdan Hacı Bektaş Veli, Yaşamı ve Felsefesi	12.02.2007
	Sürel Solakozlu	Masonluk ve Felsefe	26.02.2007
DOSTLUK	Zeki Alasya	Ziya Gökalp	08.01.2007
	Hasan Akdeniz	Magna Carta'dan İnsan Hakları Evrensel Beyanamesine	22.01.2007
GELİŞİM	Teoman Demiray	Farabi	09.01.2007
	Yusuf Giron	Evrensel Deha -LEONARDO DA VİNCİ-	23.01.2007
	Cemil Açık	Ezoterizm	06.02.2007
	Vedit Engin	Budizm	20.02.2007
ONUR	Üstün Gurtuna	Mozart K.	09.01.2007
	Yunus Ünus	Ezoterizm Tarihinden Sayfalar (Mitraizm)	06.02.2007
	Murat Kaya	Türk Bayrağından Esintiler	06.02.2007
UMUT	Ergun Zoga	Bir Mason İçin Düşünmenin Gerçek Stratejik Boyutu	15.01.2007
	Ömer Köker	Bir Değerler Yıkımı Anatomisi, Haçlı Seferlerinin Taraflar Üzerindeki Etkisi	29.01.2007
YAKACIK	Ercan Albayrak	New York'taki Heykelimiz	17.01.2007
	Mert Civan	Masonluk ve Rehberlik	31.01.2007
	Atay Ceyişakar	Masonik Öğreti ve Kuzey Kafkasyanın Gizemli Yaşam Felsefesi KEBZE	14.02.2007
	Mustafa Doğrusoy	Masonlukta Görev Anlayışı	28.02.2007
KADIKÖY	İlker İnal	Sevimli Yanlışlar	15.01.2007

LOCASI	KONUŐMAMI	KONU	TARİH
	Tuncay Altuğ	Tıbbi Terimlerin Mitolojik Kökenleri	29.01.2007
	Turgut Yoğurtçu	Yardıı Edememenin Dayanılmaz Ağırlığı	12.02.2007
	Hasan Kalafat, Tayfun Güven, Tunç Aytan, Sedat Bayer	İyilik, Haklılık, Doğruluk	26.02.2007
GEOMETRİ	Bülent Tekin	. Rit�elindeki Erdemler	17.01.2007
	Mert uhadaroğlu	L. Açılıőı ve Kapanıőındaki Esaslar	31.01.2007
	Saffet Altınsu	Kardeşlik Sevgisi ve Dayanışma	28.02.2007
DOğU	İyigün Özütürk, İbrahim Akça, Ali İhsan Tunarslan	Sır Saklamak	16.01.2007
	Asım Akin	21. Yüzyılda Demokrasi Felsefesi veya Masonluk İşlevini Tamamladımı?	30.01.2007
	E. Tınay, O. Okay, M. etinkol, C. Or, S. Ozan, O. Marinov, �. Gürtuna	Masonluğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	13.02.2007
�LK�M	Uğur �zg�ker	Uluslararası İliőkilerin �nemi ve Biz	16.01.2007
	Remzi Sanver	Rit�ellerimiz �zerine	27.02.2007
UFUK	Levent Karabey	Kozmos	01.02.2007
	Remzi Sanver	Muntazam Masonluk �zerine	15.02.2007
DORUK	Hasan Savaş	Hepimiz ıracak Masonuz	23.01.2007
	�st�n Gürtuna	Mozart Kardeş	06.02.2007
	Ahmet Kurtaran	Tekris ve Ezoterik Yorumu	20.02.2007
�RS	Cüneyt een	Herkes Kendi Payına �l�r	18.01.2007
	Engin Berker	Muh. L.'mızın Kuruluş Anıları	15.02.2007
GRANİT	İbrahim Erentay	Bir M.'nun Harici Alemdeki Davranışları	05.02.2007
TESVİYE	Ahmet Kurtaran	Tekris ve Ezoterik Anlamı	01.02.2007
SABAH YILDIZI	Barlas Taődemir, Barkin Aytuğ, Nazmi Alayalı	Düşüncenin Evrimi	22.01.2007
	Tuğlu Erol, Pamir Aksoy, �zg�r engel	Etnik, Etik, Emik Kavramları ve Türkiye'nin Yapısı	05.02.2007
	Hayrettin Ege, İhsan Tarık Diler	Genel Görgü Kuralları	19.02.2007
GÜNEY	Z. Dolanbay, O. Demirel, Z. Eriően, L. erezci, A. R. Canik, S. őahinkaya	Dünya'da Masonluk I.	11.01.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
	Y. Acar, D. Gülkokan, O. Asalın, T. Turan, S. etin	Dünya'da Masonluk II.	25.01.2007
	B. Cnger, T. Acar, E. Erdoğan, E. Gdemez	Dünya'da Masonluk III.	08.02.2007
	Hasan Ataşoğlu	Da Vinci Şifresi	22.02.2007
ATAYOLU	Kerem Alkin, Emre Alkin	Dünya'da ve Türkiye'de İktisat Politikası ve Politik İktisat	12.02.2007
	Yüksel Barut, Mustafa Aksüt, Kıvanç Bilgeman, Mehmet Uyar	ırac Őğretileri	26.02.2007
ALTAR	Remzi Sanver İlker İnal	Ritellerimiz zerine Sevimli Yanlışlar	16.01.2007 27.02.2007
NAR	Talha Gencer İlker Birdal İlker İnal	Mozart'ı Dinlemek, Masonluğu Anlamak Ahilik Sevimli Yanlışlar	08.01.2007 22.01.2007 05.02.2007
YÜCEL	Cihangir Gener İbrahim Erentay Can Kapyalı Suha Aksoy	 Defa Büyük Hermes Kklerimizde Yolculuk Masonluğun Kökenleri, Varlığının Sosyal ve Evrensel Nedenleri Masonluk zerine Sohbet	11.01.2007 25.01.2007 08.02.2007 22.02.2007
GÜZELLİK	Kayhan Armağan Necmi Karakullukçu Deniz Selman Oktay Gündoğdu	Kurumsal Masonluk ve Yönetim Büyük Loca Kavramı ve Masonluktaki Önemi Yin ve Yang, KarŐıtlıklar Felsefesi Masonik Tarihimizden Kesitler - I	11.01.2007 25.01.2007 08.02.2007 22.02.2007
KRE	Vitali Saporta	Masonlukta alıŐma Nedir?	15.01.2007
EKİ	Kadir Dabbağoğlu Doğan Ziya Başak Remzi Özer Önder Őztrel	Kendini Bil Şakul Ezoterizmi Operatif Masonluk ve Mimar Sinan Tarih Sürecinde Batılılaşma abaları	09.01.2007 23.01.2007 06.02.2007 20.02.2007
KOZA	Ertem Kalaycioğlu Selçuk Onart	Türk Masonluğunun KuruluŐundaki Gelişmeler Kardeş Avadanlıkları	25.01.2007 22.02.2007
TAŐOCAđI	Suad Sezgin	Türk Masonluk Tarihi (II)	10.01.2007

LOCASI	KONUŐMAMCI	KONU	TARİH
	Cenk Yılga	Türk Masonluk Tarihi (III)	17.01.2007
	A. C. Büyükçelen, V. Terzioğlu, V. Uzun, K. H. Akan	Ne Biliyoruzuzki?	31.01.2007
	Cansel Hiçyılmaz	Türk Masonluk Tarihi (IV)	14.02.2007
MİMAR HİRAM	Erol Toprak	İnsanoğlunda Őiddetin Tarihsel Kökeni	10.01.2007
	Can Kapyalı	Masonluğun Kökenleri Varlığının Sosyal ve Evrensel Nedenleri	24.01.2007
	Erol Değerli	Aklını Kullan, Yüreğine Sor, Yolun Açık Olsun	07.02.2007
	Atalay Tarlabası	Teklif ve Tahkikat	21.02.2007
ANIT	Erdal Dolay	Masonik Eğitim ve Öğretim	08.01.2007
	E. Tınay, A. Demirden, S. Ozan, A. Orhun, H. Ertürk, O. Marinov, Ü. Gürtuna	Kırık Aynanın Sırrı	19.02.2007
KÖRFEZ	Kerem Doksat	İlim ve İmanı Aynı Beyin ve Yürekte Birleştirebilen Adam: Mason	08.02.2007
ZEYTİNDALI	E. Tınay, M. Çetinkol, C. Or, A. Orhun, S. Ozan, O. Marinov, Ü. Gürtuna	Masonluğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	19.01.2007
IRMAK	Ersin Manço	Kalfa Sembolizmasının Yorumu	09.01.2007
	Remzi Sanver	Ezoterizm Üzerine	23.01.2007
	Baki Bilgili	Kayıp Zamanlar ve Antakya	06.02.2007
	Aytaç Manço	140. Doğum Yılında Tevfik FİKRET	20.02.2007
SEBAT	A. Menemencioğlu, S.Toker, G. Bilen, C. Ulu	İskoç Masonluk Tarihi ve Riti	16.01.2007
	Doğan Ziya Başak	Ezoterizm ve Şakul	30.01.2007
	Turgut Derinkök	Tampliye Şövalyeleri	13.02.2007
	İbrahim Erentay	Köklerimize Yolculuk	27.02.2007
SEVGİ YOLU	Sedat Önder	Görev ve Sorumluluk	15.01.2007
	E. Tınay, A. Demirden, S. Ozan, A. Orhun, H. Ertürk, O. Marinov, Ü. Gürtuna	Kırık Aynanın Sırrı	29.01.2007
RÖNESANS	Necmi Karakullukçu	Büyük Loca Kavramı ve Masonluktaki Önemi	16.01.2007
	İlker İnal	Mason ve Nitelikleri	13.02.2007
	Güngör Önal	İnisiyasyon, Ezoterizm ve Sembolizm	27.02.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
VEFA	Y. Altay, A. Kut, O. ıgır, S. Dumanoglu, O. Yılmaz	Tefekkür Hücresinde Neler Düşündüm?	12.01.2007
	H. Akdeniz, O. akıcı, L. Kavlak, C. Erkaya, T. Savut	Soyut ve Somut ile Hakikat Arayış	09.02.2007
SUR	Necmi Anadal	Ketumiyet	11.01.2007
	Mustafa Kaya, Erdal Tanıl, Ulu Bölüktaş, Mehmet Zafer Baysal	Kendini Bilmek	25.01.2007
	İlhan Or	Mabet Şövalyeleri / Fanatizmden Masonik Erdemlere	08.02.2007
	Tayfun Yiğit	Hermes ve Gezintileri	22.02.2007
AYDINLANMA	Ahmet Örs	İlluminati	17.01.2007
	Remzi Sanver	Ritüellerimiz Hakkında	31.01.2007
	Necmi Karakullukçu	Büyük Loca Kavramı ve Masonluktaki Önemi	14.02.2007
AKASYA	Erdoğan Erentöz	Ademin Çocukları	18.01.2007
	Erol Değerli	Aklını Kullan, Yüreğine Sor, Yolun Açık Olsun	15.02.2007
ATAİZİ	Necmi Karakullukçu	Büyük Loca Kavramı ve Masonluktaki Önemi	18.01.2007
SÖZ	Mehmet Karaarslan	Evrım ve M.'luk	09.01.2007
	Mesut İlgım	1933 Üniversite Reformu ve Yabancı Bilim Adamları	06.02.2007
	Davut Berker	Ku-Klux- Klan, Hayali Cemiyetler	20.02.2007
AKEV	Fatih Türkmenoğlu	Türkiye'yi ve Dünya'yı Bekleyen Çevre Sorunları ve Dünyanın Geleceği Bölüm II.	12.01.2007
	Mesut İlgım	Güzelliklere Adanmış Bir Antik Kent: Afrodisyas	09.02.2007
CUMHURİYET YILDIZI	Ahmet Kurtaran	Mabed, Evren, Mason, İnsan	28.02.2007
İSTANBUL	M. Süreyya Sezgin	Farkındalık	12.01.2007
	Hasan Ataşoğlu	Da Vinci Şifresi, Tampliyeler ve Rosslyn Şapel	26.01.2007
	Ahmet Hikmet Turan	Disiplin ve Masonluk	09.02.2007
	Fadıl Altop Ahmet Kalın	Masonik Sohbet	23.02.2007
PETEK	Necmi Karakullukçu	Büyük Loca Kavramı ve Masonluktaki Önemi	18.01.2007
ZAFER	Cemil Dönmez	Sokrat ve Diyalektik Düşünce	08.02.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
BİLGE	Zeki Alasya	Rıza Tevfik Bölükbaşı	31.01.2007
	Ercan Albayrak	Manhattan'daki Heykelimiz	14.02.2007
KALKEDON	Harun Kuzgun	Ön. Bü. Üs. En. Muh. Enver Necdet Egeran K.	15.01.2007
	Engin İşiltan	Kalite mi?, Kantite mi?	29.01.2007
	Saim Ayvaloğlu	Sonsuzluğa Uzanan Kalfalık Zinciri	26.02.2007
VATAN	Mehmet İvriz, Bali Malkoç, Ruhi Üysen, M. Ali Ak Ömer Lalik	Ağaç Sembolizması ve Kabala	17.01.2007
		Yaşam Üzerine Deneme Kırıntıları	31.01.2007
	Berkant Ülgen, Yaman Namlı, Mehmet Çınar	Efsaneler ve Mitler, İnsanoğlunun İçsel Yolculukları	01.02.2007
ERMAN	Ahmet Erman	Dante ve İlahi Komedyası'nın Ezoterik Yorumu	07.02.2007
	Necmi Karakullukçu	Büyük Loca Kavramı ve Masonluktaki Önemi	21.02.2007
SİMGE	Alpaslan Erbirlik	Küreselleşen Dünyada Dengeler	15.01.2007
	Mehmet Durakoğlu	Hoşgörü, Nereye Kadar?	29.01.2007
	Yalçın Veziroğlu	Hak ve Özgürlükler	12.02.2007
LOTUS	İlker İnal	Sevimli Yanlışlar	24.01.2007
	O. Keçeli, C. Gümüő, S. Barlas	Ego	21.02.2007
KOŐUYOLU	Ömer Kaymakçalan	Südüülebilir Gelişme ve Masonlukla İliőkisi	09.01.2007
	Baki Sodan	Akıl ve Hikmet	23.01.2007
	E. Tınay, M. Çetinkol, S. Ozan, A. Orhun, O. Marinov, H. Ertürk, Ü. Gürtuna	Kırık Aynanın Sırısı	06.02.2007
	Renan Rizvanoğlu	Bakmak mı? Görmek mi? Mason Hangisini Yapar?	20.02.2007
HUZUR	Haluk Akyay	Sekreter	10.01.2007
	Numan Aydınoğlu	Nazım Diye Biri	24.01.2007
	Murat Akkuő	Bir Derdim Var	07.02.2007
	Alp Öyken	Bir Sanat ve Çalışmak	21.02.2007
VİTRİOL	Naif Timur	Masonik Prensiplerin Hayata Geçirilmesi	13.02.2007
	Agop Katogyan	Deri Hastalıklarında Masonik Yaklaőım	27.02.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
KUVVET	Murat Bilgili	YabancılaŐma ve Masonluk	18.01.2007
	Remzi Sanver	Masonluk ve Demokrasi	01.02.2007
EGERAN	Ergin Koparan,	1909 - 1935 Döneminde	12.01.2007
	Turgut Tiftik	Türkiye'de Masonluk Tarihi	
	Arif Akgün	Dürzilik	09.02.2007
İLERİ	Can Kapyalı	Alevilik	23.02.2007
		Masonluğun Kökenleri Varlığın Sosyal ve Evrensel Nedenleri	19.02.2007
ATAÇAĞ	Vitali MeŐulan	Masonlukta Sui Generis	10.01.2007
	Seha Aksü	Seyahat ve Masonluk	24.01.2007
	M. Süreyya Sezgin	BuluŐma	07.02.2007
	Kerem Őenođlu	Masonluk ve Eğitim	21.02.2007
TOPRAK	Selçuk ÜnalmiŐer	Anderson Anayasası ve Landmarklar	06.02.2007
KÖŐETAŐI	Haluk Balçık	Vitaminler Mineraller	19.01.2007
	Kamil Aksoy	Türkçe	02.02.2007
	Ahmet Örs	TaŐın Sembolizması	16.02.2007

ANKARA

UYANIŞ	Remzi Sanver	M.'luğun Geleneği ve Geleceği Üzerine Düşünceler	19.01.2007
	Rüştü Güner	Sağlıklı YaŐlanmada Bedensel Etkinlik	02.02.2007
	H. Yavuz Ercan	Atatürk Din ve Politika	16.02.2007
DOĞUŞ	Zafer Erdemli, Ural Tümer	Doğuş Arşivinde Bir Gezinti ve Sekreterlik Görevinin Düşündürdükleri	09.01.2007
	Ender Arkun	Rossllyn Chapel - Gizemli Bir Mabet	23.01.2007
	Yaşar Aysev	Masonik Yönetim	13.02.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
İNANIŞ	Fethi Onur	Tüketici Hakları	22.01.2007
	Ertuğrul Cüceloğlu	Bir Kavram Bir Tanımlama - Tarikat	12.02.2007
	Oktay Ergin	Işık Doğudan Yayılır	26.02.2007
BİLGİ	Uğur Çilingiroğlu, Namdar Uluşahin, Erim Kiremitçi	Antik Mısır'ın Spekülatif Hür M.'luğa Etkileri	17.01.2007
	Ahmet Saylam	Kalfa Derecesi Sembolizması	31.01.2007
	Cemal Aytemiz	Dini İnançların Saptırılmasında Arap Düşünce Emperyalizmi	07.02.2007
	Ünal Tümer	Sonsuz Doğu'ya Göç Etmiş Bilgi Muh. L.'sı Üs. Muh.'lerinin Anılması	21.02.2007
BARIŞ	Ercan Tura	Sivas Kongresi	05.02.2007
DİKMEN	Sinan Somer	Günlük Hayatımızda M.'ik Semboller -Ayasofya-	18.01.2007
YILDIZ	Ağahan Ünlü	Beynimizi Kullanmak	11.01.2007
	Demiray Güngör, Ercan Tura	Türkiye'de M.'luğun Tarihi	25.01.2007
ÇANKAYA	Emin Gürol	Masonluğun Yazılı Olmayan Kuralları	12.01.2007
	Yılmaz Kadioğlu	Landmarklar ve Landmarklar ile İlgili Görüşler	26.01.2007
	Gündüz Güleşar	Anderson Yasaları	09.02.2007
ARAYIŞ	Ö. Faruk Çolak	Nasıl Bir Eğitim?	30.01.2007
	Kemal Nazlıel	Hakikati Aramak	06.02.2007
	Halit Yıldırım	Kendini Bilmek	20.02.2007
ÜÇGÜL	Sümeyr Akçasu	Kalitelimiyiz?	10.01.2007
AHİLER	Cahit Geveci	Sır Yolculuğu	25.01.2007
	Cevad Gürer	Masonik Ritüel	22.02.2007
ÇAĞ	Erdem Yormuk	Narsizm ve Masonluk	15.01.2007
EŞİTLİK	Coşkun Sarıgöl	Üstad K.'lerin Çıracak ve Kalfa K.'lerin Eğitimindeki Fonksiyonu	13.02.2007
	Erkan Saylam	Ç. K.'ler Neden Kuzeyde Oturur?	27.02.2007
	Gökten Tezyürek	Mesleğimizde Sütunların Anlamı	27.02.2007
ANKARA	Remzi Sanver	Fizik-Metafizik Ekseni ve M.'luk	16.02.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
YUNUS EMRE	Niyazi Erdoğan	Türkiye'deki Masonluğun Gelişimi	08.01.2007
	Seçkin Kıracı	30. Yılında Yunus Emre	12.02.2007
	Öner Çakar	Muhterem Locasının Tarihçesi	26.02.2007
İLKE	Ufuk Özlü, Cengiz Gürsu	Ortadoğu Tarihi 1: Esintiler	09.02.2007
ATANUR	Ersan Öztuna	Bir Pythagoras Denemesi	15.01.2007
	Yaşar Aysev	İnisiyasyon ve Hermes	29.01.2007
ÇUKUROVA	Cüneyt İnanç,	Anadolu Ezoterizmi 1:	
	Şükrü Uğuz, Turgut İçten	Alevilik/Bektaşılık	13.02.2007
	Gülhan Slem	Ahilik, Mevlevilik ve Yunus Emre	27.02.2007
ERDEM	Seyhun Tunaşar	Türk Ulusal M.'luğunda	
		1935 Uykuya Yatma Olayı	20.02.2007
DENGE	Can Çoğun	6. Kıta - Akdeniz - Halikarnas	
	Hüseyin Müftüoğlu	Balıkçısı	09.01.2007
	Gani Çulha	Esir Şehrin İnsanları -	
		Kemal Tahir	23.01.2007
	Teoman Gülen	Zoraki Diplomat -	
		Y. Kadri Karaosmanoğlu	13.02.2007
		Şiirlerle: Görev ve Sorumluluk	27.02.2007
TOLERANS	Bekir Peynircioğlu	Aidiyet Duygusu	24.01.2007
	Küryat Kahratlı	M.'ik Etiket	14.02.2007
	Sönmez Çetinkaya	Bilimsel Kültür	28.02.2007
KUTUP YILDIZI	Şibay Tuğsavul	Masonlukta Deizm,	
		Teizm, Ateizm	18.01.2007
ÜÇNUR	Metin Aydemir	Sessizliğin Sesini Duymak	08.01.2007
	Mehmet Tomak	Bilim Tarihinden Notlar	22.01.2007
	Tankut Ünal	Kutsal Kitaplardaki Efsaneler	
		Üzerine Bir Araştırma	12.02.2007
HOŞGÖRÜ	Sezai Yılmaz	Ezoterizm ve İnisiyasyon	07.02.2007
ANTALYA	Ateş Erbek	Aşk, Kadın ve Masonluk	15.02.2007
EKİN	Okan Işın	Kültür ve Masonik Kültür	
		Üzerine Düşünceler	16.01.2007
	Uğur Arkun	Doğu Gözüyle Haçlı Seferleri ve	
		Masonluk	06.02.2007
	Candan Kılıç	M.'luğun Oluşumu, Gelişimi ve	
		Yayılışı	20.02.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
PERGEL	Ercüment Öktem	Geçmişte ve Günümüzde Tekris	20.02.2007
UYUM	N. Evis, C. Emre, M. Asri B. Ağarı, S. Minican, K. Bağdatlı İ. Güray, Z. Seçkin, H. Ayçen	Masonik Görev 9. Senfoni Şiir, Uyum ve Nazım Hikmet	11.01.2007 25.01.2007 08.02.2007
	Tuna Aksel, Bülent Demirbaş	Aydın Olabilmek	22.02.2007
GÜNEY YILDIZI	Erim Erdem Şakir Akdemir	Mu Yemin	08.02.2007 22.02.2007
AND	Asım Akin Ramazan Aktaş Nadir Elibol	Masonluk'taki Dereceler ve Kurallara Uymak Taşınmaz Mücevherlerimiz Masonun Görevi	17.01.2007 31.01.2007 07.02.2007
ESKİŐEHİR	F. Uçar, Ş. Aktaş, C. Ataç, G. Dağlı H. Doğru, E. Cantürk, A. Soyelçin, N. Orhon Okan Işın	İnsan Aklının Esaretten Kurtarılması Evrensel Kardeşlik Kapı Sembolizması	22.01.2007 12.02.2007 26.02.2007
ÇINAR	Barkın Gürcan	Geçmişimizin Ayak İzleri	15.02.2007
PUSULA	Zuhal Erkmen Önder Kefoğlu Ali Tümöz, Bülent Erdemli, Ender Kefoğlu Nüvid Özden	Çıracak K.'lere Mektuplar Masonluğun Doğuşu Gerçeklerin Araştırılmasında Akıl, Bilim, Sezgi Mantık	17.01.2007 17.01.2007 07.02.2007 21.02.2007
ODAK	Okan Işın	Hür Masonluğun Amacı Nedir?	18.01.2007
DEFNE	Gökhan Orhan	Duygusal Zeka	17.01.2007
BİLİM	Ural Ada Fikri Coşkunoglu	Din, Mitoloji ve Felsefe Birliğı Felsefede Değışim - Antik Çağ	14.02.2007 28.02.2007
ÖZGÜRLÜK	Seyhun Tunaşar Yaşar Aysev	Mason Olmayan Tolstoy'un M.'luk Hakkındaki Düşünceleri İnisiyasyon ve Hermes	09.01.2007 27.02.2007
MOZAIK	Genco Çetinkanat	Budha	09.02.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
GÜNEŐ	Giray Süzen	Mesleğimizin Günümüzdeki Uygulamasının Bana Düşündürdükleri	11.01.2007
	Ali Bahar	V.İ.T.R.İ.O.L.	25.01.2007
HİTİT GÜNEŐŐ	Süleyman Son	Doğruluk ve Hakikat	16.01.2007
	Mahmut Kış	İnsan Mutluluğun Mimarıdır	20.01.2007
	Mehmet Tomak	Bilim Tarihinden Notlar	22.01.2007
	Mustafa Savaş, Yüksel Aslan, Berk Yüksel	Mesleğimizde Olgunlaşma ve Düşüncenin Yeri	30.01.2007
TANYILDIZI	Sezai Yılmaz	Bilim ve Bilgi	12.02.2007
ŐAFAK	Uğur Çilingiroğlu, Namdar Uluşahin, Erim Kiremitçi	Antik Mısır'ın Spekülatif Hür M.'luğa Etkileri	17.01.2007
	Sunay Demircan	Tarihi Boyunca Kuş Sembolizması	02.02.2007
SİMURG	Aydemir Bozkaya	7. Ölümcül Günah	08.02.2007
SEDİR AĞACI	Oktay Ergin	Işık Doğudan Yayılır	09.02.2007
AYDINLIK	Atilla Çelik, Yaşar Akyar	Ahlâk	28.02.2007
KAYNAK	Koray Özalp	Cumhuriyet Locası	24.01.2007
	Y. Selim Ağaoğlu	Çırak Ritüeli	28.02.2007
SAĞDUYU	Ayhan Erol	Masonluk Diye Diye	28.02.2007
ÖNDER	Belgin Erkan	Protokol Ritüeli	25.01.2007
YÖNTEM	Taner Ercan	Sinemada Masonluk	18.01.2007
	Cihangir Gener	Kral, Baş Rahip, Yasa Koyucu Üç Defa Ulu Hermes	15.02.2007

İZMİR

İZMİR	Mehdi Burhanoğlu	Şadık ve Sabırlı Kalfalar	11.01.2007
	Tayfun Karaveli	Mabeddeki Mücevherler	11.01.2007
	Selim Ferruh Özkan	Kardeşlik Zinciri	22.02.2007
NUR	Göksel Pakel	Kardeşlik Sevgisi	30.01.2007

LOCASI	KONUŐMAMI	KONU	TARİH
	Harun Özdaő	Sır	30.01.2007
	Murat Atik	Adalet ve Eşitlik	30.01.2007
	İbrahim Soysal	Akıl ve Hikmet	27.02.2007
PROMETHEE	Avram Sevinti	Toleransın Sınırları	10.01.2007
	Osman Senemoğlu	Masonik Sembollerin Yorumu Üzerine Bir Deneme	24.01.2007
	Nelson Arditi	Montesquieu	21.02.2007
GÖNÜL	Reha Pekerten	Benliğe Hakimiyet Akıl ve Hikmet İle Olur	18.01.2007
	Levent Elbeyli	Ahlâk Felsefesi	01.02.2007
	Yılmaz Saraçoğlu	Kutsal Yerler ve M.'luk	15.02.2007
İRFAN	Macit Toksoy	Kelimeler	08.01.2007
	Hayim Kampeas	Masonluk ve Mutluluk	05.02.2007
	Biröl Örün	Tefekkür Hücresi	16.02.2007
	Yiğit Temizocak	Üç Yolculuk	16.02.2007
ÜMİT	Barbaros Oyman	Zenginlik	16.01.2007
	Mehmet Şükrü Ađırbaő	Mevki	16.01.2007
	Mahmut Tolon	Kudret	16.01.2007
	Avram Ventura	Yaőamın Bitmeyen Düşü: Ölümsüzlük	30.01.2007
	Berkhan Savaőçın	Kimler Mason Olabilir?	27.02.2007
EPHESUS	David Enriquez	J ve B Sütunlarının Diğer Üç Sütun Üzerindeki Etkileri	29.01.2007
	Burak Ar	Gönye Pergel	14.02.2007
	Alpaslan Berik	Dönemeçli Merdiven	14.02.2007
	Caner Bulur	Parlayan Yıldız	26.02.2007
EYLEM	Kaya Tuncer	Bilim, Sözde Bilim ve Masonluk	15.01.2007
	Önder Öztürel	Batılılaşma Çabalarımızın Tarihsel Süreci	29.01.2007
	Ömür Onur	Zenginlik, Mevkii Hırsı ve Kudret	12.02.2007
	Sırrı Karaağaçlar	Alev Saçan Yıldız	12.02.2007
	Sinan Can	Evrenin Geometrik Düzeni	12.02.2007
	Ertan Yağcı	Orta Hücre	12.02.2007
	Fahri Kartal	Birinci Derecenin Felsefesi	26.02.2007
	Barış Pandır	Bencilliğin Akıl Yoluyla Yenilmesi	26.02.2007
	Seyfi Gürçay	Bir Çırak Masonun Rehber Üstatdan Bekledikleri	26.02.2007
EGE	Ragıp Aykutluğ	İçimizdeki İnsan	18.01.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
	Avram Alpgün Ender	İőıđı Arayanların Öyküsü	15.02.2007
İŞİN	Doğan Güvenç	Masonluğun Sırrını Aramak ve Kaliteli Müzik	12.02.2007
BAŐARI	Fırat Ulusu	Mekân Olarak Mâbet, İnsan Olarak Mason	22.01.2007
	Osman Aydođmuő	İnsanlığın Geliőiminde Hür Masonluğun Rolü	19.02.2007
ÜÇ SÜTUN	Tolga Anıl	Üç Sütun	25.01.2007
	Orhan Karabıyık	Sevgi	25.01.2007
	Can Sağcan	Sadakat	22.02.2007
KARŐIYAKA	Fahri Coşkun	Dilimiz, Dünyamız ve Biz	29.01.2007
	Uğur Saraçoğlu	Bilim ve Kibir	12.02.2007
BODRUM	Çokşen Zerenler	Kader Kavramı ve Boyutları	22.02.2007
KORDON	Okan Canbeldek	İnsandaki Güzellik ve Çirkinlik	11.01.2007
	Engin Çınar Serdar	Olgunluk ve Yaőamdaki Sorumluluk	08.02.2007
	Tolga őekerciođlu	Bilim ve Doğanın Sırları	22.02.2007
	Özant Önçağ	İnsanı İnsanda Aramak	22.02.2007
DOĞA	Demir Savaőçın	M.'ik Görev Anlayışı	06.02.2007
	Hüsnü Erkan	Batı ile Kültür Farklılıklarımız ve M.'luk	20.02.2007
TAN	Hakan Damarıtürk	Sevgi Mabedi	13.02.2007
	Adnan Karabrahimoğlu	Hak ve Adalet	13.02.2007
	Hakan Serin	Dönemeçli Basamakların Anlamı ve Güzellik	27.02.2007
	Kamil Ersan	Masonluğun Gayesi	27.02.2007
	Alper Karahan	Kalfa Yemini	27.02.2007
OCAK	İbrahim Yegül	Ocak Muh. L.'sı Tarihçesi ve Anılar	04.01.2007
	Tansu Turgut	Bencillik ve Benliği Yüceltmek	18.01.2007
	İsak Abuaf	Anderson Nizamnamesi	18.01.2007
ŞAKUL	Mustafa Güven	Konuşma Dilimiz	22.01.2007
	Muzaffer Ek	Kalite ve Masonik Yaşam	05.02.2007
	Kutay Ürkmen	Yol ve Yolcu	19.02.2007
MARMARİS	Behçet Düzgün	Rehberlik	18.01.2007
	Bülent Bülbüloğlu	Gurur	01.02.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
NOKTA	Kayhan Karabayır	Aday Neden Yoksul ve Çıplak Bırakıldı?	08.01.2007
	Levent Yoncacılar	Beyaz Eldiven	05.02.2007
	Hakan Özsezer	Bir Kardeşin Kefil Olması Yeter	05.02.2007
	Can Sevinç	Benliğe Hakimiyet	19.02.2007
İMBAT	H. Ozan Torun	M.'te Niçin Toplanıyoruz?	09.01.2007
	Bora Temiz	Neden Tam, Kusursuz ve Düzenli Bir L.	09.01.2007
	İbrahim İzmit	Nereden Gelip Nereye Gidiyoruz?	23.01.2007
	A. Rüçhan Yeşil	Aynadaki Ben	06.02.2007
NİRENGİ	Baki Çetinyürek	Toprak, Su, Hava, Ateş	04.01.2007
	Sıtkı Aytaç	Ezoterizm, Farkındalık ve Kendini Bilmek	18.01.2007
	Bülent Aksoy	Kalfa Masonun Toplumdaki Öncülük Görevi Nasıl Olmalı?	01.02.2007
	Şadan Gökovalı	Atatürk İzmir'de	15.02.2007
AGORA	Levent Olgun	Türk M.'luk Tarihi	11.01.2007
	Levent Üstün	Sembolizma	25.01.2007
	Kemal Tarhan	Kendini Bilmek	23.02.2007
IŞIK	Hulusi Berik	Bilgi Toplumunda Töre-Hukuk	08.01.2007
	Hakan Kaşarcıoğlu	Bilgi Toplumunda Töre-Hukuk	08.01.2007
	Mesut Seyhanlı	Bilgi Toplumunda Akıl-Duygu	22.01.2007
	İnanç Nurlu	Bilgi Toplumunda Akıl-Duygu	22.01.2007
	Cenk Cura	Bilgi Toplumunda İstem-Düzen	19.01.2007
	Vedat Özyavru	Bilgi Toplumunda İstem-Düzen	19.02.2007
FETHİYE	Ömer Erül	Aydınlanma ve Masonluk	23.01.2007
	Çokşen Zerenler	Kader Kavramı ve Boyutları	27.02.2007
TERAZİ	Nazmi Aydınç	Tenkit Sanatı	04.01.2007
	Orkan Ergün	Mabed	18.01.2007
	Ethem Buldanlıoğlu	M.'ik Semboller	15.02.2007
ÇEŞME	Günal Akalınlı	M.'luktan Umulan	21.01.2007
SENTEZ	Erkan Onur	Kılıç Sembolizması	06.02.2007
	Ertan Görün	Profanlaşan İnsan	20.02.2007
KUŞADASI	Levent Köylü	Kutsalın Evrimi	24.01.2007
	Rahmi Yılmaz	Teklif Üs.', Rehber Üs. ve Ç. Üçlemi	28.02.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
ZUHAL	Murat im	Fazilet Onu Yapmaktır	25.01.2007
ÖZVERİ	Hürkan Ayvazoğlu	M.'luk ve Müzik	10.01.2007
	İsmail Mutlu	Ayna	10.01.2007
	Ali Kavur	Anderson Yasaları	24.01.2007
	Üzeyir Kırcı	Sır Coőkudur	21.02.2007
HERMES	Halis Püskülcü	İnsanın Tinsel Evrimi-1 Erken Dönem	29.01.2007
	Türkhan Slem	Karanlığı Aőıp Daima Aydınlığa Yönelmeliyiz	12.02.2007
PAMUKKALE	Mehmet Güler	Su	17.01.2007
	Ali Hikmet Tözün	Akl-ü Hikmet	31.01.2007
	Ömeri Hidayet Aydın	Tohum	14.02.2007
HEREDOT	Sevcan Karabay	Bilimin Kaynağı	18.01.2007
	Sıtkı Aytaç	Ezoterizm - Farkındalık - Kendini Bilmek	01.02.2007

ARAMIZDA AYRILANLAR

ADI SOYADI	DOĞUM YERİ VE TARİHİ	TEKRİR TARİHİ	LOCASI	İNTİKAL TARİHİ
İbrahim Sağlam	İzmir 1940	10.10.1984	Kuşadası	08.10.2006
Uğur Yaşat	Bursa 1939	14.06.1977	Doğuş	04.01.2007
İsmail Kulak	Adana 1963	18.11.1999	Çukurova	09.01.2007
Kaya Ferit Gülboy	Kıbrıs 1929	21.11.1988	Nar	15.01.2007
Mehmet Karamanoğlu	Ermenak 1926	13.11.1961	Şefkat	05.02.2007
Zafer Sarıyer	İzmir 1932	15.01.1969	Zafer	06.02.2007
Abdurrahman Erginsoy	Razgrad 1917	26.10.1962	Çukurova	07.02.2007
Hayati Hayim Fins	İstanbul 1929	15.06.1979	Üçgen	20.02.2007
Atif Güven	Karaköse 1921	05.02.1976	Gönye	27.02.2007

HIÇ BİR ŞEY ÖLMEZ – HER ŞEY YAŞAR

Eb. Maş.'a intikal eden Kardeşlerimize Ev.'in Ul. Mi.'ndan sonsuz mağfret ,
kederli ailelerine ve bütün Kardeşlerimize sabırlar dileriz.

MİMAR SİNAN

Bulletin of the Grand Lodge

of Free and Accepted Masons of Turkey

ISSN 1301-2762

CONTENTS

8. Message from the Grand Master ..... Asım AKİN
11. General Assembly No: 12,
January 11, 1953 ..... Suha UMUR
25. What is Freemasonry? ..... Tanju KORAY
47. Freemasonry of the Moors ..... Tamer AYAN
59. "The Initiation Ceremony of Voltaire" ..... HİKMET
76. News from Lodges ..... Mimar SİNAN
96. Obituaries ..... Mimar SİNAN

Address : 9, Nuruziye Sokağı — Beyoğlu / İSTANBUL

YEAR : 2007

NO : 142

